

PARLAMENTARNA SKUPŠTINA
BOSNE I HERCEGOVINE

224

Na temelju članka IV.4.a) i članka III.1.f) Ustava Bosne i Hercegovine, Parlamentarna skupština Bosne i Hercegovine na 24. sjednici Zastupničkog doma, održanoj 3. veljače 2016. godine, i na 14. sjednici Doma naroda, održanoj 9. veljače 2016. godine, donijela je

ZAKON O AZILU

POGLAVLJE I. OPĆE ODREDBE

Članak 1.

(Predmet Zakona)

Ovim Zakonom propisuju se tijela nadležna za njegovu provedbu, načela, uvjeti i postupak odobravanja izbjegličkog statusa, statusa supsidijarne zaštite, prestanak i ukidanje izbjegličkog statusa i statusa supsidijarne zaštite, privremena zaštita, identifikacijske isprave, prava i obveze tražitelja azila, izbjeglica i stranaca pod supsidijarnom zaštitom, kao i druga pitanja iz područja azila u Bosni i Hercegovini (u daljnjem tekstu: BiH).

Članak 2.

(Značenje izraza u Zakonu)

U smislu ovoga Zakona:

- a) **stranac** je osoba koja nije državljanin BiH;
- b) **osoba bez državljanstva** je stranac kojega nijedna država u skladu s domaćim zakonodavstvom ne smatra svojim državljaninom;
- c) **tražitelj azila** je stranac koji podnese zahtjev za azil, o kojem nije donesena izvršna odluka sukladno ovome Zakonu;
- d) **azil** obuhvaća izbjeglički status i status supsidijarne zaštite, sukladno ovome Zakonu;

- e) **izbjeglica** je stranac ili osoba bez državljanstva kojoj je Ministarstvo sigurnosti BiH priznalo izbjeglički status sukladno Konvenciji o statusu izbjeglica iz 1951. godine i Protokolu o statusu izbjeglica iz 1967. godine i ovome Zakonu;
- f) **izbjeglički status** je status koji se priznaje na temelju odluke nadležnog tijela o ispunjenju uvjeta iz članka 19. ovoga Zakona;
- g) **stranac pod supsidijarnom zaštitom** je stranac kojemu je Ministarstvo sigurnosti BiH priznalo status supsidijarne zaštite, sukladno ovome Zakonu;
- h) **supsidijarna zaštita** je status koji se priznaje na temelju odluke nadležnog tijela o ispunjenju uvjeta iz članka 22. ovoga Zakona;
- i) **privremena zaštita** je zaštita hitnog i privremenog karaktera koja se odobrava strancu u situacijama masovnog priljeva, sukladno ovome Zakonu;
- j) **stranac pod privremenom zaštitom** je državljanin treće zemlje ili osoba bez državljanstva kojoj je odobrena zaštita iz točke i) ovoga članka;
- k) **masovni priljev** je dolazak velikoga broja stranaca koji su napustili svoju zemlju podrijetla i ne mogu se u nju vratiti zbog oružanog sukoba ili sustavnog i općeg povređivanja ljudskih prava;
- l) **maloljetnik** je stranac mlađi od 18 godina;
- m) **maloljetnik bez pratnje** je stranac mlađi od 18 godina (maloljetnik) koji je ušao u BiH ili koji je, nakon ulaska u BiH, ostao bez pratnje osobe starije od 18 godina (punoljetnik) koja je odgovorna za maloljetnika prema zakonu ili punomoći, sve dok se ne stavi pod skrb takve osobe;
- n) **član obitelji** tražitelja azila, izbjeglice, stranca pod supsidijarnom ili privremenom zaštitom jest bračni ili izvanbračni partner, maloljetno zajedničko dijete bračnih ili izvanbračnih partnera, maloljetno dijete svakog od njih, njihovo maloljetno posvojeno dijete,

- maloljetno posvojeno dijete svakog od njih, pod uvjetom da nisu zasnovali vlastite obitelji, roditelji ili drugi zakonski zastupnik maloljetnika, punoljetna nevjenčana djeca azilanta, stranca pod supsidijarnom zaštitom ili stranca pod privremenom zaštitom koja zbog svojeg zdravstvenog stanja nisu u mogućnosti brinuti za svoje potrebe, roditelj ili drugi zakonski zastupnik djeteta, srodnik prvog stupnja u ravnoj uzlaznoj liniji s kojim je živio u zajedničkom kućanstvu, ako se utvrdi da ovisi o skrbi tražitelja, azilanta, stranca pod supsidijarnom zaštitom ili stranca pod privremenom zaštitom;
- o) **namjera za podnošenje zahtjeva za azil** (u daljnjem tekstu: namjera) jest usmeno ili pismeno izražena volja osobe bez državljanstva za podnošenje zahtjeva u skladu s člankom 31. ovoga Zakona;
- p) **zahtjev za azil** je zahtjev koji podnosi stranac, a smatra se zahtjevom za priznavanje izbjegličkog statusa ili statusa supsidijarne zaštite u BiH;
- r) **centar za prihvata i smještaj tražitelja azila** je specijalizirana ustanova namijenjena za zajednički prihvata i smještaj tražitelja azila;
- s) **brak** je zakonom uređena zajednica života jednog muškarca i jedne žene;
- t) **izvanbračna zajednica** je zajednica života jednog muškarca i jedne žene koji nisu u braku ili izvanbračnoj zajednici s trećom osobom, a koja traje najmanje tri godine ili kraće ako je u njoj rođeno zajedničko dijete;
- u) **prebivalište** je mjesto i adresa u BiH na kojoj je trajno nastanjena izbjeglica;
- v) **boravište** je mjesto i adresa u BiH na kojoj privremeno boravi tražitelj azila ili osoba pod supsidijarnom zaštitom;
- z) **zemlja podrijetla** je zemlja čije državljanstvo stranac ima ili zemlja u kojoj je osoba bez državljanstva imala svoje ranije uobičajeno boravište. Ako stranac ima više od jednog državljanstva, zemlja podrijetla je svaka zemlja čije državljanstvo ima;
- aa) **uobičajeno boravište** ima osoba bez državljanstva u onome mjestu u kojem se zadržava pod okolnostima na temelju kojih se može zaključiti da ona u tom mjestu ili na tom području ne boravi samo privremeno;
- bb) **putna isprava** je važeća putovnica ili druga putna identifikacijska isprava koju je izdalo strano nadležno tijelo vlasti a koju BiH priznaje, te važeća osobna iskaznica ili druga osobna identifikacijska isprava s fotografijom koja se može koristiti za prelazak državne granice, a priznata je međunarodnim ugovorom čija je BiH ugovorna stranka, kao i putna isprava izdana strancu u BiH sukladno ovome Zakonu ili Zakonu o strancima;
- cc) **putna isprava za izbjeglice** je putna isprava propisana Konvencijom o statusu izbjeglica iz 1951. godine;
- dd) **rasa** posebno uključuje: boju kože, podrijetlo te pripadnost određenoj etničkoj skupini;
- ee) **vjera** posebno uključuje teistička, neteistička i ateistička uvjerenja, sudjelovanje ili nesudjelovanje u privatnim ili javnim formalnim vjerskim obredima, bilo samostalno ili u zajednici s drugima, druge vjerske obrede ili izražavanje vjere ili oblike osobnog ili zajedničkog ponašanja koji se temelje na vjerskom uvjerenju ili iz njega proizlaze;

- ff) **nacionalnost** posebno uključuje pripadnost skupini ljudi koja je određena po svome kulturnom, etničkom ili jezičnom identitetu, zajedničkom zemljopisnom ili političkom podrijetlu ili odnosom sa stanovništvom neke druge zemlje, a može obuhvatiti i državljanstvo;
- gg) **političko mišljenje** posebno uključuje mišljenje, stajalište ili uvjerenje o pitanjima povezanim s potencijalnim činiteljima progona te njihovim politikama ili metodama, bez obzira na to je li tražitelj azila postupao po tome mišljenju, stajalištu ili uvjerenju;
- hh) **određena društvena skupina** je skupina osoba koje dijele zajedničku osobenost, pri čemu to nije rizik od progona, ili koje njihovo društvo percipira kao posebnu skupinu. Osobenost često može biti urođena, nepromjenjiva ili na drugi način temeljna za ljudsko dostojanstvo, svijest ili uživanje ljudskog prava;
- ii) **ranjive skupine** podrazumijevaju osobe lišene poslovne sposobnosti, djecu, djecu bez pratnje, starije i nemoćne osobe, teško bolesne osobe, osobe s invaliditetom, trudnice, samohrane roditelje s maloljetnom djecom, osobe s duševnim smetnjama te žrtve trgovine ljudima, žrtve mučenja, silovanja ili drugog psihičkog, fizičkog i spolnog nasilja, kao što su žrtve sakaćenja ženskih spolnih organa.

Članak 3.

(Tijela nadležna za provedbu Zakona)

Za provedbu ovoga Zakona nadležni su:

- a) Vijeće ministara Bosne i Hercegovine (u daljnjem tekstu: Vijeće ministara BiH),
- b) Ministarstvo sigurnosti BiH (u daljnjem tekstu: Ministarstvo),
- c) Služba za poslove sa strancima (u daljnjem tekstu: Služba),
- d) Granična policija Bosne i Hercegovine (u daljnjem tekstu: Granična policija BiH),
- e) Sud Bosne i Hercegovine (u daljnjem tekstu: Sud BiH),
- f) Ministarstvo za ljudska prava i izbjeglice BiH,
- g) Ministarstvo civilnih poslova BiH,
- h) ostala tijela unutarnjih poslova u BiH (u daljnjem tekstu: tijela unutarnjih poslova) i
- i) druga nadležna tijela.

Članak 4.

(Uporaba roda)

Svi izrazi u ovome Zakonu dani u muškom gramatičkom rodu odnose se bez diskriminacije i na žene.

Članak 5.

(Primjena Zakona o upravnom postupku)

U upravnom postupku koji Ministarstvo vodi povodom zahtjeva za azil primjenjuje se Zakon o upravnom postupku ("Službeni glasnik BiH", br. 29/02, 12/04, 88/07, 93/09 i 41/13), ako ovim Zakonom nije drukčije propisano.

Članak 6.

(Načelo zabrane vraćanja - non-refoulement)

- (1) Stranac neće biti prisilno udaljen ili vraćen u zemlju u kojoj bi mu život ili sloboda bili ugroženi zbog njegove rase, vjere, nacionalnosti, pripadnosti određenoj društvenoj skupini ili zbog političkog mišljenja. Stranac neće biti prisilno udaljen ili vraćen u zemlju u kojoj nije zaštićen od slanja na takav teritorij.
- (2) Iznimno od stavka (1) ovoga članka, stranac koji se iz opravdanih razloga smatra opasnim za sigurnost BiH ili je pravomoćno osuđen za teško kazneno djelo i predstavlja opasnost za BiH može se prisilno udaljiti ili vratiti u drugu

zemlju, izuzev ako bi time bio izložen stvarnom riziku da bude podvrgnut smrtnoj kazni ili pogubljenju, mučenju, nečovječnom ili ponižavajućem postupanju ili kažnjavanju. Stranac neće biti prisilno udaljen ili vraćen u zemlju u kojoj nije zaštićen od slanja na takav teritorij.

Članak 7.

(Zaštita u slučaju odbijanja zahtjeva za azil ili ukidanja dodijeljenog statusa)

Strancu čiji je zahtjev za azil pravomoćno odbijen ili ukinut dodijeljeni izbjeglički status odnosno status supsidijarne zaštite, na osnovi razloga iz čl. 21. (1), 23. i 53. (1) a) ovoga Zakona, ali za koga se u postupku utvrdi da ne može biti udaljen iz BiH iz razloga propisanih načelom zabrane vraćanja iz članka 6. (2) ovoga Zakona, odobrit će se ostanak u BiH u skladu sa zakonom kojim se uređuje područje kretanja i boravka stranaca.

Članak 8.

(Isključenje primjene sankcija za nezakonit ulazak u BiH)

Prema strancu koji dolazi izravno s teritorija na kojem mu je život ili sloboda bio ugrožen ne primjenjuju se sankcije zbog nezakonitog ulaska ili boravka u BiH, pod uvjetom da se bez odgode prijavi nadležnim tijelima i izloži valjane razloge za nezakonit ulazak ili boravak u BiH.

Članak 9.

(Zabrana diskriminacije)

Zabranjena je diskriminacija stranca po bilo kojoj osnovi propisanoj Zakonom o zabrani diskriminacije ("Službeni glasnik BiH", broj 59/09).

Članak 10.

(Sloboda kretanja)

- (1) Stranci koji su iskazali namjeru podnošenja zahtjeva za azil, tražitelji azila, izbjeglice, osobe pod supsidijarnom ili privremenom zaštitom uživaju pravo na slobodu kretanja unutar BiH i slobodan izbor mjesta boravka.
- (2) Prava iz stavka (1) ovoga članka mogu biti djelomično ili potpuno ograničena pod uvjetima propisanim ovim ili drugim zakonom.

Članak 11.

(Najbolji interes djeteta)

- (1) Ministarstvo i ostala nadležna tijela u BiH osiguravaju da se u svim postupcima koji se tiču djeteta prvenstveno vodi računa o najboljem interesu djeteta, da su sva prava djeteta zaštićena u skladu s Konvencijom o pravima djeteta i propisima u BiH koji se odnose na brigu i zaštitu djece.
- (2) Razdvojena ili djeca bez pratnje zahtijevaju prioritarno djelovanje u pogledu njihove rane identifikacije, zaštite i zbrinjavanja, kao i pronalaženja obitelji razdvojene djece u cilju spajanja s roditeljima ili drugim skrbnicima.

Članak 12.

(Skrbnništvo)

- (1) Maloljetniku bez pratnje i poslovno nesposobnom strancu, koji je iskazao namjeru podnošenja zahtjeva za azil ili je podnio zahtjev za azil, odredit će se skrbnik pod istim uvjetima kao državljanima BiH. Zahtjev za postavljanje skrbnika podnosi Ministarstvo nadležnom centru za socijalni rad.
- (2) Maloljetnoj i poslovno nesposobnoj izbjeglici bez pratnje i osobi pod supsidijarnom zaštitom odredit će se skrbnik pod istim uvjetima kao i državljaninu BiH. Zahtjev za postavljanje skrbnika podnosi Ministarstvo za ljudska prava i izbjeglice BiH nadležnom centru za socijalni rad.
- (3) Maloljetnik bez pratnje se odmah obavještava o imenovanju skrbnika. Skrbnik obavlja svoje dužnosti u skladu s načelom najboljeg interesa djeteta.

- (4) Iznimno od st. (1) i (2) ovoga članka, maloljetniku bez pratnje starijem od 16 godina koji je u braku ili izvanbračnoj zajednici neće se imenovati skrbnik.
- (5) U slučaju sumnje u dob maloljetnika bez pratnje, mogu se, uz njegovu suglasnost, primijeniti odgovarajuće zdravstvene metode i pregledi u cilju utvrđivanja njegove dobi.
- (6) Ako i nakon primjene metoda iz stavka (5) ovoga članka postoji sumnja u dob maloljetnika, Ministarstvo postupava kao s maloljetnikom dok se ne utvrdi da se radi o punoljetnoj osobi.

Članak 13.

(Spajanje obitelji)

- (1) Izbjeglica ima pravo na spajanje s članovima obitelji navedenim u članku 2. (1) k) ovoga Zakona koji se nalaze izvan teritorija BiH.
- (2) Izbjeglica podnosi zahtjev za spajanje s obitelji Ministarstvu. Uz zahtjev podnosi raspoloživu dokumentaciju kojom dokazuje obiteljski odnos. Ako izbjeglica ne podnese materijalni dokaz o obiteljskom odnosu, pri odlučivanju o spajanju obitelji Ministarstvo će uzeti u obzir okolnosti na osnovi kojih se može procijeniti postoji li takav odnos.
- (3) Ministarstvo donosi odluku o zahtjevu za spajanje s obitelji u roku od devet mjeseci od dana podnošenja zahtjeva.
- (4) Članovima obitelji kojima je odobreno spajanje s izbjeglicom odobrit će se izbjeglički status nakon ulaska u BiH.
- (5) Pravo na spajanje obitelji nemaju članovi obitelji izbjeglice kod kojih postoje razlozi za isključenje iz članka 21. ovoga Zakona.

Članak 14.

(Održavanje obiteljskog jedinstva izbjeglice i stranca pod supsidijarnom zaštitom)

- (1) Izbjeglica i stranac pod supsidijarnom zaštitom imaju pravo na održavanje obiteljskog jedinstva na teritoriju BiH s članovima obitelji iz članka 2. (1) k) ovoga Zakona.
- (2) Na zahtjev člana obitelji izbjeglice ili stranca pod supsidijarnom zaštitom koji se nalazi na teritoriju BiH, odobrit će se isti status ako je obiteljski odnos postojao u zemlji podrijetla i podnositelj zahtjeva ne potpada pod klauzule isključenja iz čl. 21. i 23. ovoga Zakona.
- (3) Dijete izbjeglice ili stranca pod supsidijarnom zaštitom rođeno u BiH slijedi pravni položaj roditelja, o čemu Ministarstvo donosi odluku.

Članak 15.

(Informiranje)

- (1) Stranci koji iskažu namjeru podnošenja zahtjeva za azil, tražitelji azila, izbjeglice, stranci pod supsidijarnom i privremenom zaštitom imaju pravo biti informirani na jeziku koji razumiju ili za koji se može osnovano pretpostaviti da razumiju o postupcima, pravima i obvezama koje, u skladu s ovim Zakonom, proizlaze iz njihova statusa.
- (2) Informacije iz stavka (1) ovoga članka mogu biti predočene pismeno u obliku letka, na jeziku koji stranac razumije ili za koji se osnovano može pretpostaviti da razumije.

Članak 16.

(Suradnja s UNHCR-om)

- (1) Nadležna tijela BiH surađivat će s Uredom visokog povjereništva Ujedinjenih naroda za izbjeglice (u daljnjem tekstu: UNHCR) u skladu s člankom 35. Konvencije o statusu izbjeglica iz 1951. godine.

- (2) Tražitelju azila, u svim fazama postupka, bit će omogućena komunikacija s UNHCR-om ili drugim organizacijama koje mogu djelovati u ime UNHCR-a po pitanju azila.
- (3) Ministarstvo će predstavniku UNHCR-a omogućiti:
  - a) prisutnost registraciji i intervjuu s tražiteljima azila, izbjeglicama i strancima pod supsidijarnom zaštitom, pod uvjetom da se stranac s tim suglasi;
  - b) iznošenje zapažanja o pojedinačnim zahtjevima za azil nakon postupka registracije i intervjua.
- (4) Ministarstvo će dostavljati UNHCR-u statističke podatke o broju tražitelja azila, o broju i vrstama donesenih odluka povodom zahtjeva za azil, kao i druge statističke podatke koje zatraži UNHCR a koji su potrebni za obavljanje nadzorne funkcije nad primjenom Konvencije o statusu izbjeglica iz 1951. godine.

Članak 17.

(Zaštita podataka)

- (1) U postupcima azila javnost je isključena. Informacije do kojih se dođe u postupcima smatraju se povjerljivima. Informacije o strancu koji iskaže namjeru podnošenja zahtjeva za azil, tražitelju azila, izbjeglici ili strancu pod supsidijarnom i privremenom zaštitom neće se odavati zemlji podrijetla ili trećoj strani bez prethodne suglasnosti osobe na koju se odnose.
- (2) Tijekom postupka neće se prikupljati informacije od pretpostavljenih počinitelja progona ili teške povrede ako bi na taj način počinitelji bili obaviješteni o činjenici da je zahtjev podnesen od konkretnog tražitelja azila ili da mu je dodijeljen azil, a što bi ugrozilo fizički integritet ili njegovu ili sigurnost članova njegove obitelji koji žive u zemlji podrijetla.
- (3) Na svaku obradu, pristup i korištenje osobnih podataka o tražitelju azila, izbjeglici, strancu pod supsidijarnom ili privremenom zaštitom primjenjuje se Zakon o zaštiti osobnih podataka ("Službeni glasnik BiH", br. 49/06 i 7/11).

Članak 18.

(Provjera stranca)

- (1) Ministarstvo obavlja provjeru stranca koji podnese zahtjev za azil u Središnjoj bazi podataka o strancima u smislu prikupljanja činjenica koje mogu biti bitne za postupak i donošenje odluke povodom zahtjeva.
- (2) Sigurnosnu provjeru za stranca s ciljem utvrđivanja razloga sigurnosti BiH provodi Obavještajno-sigurnosna agencija BiH.
- (3) U postupku donošenja odluke koja se temelji na informacijama sadržanim u dokumentu s oznakom tajnosti, koju je odredilo tijelo iz stavka (2) ovoga članka ili drugo nadležno tijelo, primjenjivat će se Zakon o zaštiti tajnih podataka ("Službeni glasnik BiH", br. 54/04 i 12/09).

POGLAVLJE II. IZBJEGLIČKI STATUS I STATUS SUPSIDIJARNE ZAŠTITE

Odjeljak A. Uvjeti za dodjelu izbjegličkog statusa i statusa supsidijarne zaštite

Članak 19.

(Izbjeglički status)

Izbjeglički status odobrit će se strancu koji se zbog osnovanog straha od progona zbog svoje rase, vjere, nacionalnosti, pripadnosti određenoj društvenoj skupini ili političkog mišljenja nalazi izvan zemlje svoga državljanstva a ne može ili se, zbog takvog straha, ne želi staviti pod zaštitu te zemlje, kao i osobi bez državljanstva koja se nalazi izvan zemlje svoga prethodnog uobičajenog mjesta boravka a ne može se ili se, zbog takvog straha, ne želi vratiti u tu zemlju.

Članak 20.

(Djela progona)

- (1) Djela koja se smatraju progonom u smislu članka 19. ovoga Zakona moraju biti:
  - a) dovoljno ozbiljna po svojoj prirodi ili ponavljanju da predstavljaju ozbiljnu povredu temeljnih ljudskih prava, posebno prava koja ne mogu biti ograničena prema članku 15. stavku 2. Europske konvencije za zaštitu ljudskih prava i temeljnih sloboda ili skup različitih mjera, uključujući i povrede ljudskih prava, koje gledano u cjelini mogu utjecati na pojedinca na način kako je navedeno u točki a) ovoga stavka.
- (2) Djela progona iz stavka (1) ovoga članka, među ostalima, mogu biti:
  - a) tjelesno ili duševno nasilje, uključujući i seksualno nasilje;
  - b) zakonske, administrativne, policijske i/ili sudske mjere koje su same po sebi diskriminacijske ili se provode na diskriminacijski način;
  - c) sudski progon ili kažnjavanje koje je nerazmjerno ili diskriminacijsko;
  - d) uskraćivanje prava na sudsku zaštitu, što dovodi do nerazmjernih ili diskriminacijskih kazni,
  - e) sudski progon ili kažnjavanje radi odbijanja obavljanja vojne službe za vrijeme sukoba, kada bi obavljanje vojne službe uključivalo kaznena djela ili radnje koje potpadaju pod razloge isključenja navedene u članku 21. (1) a), b) i c) ovoga Zakona,
  - f) djela koja su po svojoj prirodi specifično vezana za rod ili djecu.
- (3) Djela progona ili nedostatak zaštite od takvih djela moraju biti povezana s rasom, vjerom, nacionalnošću, pripadnošću određenoj društvenoj skupini ili političkim mišljenjem.
- (4) Između razloga i djela progona i/ili nepostojanja zaštite protiv tih djela mora postojati povezanost.
- (5) Prilikom procjene strahuje li tražitelj osnovano od progona, nije važno posjeduje li tražitelj stvarno rasne, vjerske, nacionalne, društvene ili političke osobnosti koje izazivaju progon ako mu počinitelj progona pripisuje takve osobnosti.

Članak 21.

(Isključenje iz izbjegličkog statusa)

- (1) Iznimno od članka 19. ovoga Zakona, izbjeglički status neće se odobriti strancu ako postoje opravdani razlozi zbog kojih se može smatrati:
  - a) da je počinio, poticao ili na drugi način sudjelovao u činjenju zločina protiv mira, ratnog zločina ili zločina protiv čovječnosti, utvrđenog odredbama međunarodnih akata;
  - b) da je počinio, poticao ili na drugi način sudjelovao u činjenju teškog nepolitičkog kaznenog djela prije nego što je došao u BiH, uključujući i naročito okrutna djela, čak i ako su počinjena s navodnim političkim ciljem;
  - c) da je počinio, poticao ili na drugi način sudjelovao u činjenju djela koja su u suprotnosti s ciljevima i načelima UN-a ili
  - d) opasnim za sigurnost BiH ili je pravomoćno osuđen za teško kazneno djelo i predstavlja opasnost za BiH.
- (2) Izbjeglički status neće se odobriti strancu:
  - (a) koji uživa pomoć i zaštitu nekog tijela ili agencije UN-a, izuzev UNHCR-a;
  - (b) kojemu nadležna tijela BiH priznaju ista prava kao državljanima BiH.

Članak 22.

(Supsidijarna zaštita)

- (1) Supsidijarna zaštita odobrava se strancu koji ne ispunjava uvjete za odobrenje statusa izbjeglice iz članka 19. ovoga Zakona ako postoje ozbiljni razlozi za vjerovanje da će se povratkom u zemlju podrijetla ili zemlju uobičajenog mjesta boravka suočiti sa stvarnim rizikom od teške povrede ljudskih prava i temeljnih sloboda.
- (2) Teškom povredom u smislu stavka (1) ovoga članka smatra se smrtna kazna ili pogubljenje, mučenje, nečovječno ili ponižavajuće postupanje ili kažnjavanje, ozbiljna i individualna prijetnja životu ili fizičkom integritetu civila zbog općeg nasilja u situacijama međunarodnog ili unutarnjeg oružanog sukoba.

Članak 23.

(Isključenje iz supsidijarne zaštite)

Iznimno od članka 22. ovoga Zakona, supsidijarna zaštita neće se odobriti strancu ako postoje opravdani razlozi zbog kojih se može smatrati:

- a) da je počinio, poticao ili na drugi način sudjelovao u činjenju zločina protiv mira, ratnog zločina ili zločina protiv čovječnosti, utvrđenog odredbama međunarodnih akata;
- b) da je počinio, poticao ili na drugi način sudjelovao u činjenju teškog kaznenog djela;
- c) da je počinio, poticao ili na drugi način sudjelovao u činjenju djela koja su u suprotnosti s ciljevima i načelima UN-a;
- d) opasnim za sigurnost BiH;
- e) da je počinio kazneno djelo prije ulaska u BiH, ako je u BiH propisana kazna zatvora za to djelo i ako je zemlju podrijetla napustio samo radi izbjegavanja kazne propisane u toj zemlji.

Članak 24.

(Počinitelji progona ili teške povrede)

Počinitelji progona ili teške povrede u smislu čl. 19. i 22. ovoga Zakona mogu biti:

- a) državna tijela;
- b) stranke ili organizacije koje nadziru državu ili važan dio državnog područja;
- c) nedržavni subjekti, ako se dokaže da država ili stranke, odnosno organizacije koje nadziru važan dio državnog područja, uključujući i međunarodne organizacije, nisu u mogućnosti ili ne žele pružiti zaštitu od progona ili teške povrede.

Članak 25.

(Subjekti zaštite)

- (1) Zaštitu od progona ili teške povrede u smislu čl. 19. i 22. ovoga Zakona u zemlji podrijetla mogu pružiti:
  - a) državna tijela;
  - b) stranke ili organizacije, uključujući i međunarodne organizacije koje nadziru državu ili važan dio državnog područja.
- (2) Pružanje zaštite iz stavka (1) ovoga članka je poduzimanje odgovarajućih mjera u cilju sprječavanja progona odnosno teške povrede, što podrazumijeva postojanje djelotvornog pravnog sustava za otkrivanje, procesuiranje i kažnjavanje djela koja čine progon ili tešku povredu i pristup tražitelja azila takvoj zaštiti. Pružanje zaštite treba biti učinkovito i trajnog karaktera.

Članak 26.

(Zaštita unutar države)

Zaštita unutar države je zaštita u dijelu zemlje podrijetla u odnosu na koji ne postoji osnovani strah od progona ili stvaran rizik od teške povrede. Pri razmatranju zahtjeva Ministarstvo će

cijeniti opće okolnosti u tome dijelu zemlje podrijetla, je li dano područje dostupno tražitelju azila, s obzirom na osobne okolnosti tražitelja azila, može li se očekivati njegovo nastanjanje u tome djelu zemlje.

Članak 27.

(Načelo sur place)

Osnovani strah od progona ili stvarni rizik od teške povrede može se temeljiti na:

- a) događajima koji su uslijedili nakon što je tražitelj azila napustio zemlju podrijetla;
- b) djelovanju tražitelja azila nakon što je napustio zemlju podrijetla, posebno ako se ustanovi da predstavljaju izražavanje i nastavak uvjerenja i orijentacije koje je imao u zemlji podrijetla.

Odjeljak B. Postupak povodom zahtjeva za azil

Članak 28.

(Temeljna načela)

- (1) Ministarstvo će osigurati pojedinačno, objektivno i nepristrano provođenje postupka za priznavanje, ukidanje i prestanak izbjegličkog statusa i supsidijarne zaštite, kao i postupka produljenja supsidijarne zaštite.
- (2) Postupke iz stavka (1) ovoga članka provode službene osobe s odgovarajućim znanjem iz područja azila.

Članak 29.

(Jamstva u postupku)

- (1) Tijekom postupka tražitelju azila bit će omogućeno:
  - a) da bude informiran o uvjetima i postupku dodjele izbjegličkog statusa ili statusa supsidijarne zaštite, pravima i obvezama, posljedicama nepoštivanja obveza ili odbijanja suradnje s nadležnim tijelom;
  - b) iznošenje svih okolnosti na kojima temelji svoj zahtjev za azil, pristup dokazima i predlaganje izvođenja pojedinih dokaza;
  - c) vođenje postupka na jeziku koji razumije ili za koji se može osnovano pretpostaviti da ga razumije;
  - d) pristup besplatnoj pravnoj pomoći;
  - e) da postupak povodom zahtjeva za azil vodi i da prevoditelj ili tumač bude osoba istog spola, ako za to postoje opravdani razlozi, i
  - f) komunikacija s UNHCR-om.
- (2) Tražitelju azila može se uskratiti pristup dokazima ako bi to podrazumijevalo otkrivanje informacija koje bi mogle ugroziti sigurnost BiH, sigurnost izvora informacija i osoba na koje se informacije odnose ili ako bi bilo ugroženo razmatranje zahtjeva za azil.
- (3) Ministarstvo će prioriteto postupati s tražiteljima azila kojima je ograničeno kretanje, a prioriteto i s posebnom pažnjom s maloljetnicima, maloljetnicima bez pratnje, samohranim roditeljima s maloljetnom djecom, osobama koje su mučene, silovane, izvrnute drugim oblicima tjelesnog ili duševnog nasilja, trudnicama, starijim osobama, osobama s bolestima i duševnim smetnjama i invalidnim osobama.

Članak 30.

(Jedinstveni postupak povodom zahtjeva za azil)

Ministarstvo ispituje osnovanost zahtjeva za azil u jedinstvenom postupku tako što prvo ispituje uvjete za dodjelu izbjegličkog statusa, a ako nisu ispunjeni uvjeti za dodjelu izbjegličkog statusa, ispituje uvjete za dodjelu supsidijarne zaštite.

Članak 31.

(Iskazivanje namjere podnošenja zahtjeva za azil)

- (1) Namjeru podnošenja zahtjeva za azil stranac može iskazati:
  - a) Graničnoj policiji BiH, na graničnom prijelazu ili

- b) organizacijskim jedinicama SluŹbe.
- (2) Ako stranac iskaŹe namjeru podnoŹenja zahtjeva za azil na nekom od graniĉnih prijelaza, Graniĉna policija BiH odmah obavjeŹtava mjesno nadleŹnu organizacijsku jedinicu SluŹbe koja je obvezna preuzeti stranca.
- (3) Graniĉna policija BiH ili organizacijska jedinica SluŹbe kojoj je stranac iskazao namjeru podnoŹenja zahtjeva za azil upoznaje stranca s postupkom traŹenja azila i njegovim pravima i obvezama.

Ĉlanak 32.

(Potvrda o iskazanoj namjeri)

- (1) Strancu koji iskaŹe namjeru podnoŹenja zahtjeva za azil organizacijska jedinica SluŹbe izdaje potvrdu o iskazanoj namjeri, kojom odreĹuje smjer kretanja i rok koji je potreban za dolazak u Ministarstvo radi osobnog podnoŹenja zahtjeva za azil.
- (2) Potvrda sadrŹi podatke o osobi koja je iskazala namjeru podnoŹenja zahtjeva za azil i ĉlanovima obitelji u pratnji. Potvrda se smatra pravom na ostanak u BiH za vrijeme njezina trajanja.
- (3) Organizacijska jedinica SluŹbe odmah po iskazivanju namjere Ministarstvu dostavlja primjerak potvrde o iskazanoj namjeri s preslikama osobnih i drugih isprava stranca koji je iskazao namjeru, mjerodavnih za postupak azila. Organizacijska jedinica SluŹbe duŹna je izvornik potvrde, s dokumentacijom prikupljenom tijekom postupka iskazivanja namjere, dostaviti Ministarstvu najkasnije u roku od tri dana od dana iskazivanja namjere.
- (4) Rok valjanosti potvrde o iskazanoj namjeri podnoŹenja zahtjeva za azil ne moŹe biti dulji od osam dana.
- (5) Iznimno od stavka (4) ovoga ĉlanka, u sluĉaju velikoga broja istodobno iskazanih namjera podnoŹenja zahtjeva za azil, rok valjanosti potvrde o iskazanoj namjeri moŹe biti 14 dana.

Ĉlanak 33.

(Postupak sa strancima koji se nalaze u imigracijskom centru, pritvoru, zatvoru ili ustanovi za smjeŹtaj Źrtava trgovine ljudima)

- (1) Stranac koji se nalazi u imigracijskom centru, pritvoru, zatvoru ili ustanovi za smjeŹtaj Źrtava trgovine ljudima iskazuje namjeru podnoŹenja zahtjeva za azil putem mjesno nadleŹne organizacijske jedinice SluŹbe, koja postupuje na naĉin propisan ĉlankom 32. ovoga Zakona.
- (2) U situacijama navedenim u stavku (1) ovoga ĉlanka, Ministarstvo provodi postupak zaprimanja zahtjeva za azil i registraciju stranca u ustanovi u kojoj se stranac nalazi, u roku odreĹenom potvrdom o iskazanoj namjeri podnoŹenja zahtjeva za azil.

Ĉlanak 34.

(SmjeŹtaj u centar)

- (1) Centar za prihvata i smjeŹtaj traŹitelja azila, osnovan u sklopu Ministarstva, jest specijalizirana ustanova namijenjena za prihvata i smjeŹtaj traŹitelja azila u BiH.
- (2) Stranac koji je iskazao namjeru podnoŹenja zahtjeva za azil ima pravo na smjeŹtaj u centar iz stavka (1) ovoga ĉlanka. Iznimno, u izvrednim okolnostima poveĉanog broja zahtjeva za azil, prihvata i smjeŹtaj traŹitelja azila moŹe se osigurati u privatnim kućama, stanovima, hotelima ili drugim prostorijama prilagoĹenim za tu namjenu.
- (3) Ako je strancu koji je iskazao namjeru podnoŹenja zahtjeva za azil u BiH potreban smjeŹtaj, organizacijska jedinica SluŹbe o tome obavjeŹtava Ministarstvo, koje osigurava prihvata i smjeŹtaj. Organizacijska jedinica SluŹbe kojoj je iskazana namjera prevesti će podnositelja iskazane namjere do centra za prihvata i smjeŹtaj traŹitelja azila, ako to ocijeni potrebnim.

- (4) Osobama kojima je pruŹen smjeŹtaj Ministarstvo osigurava zaŹtitu njihova obiteljskog Źivota, mogućnost komunikacije sa srodnicima, pravnim savjetnicima, predstavnicima UNHCR-a i nevladinim organizacijama.
- (5) Ministarstvo će pokloniti posebnu pozornost sprjeĉavanju nasilnog ponaŹanja u prostorima za prihvata i smjeŹtaj stranca koji zatraŹe azil.
- (6) Osobe koje rukovode radom i koje su zaposlene u centru odgovarajuće će se obučavati za rad u specifiĉnim i posebnim uvjetima rada sa strancima i ranjivim kategorijama iz ĉlanka 29. (3) ovoga Zakona.

Ĉlanak 35.

(PodnoŹenje zahtjeva za azil)

- (1) Stranac je duŹan podnijeti zahtjev za azil Ministarstvu u roku odreĹenom potvrdom. Punoljetni stranac podnosi zahtjev za azil osobno, dok za maloljetnog stranca zahtjev podnosi zakonski zastupnik odnosno skrbnik. Zahtjev za azil moŹe podnijeti osobno i maloljetnik stariji od 16 godina ako je u braku ili izvanbraĉnoj zajednici.
- (2) Iznimno, ako stranac bez opravdanih razloga ne podnese zahtjev za azil u roku odreĹenom potvrdom, smatrać će se da je odustao od iskazane namjere, o ĉemu će Ministarstvo obavijestiti SluŹbu. U daljnjim postupcima na njega se primjenjuje zakon kojim se ureĹuje podruĉje kretanja i boravka stranca.

Ĉlanak 36.

(Registracija traŹitelja azila)

- (1) Nakon zaprimanja zahtjeva za azil stranac se registrira. Postupak registracije obuhvaća sljedeće radnje:
- popunu registracijskog obrazca;
  - uzimanje otisaka deset prstiju i potpisa;
  - fotografiranje i
  - kopiranje osobnih i drugih isprava, mjerodavnih za voĹenje postupka.
- (2) Registracijski obrazac popunjava se za svakog punoljetnog traŹitelja azila i maloljetnog traŹitelja azila starijeg od 16 godina ako je u braku ili izvanbraĉnoj zajednici. Za maloljetnog traŹitelja azila bez pratnje, starijeg od 14 godina, registracijski obrazac popunjava se uz suglasnost skrbnika.
- (3) Od maloljetnog traŹitelja azila bez pratnje, mlaĹeg od 14 godina, Ministarstvo uzima izjavu o razlozima napuŹtanja zemlje podrijetla, koja je prilagoĹena njegovoj dobi i psihiĉkoj zrelosti.
- (4) Punoljetnim traŹiteljima azila, kao i maloljetnim traŹiteljima azila starijim od 14 godina, uzimaju se otisci prstiju. Svi traŹitelji azila, bez obzira na dob, se fotografiraju.
- (5) Postupku registracije, osim traŹitelja azila i sluŹbene osobe Ministarstva, mogu biti nazoĉni:
- zakonski zastupnik odnosno skrbnik;
  - punomoćnik;
  - prevoditelj odnosno tumaĉ, ako je potreban;
  - predstavnik UNHCR-a.

Ĉlanak 37.

(Oduzimanje putnih isprava)

- (1) Nakon obavljanja registracije Ministarstvo oduzima traŹitelju azila putne isprave koje moŹe koristiti za prelazak drŹavne granice, uz izdavanje potvrde o oduzimanju putnih isprava.
- (2) Oduzete putne isprave zadrŹavaju se u Ministarstvu i vraćaju traŹitelju azila po konaĉnosti odluka iz ĉlanka 41. (1) a), e) i f) ovoga Zakona ili pravomoćnosti odluka iz ĉlanka 41. (1) b) i c) ovoga Zakona.

- (3) Kada je povodom zahtjeva za azil donesena pravomoćna odluka iz članka 41. (1) d) ovoga Zakona, Ministarstvo predaje oduzetu putnu ispravu Službi.

Članak 38.

(Prijava boravišta, prebivališta i promjene adrese stanovanja)

- (1) Za stranca koji je iskazao namjeru podnijeti zahtjev za azil, a smješten je u centar za prihvata i smještaj tražitelja azila, službena osoba centra prijavljuje boravak nadležnoj organizacijskoj jedinici Službe ili policijskoj upravi/postaji u roku od tri dana od dana prihvata i smještaja osobe.
- (2) Stranac koji je iskazao namjeru podnijeti zahtjev za azil, a smješten je na privatnoj adresi, dužan je prijaviti boravak nadležnoj organizacijskoj jedinici Službe ili policijskoj upravi/postaji u roku od tri dana od dana iskazivanja namjere, a prije podnošenja zahtjeva za azil.
- (3) Izbjeglica je dužna prijaviti prebivalište nadležnoj organizacijskoj jedinici Službe ili policijskoj upravi/postaji u roku od osam dana od dana stjecanja statusa. U slučaju promjene adrese stanovanja, izbjeglica je dužna prijaviti tu promjenu organizacijskoj jedinici Službe ili policijskoj upravi/postaji u roku od osam dana od dana promjene adrese stanovanja.
- (4) Tražitelji azila i stranci pod supsidijarnom zaštitom dužni su prijaviti promjenu adrese stanovanja nadležnoj organizacijskoj jedinici Službe ili policijskoj upravi/postaji u roku od tri dana od promjene adrese stanovanja.

Članak 39.

(Intervju)

- (1) Ministarstvo će nakon registracije obaviti sa svim punoljetnim tražiteljima azila pojedinačno jedan ili više intervju.
- (2) Iznimno od stavka (1) ovoga članka, intervju se može obaviti i s maloljetnikom starijim od 16 godina ako je u braku ili izvanbračnoj zajednici, kao i s maloljetnikom bez pratnje. Ministarstvo će, prilikom intervju s maloljetnikom, voditi računa o njegovoj dobi, razini intelektualnog razvoja i mogućnosti da shvati značaj postupka.
- (3) Osim tražitelja azila i službene osobe Ministarstva, intervjuu mogu biti nazočni:
- zakonski zastupnik odnosno skrbnik;
  - punomoćnik;
  - prevoditelj odnosno tumač, ako je potreban;
  - predstavnik UNHCR-a.
- (4) Tražitelju azila omogućit će se da iznese sve činjenice i okolnosti bitne za donošenje odluke povodom zahtjeva za azil.
- (5) Službena osoba Ministarstva upozorit će tražitelja azila da je dužan govoriti istinu, iznijeti sve okolnosti i činjenice na kojima temelji zahtjev i priložiti sve raspoložive dokaze.
- (6) Tražitelj azila i njegov punomoćnik imaju pristup zapisniku s obavljenog intervju.

Članak 40.

(Procjena činjenica i okolnosti)

- (1) Pri donošenju odluke povodom zahtjeva za azil uzimaju se u obzir:
- činjenice koje se odnose na zemlju podrijetla u vrijeme donošenja odluke povodom zahtjeva, uključujući zakone i propise te zemlje, kao i način na koji se oni primjenjuju;
  - mjerodavne izjave i dokazi koje iznese tražitelj azila, uključujući i informaciju o tome je li tražitelj bio ili može biti izložen progonu ili teškoj povredi;
  - položaj i osobne okolnosti tražitelja azila, uključujući spol i dob, kako bi se na temelju osobnih okolnosti

tražitelja azila procijenilo predstavljaju li postupci i djela kojima je bio ili bi mogao biti izložen progon ili tešku povredu;

- može li tražitelj azila dobiti učinkovitu zaštitu u drugom dijelu zemlje podrijetla u kojem ne bi imao osnovani strah od progona niti bi bio izložen stvarnom riziku trpljenja teške povrede;
  - može li tražitelj azila dobiti zaštitu zemlje u kojoj bi mogao dokazati državljanstvo;
  - druge činjenice koje mogu biti bitne za donošenje odluke.
- (2) Ministarstvo će pri utvrđivanju činjenica i okolnosti iz stavka (1) ovoga članka uzeti u obzir:
- podatke i izjavu iz zahtjeva i registracijskog obrazca;
  - iskaz tražitelja azila dan na intervju;
  - dokaze i dokumentaciju koju je podnio tražitelj azila;
  - dokaze dobivene od drugih nadležnih tijela;
  - opće i specifične informacije o zemlji podrijetla, dobivene iz različitih i pouzdanih izvora.
- (3) Odluka Ministarstva neće ovisiti o podnošenju materijalnih dokaza od tražitelja azila ako je tijekom postupka tražitelj azila podnio dokaze kojima raspolaže i dao prihvatljivo obrazloženje za nedostatak drugih dokaza, ako su njegove izjave dosljedne i prihvatljive i nisu u suprotnosti s dostupnim općim i posebnim informacijama o zemlji podrijetla bitnim za njegov slučaj i ako je utvrđena opća vjerodostojnost zahtjeva.

Članak 41.

(Odluke povodom zahtjeva za azil)

- (1) Povodom zahtjeva za azil Ministarstvo donosi odluku kojom se tražitelju azila:
- usvaja zahtjev i priznaje status izbjeglice;
  - usvaja zahtjev i priznaje status supsidijarne zaštite;
  - odbija zahtjev i određuje rok za dobrovoljno napuštanje BiH;
  - odbija zahtjev i utvrđuje da ne može biti udaljen iz BiH iz razloga propisanih načelom zabrane vraćanja iz članka 6. (2) ovoga Zakona;
  - obustavlja postupak povodom zahtjeva za azil i određuje rok za dobrovoljno napuštanje BiH ili
  - odbacuje zahtjev za azil i određuje rok za dobrovoljno napuštanje BiH.
- (2) Ministarstvo donosi odluke iz stavka (1) a), b), c) i d) ovoga članka u obliku rješenja, a odluke iz stavka (1) e) i f) ovoga članka u obliku zaključka.

Članak 42.

(Rokovi za donošenje odluke)

- (1) Ministarstvo će donijeti odluku povodom zahtjeva za azil u redovitom postupku, u roku od šest mjeseci od dana podnošenja zahtjeva.
- (2) Iznimno od stavka (1) ovoga članka, Ministarstvo će donijeti odluku povodom zahtjeva za azil u roku od 18 mjeseci ako:
- je utvrđivanje činjenica na kojima se temelji zahtjev za azil otežano;
  - veliki broj stranaca podnese zahtjev za azil u određenom razdoblju;
  - se kašnjenje može pripisati propustima tražitelja azila u smislu ispunjavanja obveza iz članka 40. (3) ovoga Zakona, kao i iz drugih objektivnih razloga.
- (3) Ministarstvo će donijeti odluku povodom zahtjeva za azil u roku od 30 dana ako postoje osnove za odbijanje zahtjeva u ubrzanom postupku iz članka 45. ovoga Zakona.

- (4) Ako zahtjev za azil ne bude riješen u roku iz stavka (1) ovoga članka, Ministarstvo obavještava o tome tražitelja azila.

Članak 43.

(Priznavanje izbjegličkog statusa i statusa supsidijarne zaštite)

- (1) Ministarstvo priznaje tražitelju azila status izbjeglice kada u postupku povodom zahtjeva za azil utvrdi da tražitelj azila ispunjava uvjete iz članka 19. ovoga Zakona.
- (2) Ministarstvo priznaje tražitelju azila status supsidijarne zaštite kada u postupku povodom zahtjeva za azil utvrdi da tražitelj azila ne ispunjava uvjete iz članka 19., ali ispunjava uvjete iz članka 22. ovoga Zakona. Supsidijarna zaštita u BiH odobrava se na rok od godinu dana, može se produžiti na zahtjev stranca dok traju uvjeti zbog kojih je supsidijarna zaštita priznata. Supsidijarna zaštita se produžuje na dvije godine.
- (3) Stranac kojemu je priznata supsidijarna zaštita podnosi zahtjev za njeno produženje Ministarstvu najkasnije 60 dana prije isteka predhodnog odobrenja. U postupku povodom zahtjeva za produženje supsidijarne zaštite Ministarstvo može saslušati stranca kojem je priznata supsidijarna zaštita. Supsidijarna zaštita prestaje važiti istekom roka na koji je odobrena ako stranac ne podnese zahtjev za njeno produženje.
- (4) Povodom zahtjeva za produženje supsidijarne zaštite Ministarstvo može donijeti rješenje kojim produžuje supsidijarnu zaštitu ili odbija zahtjev.
- (5) Rješenje Ministarstva o produženju supsidijarne zaštite je konačno i izvršno. Stranac kojem je produžena supsidijarna zaštita ostvaruje prava iz članka 78. ovoga Zakona donošenjem rješenja o produženju.
- (6) Rješenje Ministarstva o odbijanju zahtjeva za produženje supsidijarne zaštite je konačno. Protiv tog rješenja stranac može podnijeti tužbu Sudu BiH u roku od 15 dana od dana primitka odluke. Tužba odgađa izvršenje rješenja.

Članak 44.

(Odbijanje zahtjeva za azil u redovitom postupku)

- (1) Ministarstvo odbija zahtjev za azil kada u postupku povodom zahtjeva za azil utvrdi da tražitelj azila ne ispunjava uvjete iz čl. 19. i 22. ovoga Zakona, postupajući u rokovima iz članka 42. (1) i (2) ovoga Zakona.
- (2) Pri donošenju odluke povodom zahtjeva za azil u redovitom postupku Ministarstvo može temeljiti odluku na razlozima navedenim u članku 45. (1) ovoga Zakona.

Članak 45.

(Odbijanje zahtjeva za azil u ubrzanom postupku)

- (1) Ministarstvo odbija zahtjev za azil u ubrzanom postupku u roku iz članka 42. (3) ako:
  - a) je tražitelj azila iznio informacije koje nisu bitne ili su minimalno bitne za priznavanje izbjegličkog statusa ili statusa supsidijarne zaštite;
  - b) je tražitelj azila doveo u zabludu Ministarstvo podnošenjem netočnih informacija ili nevjerodostojnih isprava ili je prešutio važne informacije ili uništio, otuđio odnosno prikrivio isprave za utvrđivanje svoga identiteta i/ili državljanstva;
  - c) je tražitelj azila dao očigledno nedosljedne i kontradiktorne, nemoguće ili malo vjerovatne izjave koje su u suprotnosti s informacijama o zemlji podrijetla;
  - d) je tražitelj azila podnio zahtjev za azil kako bi odgodio ili onemogućio izvršenje odluke o protjerivanju ili izručenju;
  - e) je tražitelj azila nezakonito ušao na teritorij BiH ili produžio svoj boravak na teritoriju BiH, a nije se bez

odgode prijavio nadležnim tijelima i podnio zahtjev za azil;

- f) se tražitelj azila može iz osnovanih razloga smatrati opasnim za sigurnost BiH ili javni red ili ako je bio prisilno protjeran zbog sigurnosti BiH ili javnog reda;
  - g) tražitelj azila dolazi iz sigurne zemlje podrijetla, a nije dokazao da ta zemlja za njega nije sigurna.
- (2) Ubrzani postupak ne može se primijenjivati u slučaju maloljetnika bez pratnje. Iznimno, na maloljetnika bez pratnje može se primijeniti stavak (1) f) i g) ovoga članka ako maloljetnik ima punomoćnika.
  - (3) Tražitelju azila će se, i pored postojanja okolnosti iz stavka (1) ovoga članka, omogućiti da dokaže da ispunjava uvjete iz čl. 19. i 22. ovoga Zakona.

Članak 46.

(Zabrana vraćanja u slučaju odbijanja zahtjeva i ukidanja statusa)

- (1) Ministarstvo dostavlja preporuku Službi o zabrani vraćanja stranca iz razloga propisanih člankom 6. (2) ovoga Zakona kada odluke iz čl. 41. (1) d) i 54. (2) ovoga Zakona postanu pravomoćne.
- (2) Strancu iz stavka (1) ovoga članka Služba izdaje potvrdu o ostanku u BiH na razdoblje do godinu dana, uz mogućnost produženja. Potvrda o ostanku produžuje se na zahtjev stranca, uz preporuku Ministarstva. Stranac dostavlja zahtjev za produženje Službi najkasnije u roku od dva mjeseca prije isteka razdoblja za koje mu je odobren ostanak u BiH.
- (3) Ministarstvo, na zahtjev Službe, dostavlja preporuku o produženju potvrde o ostanku stranca sve dok postoje razlozi zbog kojih su donesene odluke iz čl. 41. (1) d) i 54. (2) ovoga Zakona.
- (4) Kada utvrdi da su prestali razlozi zbog kojih su donesene odluke iz čl. 41. (1) d) i 54. (2) ovoga Zakona, Ministarstvo donosi rješenje kojim utvrđuje prestanak razloga za zabranu vraćanja i strancu određuje rok za dobrovoljno napuštanje teritorija BiH.
- (5) Rješenje iz stavka (4) ovoga članka je konačno. Protiv njega se može pokrenuti upravni spor pred Sudom BiH u roku od osam dana od dana primitka rješenja. Tužba odgađa izvršenje rješenja. Sud BiH donosi odluku povodom tužbe u roku od 30 dana od dana zaprimanja tužbe.

Članak 47.

(Obustava postupka)

Osim slučajeva predviđenih Zakonom o upravnom postupku, postupak povodom zahtjeva za azil obustavlja se zaključkom ako:

- a) se u postupku utvrdi da je tražitelj azila državljanin BiH;
- b) tijekom postupka tražitelj azila ne surađuje s Ministarstvom;
- c) tijekom postupka tražitelj azila napusti teritorij BiH;
- d) se tražitelj azila ne odazove pozivu za saslušanje, a svoju odsutnost ne opravda;
- e) tražitelj azila ne boravi na posljednjoj prijavljenoj adresi, a nije obavijestio nadležno tijelo o promjeni adrese u roku propisanom člankom 38. (4) ovoga Zakona.

Članak 48.

(Odbacivanje zahtjeva za azil)

Ministarstvo će odbaciti zahtjev za azil zaključkom:

- a) ako je raniji zahtjev za azil u BiH bio odbijen, a tražitelj azila nije priložio dokaze o tome da su se okolnosti na kojima je utemeljen prethodni zahtjev bitno promijenile;

- b) ako tražitelj azila dolazi iz sigurne treće zemlje, a nije dokazao da ta zemlja za njega nije sigurna;
- c) ako je druga zemlja priznala zaštitu tražitelju azila i u mogućnosti je vratiti se u tu zemlju te koristiti zaštitu u skladu s člankom 50. ovoga Zakona.

Članak 49.

(Sigurna zemlja podrijetla i sigurna treća zemlja)

- (1) Sigurna zemlja podrijetla je zemlja u kojoj je tražitelj azila boravio kao državljanin te zemlje ili u kojoj je kao osoba bez državljanstva imao posljednje uobičajeno mjesto boravka ako je u njoj siguran od progona u smislu članka 20. ovoga Zakona i teške povrede u smislu članka 22. ovoga Zakona. Pri ocjenjivanju može li se jedna zemlja smatrati sigurnom zemljom podrijetla treba uzeti u obzir zakonodavstvo zemlje, način na koji se primjenjuje, poštivanje prava i sloboda iz Europske konvencije za zaštitu ljudskih prava i temeljnih sloboda, poštivanje načela zabrane vraćanja i postojanje sustava djelatovnih pravnih lijekova protiv povrede tih prava i sloboda.
- (2) Sigurna treća zemlja je zemlja u kojoj je tražitelj azila boravio prije dolaska u BiH pod uvjetima da u njoj nema progona u smislu članka 20. ovoga Zakona i teške povrede u smislu članka 22. ovoga Zakona, da se u njoj poštuje načelo zabrane vraćanja, da se u tu zemlju može legalno vratiti i da mu je omogućen pristup postupku azila koji će biti razmatran u skladu s valjanim propisima.
- (3) Odluku o tome koje se zemlje smatraju sigurnim zemljama podrijetla i sigurnim trećim zemljama donosi Vijeće ministara BiH na prijedlog Ministarstva, uz pribavljeno mišljenje Ministarstva vanjskih poslova BiH (u daljnjem tekstu: MVPBiH) i Ministarstva pravde BiH. Ocjena o tome je li neka zemlja sigurna zemlja podrijetla ili sigurna treća zemlja temelji se na informacijama dobivenim iz različitih i pouzdanih izvora.
- (4) Ministarstvo prati stanje u sigurnim zemljama podrijetla i sigurnim trećim zemljama i predlaže revidiranje odluke o sigurnim zemljama podrijetla i sigurnim trećim zemljama.

Članak 50.

(Prva zemlja azila)

Prvom zemljom azila smatra se država u kojoj:

- a) je tražitelju azila priznat status izbjeglice i još uvijek može koristiti tu zaštitu ili
- b) tražitelj azila uživa drugu vrstu zaštite koja uključuje zaštitu od prisilnog udaljenja ili vraćanja i još uvijek može koristiti tu zaštitu.

Članak 51.

(Pravni lijek)

- (1) Rješenje iz članka 41. (1) a) ovoga Zakona kojim je odobren izbjeglički status je konačno. Protiv njega se može pokrenuti upravni spor pred Sudom BiH u roku od 15 dana od dana primitka rješenja. Tužba ne odgađa izvršenje rješenja. Sud BiH donosi odluku povodom tužbe u roku od 45 dana od dana zaprimanja tužbe.
- (2) Rješenje iz članka 41. (1) b) ovoga Zakona kojim je odobrena supsidijarna zaštita je konačno. Protiv njega se može pokrenuti upravni spor pred Sudom BiH u roku od 15 dana od dana primitka rješenja. Tužba odgađa izvršenje rješenja. Sud BiH donosi odluku povodom tužbe u roku od 45 dana od dana zaprimanja tužbe.
- (3) Rješenje kojim je zahtjev za azil odbijen u skladu s člankom 41. (1) c) a u vezi s člankom 44. ovoga Zakona je konačno. Protiv njega se može pokrenuti upravni spor pred Sudom BiH u roku od 15 dana od dana primitka rješenja. Tužba odgađa izvršenje rješenja. Sud BiH donosi odluku

povodom tužbe u roku od 45 dana od dana zaprimanja tužbe.

- (4) Rješenje kojim je zahtjev za azil odbijen u skladu s člankom 41. (1) c) a u vezi s člankom 45. ovoga Zakona je konačno. Protiv njega se može pokrenuti upravni spor pred Sudom BiH u roku od osam dana od dana primitka rješenja. Tužba odgađa izvršenje rješenja. Sud BiH donosi odluku povodom tužbe u roku od 30 dana od dana zaprimanja tužbe.
- (5) Rješenje kojim je odbijen zahtjev za azil u skladu s člankom 41. (1) d) ovoga Zakona je konačno. Protiv njega se može pokrenuti upravni spor pred Sudom BiH u roku od 15 dana od dana primitka rješenja. Tužba odgađa izvršenje rješenja. Sud BiH donosi odluku povodom tužbe u roku od 45 dana od dana zaprimanja tužbe.
- (6) Zaključak kojim je obustavljen postupak povodom zahtjeva za azil u skladu s člankom 41. (1) e) ovoga Zakona je konačan. Protiv njega se može pokrenuti upravni spor pred Sudom BiH u roku od osam dana od dana dostave zaključka. Tužba ne odgađa izvršenje zaključka. Sud BiH donosi odluku povodom tužbe u roku od 30 dana od dana zaprimanja tužbe.
- (7) Zaključak kojim je odbačen zahtjev za azil u skladu s člankom 41. (1) f) ovoga Zakona je konačan. Protiv njega se može pokrenuti upravni spor pred Sudom BiH u roku od osam dana od dana dostave zaključka. Tužba ne odgađa izvršenje zaključka. Sud BiH donosi odluku povodom tužbe u roku od 30 dana od dana zaprimanja tužbe.

Odjeljak C. Prestanak i ukidanje azila

Članak 52.

(Prestanak izbjegličkog statusa ili statusa supsidijarne zaštite)

- (1) Ministarstvo donosi odluku o prestanku izbjegličkog statusa ili statusa supsidijarne zaštite u BiH u sljedećim slučajevima:
  - a) ako izbjeglica ili stranac pod supsidijarnom zaštitom dobrovoljno ponovno uživa zaštitu zemlje čiji je državljanin;
  - b) ako je izbjeglica ili stranac pod supsidijarnom zaštitom, nakon što je izgubio državljanstvo neke druge zemlje, dobrovoljno ponovno stekao državljanstvo te zemlje;
  - c) ako je izbjeglica ili stranac pod supsidijarnom zaštitom stekao novo državljanstvo i uživa zaštitu zemlje čije je državljanstvo stekao;
  - d) ako se izbjeglica ili stranac pod supsidijarnom zaštitom dobrovoljno vratio radi nastanjenja u zemlju koju je napustio i izvan koje je živio iz straha od progona ili teške povrede;
  - e) ako izbjeglica ili stranac pod supsidijarnom zaštitom uslijed prestanka okolnosti na temelju kojih mu je priznat status ne može i dalje odbijati uživanje zaštite zemlje čiji je državljanin ili u kojoj je imao uobičajeno mjesto boravka;
  - f) kada su okolnosti koje su dovele do priznavanja statusa prestale postojati ili su se promijenile u tolikoj mjeri da zaštita više nije potrebna;
  - g) ako je izbjeglica ili stranac pod supsidijarnom zaštitom stekao državljanstvo BiH;
  - h) ako se izbjeglica ili stranac pod supsidijarnom zaštitom izričito odrekao statusa;
  - i) ako izbjeglica ili stranac pod supsidijarnom zaštitom boravi izvan BiH dulje od šest mjeseci u kontinuitetu, a o tome nije obavijestio Ministarstvo i
  - j) smrću stranca.

- (2) Prilikom ocjenjivanja uvjeta iz stavka (1) d), e) i f) ovoga članka, Ministarstvo će razmotriti je li promjena okolnosti na temelju kojih je dodijeljena zaštita značajna i trajnog karaktera.

Članak 53.

(Ukidanje izbjegličkog statusa ili statusa supsidijarne zaštite)

Ministarstvo donosi odluku o ukidanju izbjegličkog statusa ili statusa supsidijarne zaštite u BiH u slučajevima kada se ustanovi:

- postojanje nekog od razloga za isključenje iz čl. 21. i 23. ovoga Zakona,
- da je pogrešno iznošenje ili izostavljanje činjenica, uključujući i korištenje krivotvorenih isprava, dovelo do priznavanja statusa.

Članak 54.

(Postupak prestanka ili ukidanja izbjegličkog statusa ili statusa supsidijarne zaštite)

- Ministarstvo donosi rješenje o prestanku ili ukidanju izbjegličkog statusa ili statusa supsidijarne zaštite po službenoj dužnosti ili na zahtjev stranke.
- Ako je rješenje iz stavka (1) ovoga članka doneseno na temelju članka 53. (1) a), a u postupku se utvrdi da stranac ne može biti vraćen iz razloga propisanih člankom 6. (2) ovoga Zakona, Ministarstvo po pravomoćnosti rješenja dostavlja Službi preporuku o zabrani vaćanja stranca.
- Rješenje iz stavka (1) ovoga članka je konačno. Protiv njega se može pokrenuti upravni spor pred Sudom BiH u roku od 15 dana od dana primitka rješenja. Tužba odgađa izvršenje rješenja. Sud BiH donosi odluku povodom tužbe u roku od 45 dana od dana zaprimanja tužbe.
- Stranac ne može biti prisilno udaljen iz BiH prije pravomoćnosti odluke iz stavka (1) ovoga članka.
- U postupku prestanka ili ukidanja statusa izbjeglice ili strancu pod supsidijarnom zaštitom bit će omogućeno da se pismenim ili usmenim putem izjasni o razlozima zbog kojih mu status ne bi trebao prestati, odnosno biti ukinut. Prilikom donošenja odluke o prestanku ili ukidanju statusa izbjeglice ili supsidijarne zaštite, Ministarstvo uzima u obzir opće i specifične informacije o zemlji podrijetla dobivene iz različitih i pouzdanih izvora.
- Iznimno od stavka (4) ovoga članka, ako postoje razlozi iz članka 52. (1) g), h), i) i j) ovoga Zakona, Ministarstvo može donijeti odluku o ukidanju ili prestanku statusa bez izjašnjenja izbjeglice ili osobe pod supsidijarnom zaštitom.
- U postupku prestanka ili ukidanja izbjegličkog statusa i statusa supsidijarne zaštite izbjeglica i stranac pod supsidijarnom zaštitom imaju pristup besplatnoj pravnoj pomoći.

Članak 55.

(Dostava odluka)

- Odluke iz čl. 41., 43. (5) i (6) i 54. (1) ovoga Zakona dostavljaju se punomoćniku. Ako stranac nema punomoćnika, odluke se dostavljaju strancu osobno.
- Strancu koji nema punomoćnika i ne boravi na prijavljenoj adresi a nije obavjestio nadležno tijelo o promjeni adrese stanovanja, odluke se dostavljaju putem oglasne ploče Ministarstva.
- Ministarstvo po konačnosti odluke iz čl. 41. (1) a) i 43. (5) i pravomoćnosti odluka iz čl. 41. (1) b) i 43. (6) i 54. (1) ovoga Zakona obavještava Ministarstvo za ljudska prava i izjegllice BiH o donesenim odlukama.
- Ministarstvo po konačnosti odluka iz čl. 41. (1) a), e) i f) i 43. (5) i pravomoćnosti odluka iz članka 41. (1) b), c) i d) i 41. (6) ovoga Zakona obavještava Službu o donesenim odlukama.

- (5) Ministarstvo po pravomoćnosti odluka iz čl. 41. (1) d) i 54. (2) dostavlja Službi preporuku o zabrani vraćanja stranca iz razloga propisanih člankom 6. (2) ovoga Zakona.

Članak 56.

(Primjena zakona kojim se uređuje područje kretanja i boravka stranaca)

U slučaju kada je Ministarstvo donijelo konačnu odluku iz članka 41. (1) e) i f) ili pravomoćnu odluku iz čl. 41. (1) c), 43. (6) i 54. (1), na stranca se primjenjuje zakon kojim se uređuje područje kretanja i boravka stranaca, ako ne napusti teritorij BiH u roku određenom odlukom.

POGLAVLJE III. PRIVREMENA ZAŠTITA

Članak 57.

(Privremena zaštita)

- U slučaju masovnog priljeva stranaca kojima je potrebna zaštita, Vijeće ministara BiH, na prijedlog Ministarstva, donosi odluku kojom se osigurava privremena zaštita tih osoba. Ministarstvo pri sastavljanju prijedloga odluke kojom se osigurava privremena zaštita obavlja konzultacije s UNHCR-om i ostalim mjerodavnim međunarodnim organizacijama u BiH.
- Odlukom iz stavka (1) ovoga članka Vijeće ministara BiH odredit će institucije koje će biti nadležne za osiguranje strancima pod privremenom zaštitom u BiH pristup pravima iz članka 62. (1) ovoga Zakona.
- Uzimajući u obzir ekonomske i druge mogućnosti BiH te razloge očuvanja javnog poretka, javnog reda i mira ili sigurnosti BiH, Vijeće ministara BiH određuje broj osoba kojima će biti pružena privremena zaštita te razloge zbog kojih se taj broj može povećati do izmjene odluke.

Članak 58.

(Odobranje privremene zaštite)

Privremena zaštita odobrava se:

- strancima koji masovno dolaze u BiH a koji su napustili svoju zemlju podrijetla i ne mogu se u nju vratiti zbog oružanog sukoba ili sustavnog i općeg povređivanja ljudskih prava;
- strancima koji su u vrijeme nastanka okolnosti iz točke a) ovoga članka boravili u BiH, a vraćanje u zemlju podrijetla privremeno im je onemogućeno zbog nastanka tih okolnosti.

Članak 59.

(Nadležnost za odobranje i vrijeme trajanja privremene zaštite)

- Na temelju odluke Vijeća ministara BiH iz članka 57. ovoga Zakona, Ministarstvo odobrava privremenu zaštitu na razdoblje od godinu dana uz mogućnost njegova automatskog produljenja dva puta na razdoblje od šest mjeseci.
- Nakon isteka razdoblja iz stavka (1) ovoga članka Vijeće ministara BiH odlukom može produljiti privremenu zaštitu još godinu dana, ako i dalje postoje razlozi zbog kojih je odobrena privremena zaštita.

Članak 60.

(Razlozi neodobranja privremene zaštite)

Privremena zaštita neće se odobriti strancu ako:

- postoje razlozi za isključenje iz članka 21. ovoga Zakona;
- ima izbjeglički status ili status supsidijarne zaštite ili je stranac s odobrenim privremenim ili stalnim boravkom u BiH;
- u trećoj zemlji uživa zaštitu, ima državljanstvo ili reguliran boravak.

Članak 61.

(Prestanak privremene zaštite)

- (1) Strancu prestaje privremena zaštita protekom razoblja za koje je odobrena.
- (2) Iznimno od stavka (1) ovoga članka, Vijeće ministara BiH tijekom razdoblja za koje je odobrena privremena zaštita može donijeti odluku o prestanku privremene zaštite ako su prestale postojati okolnosti na temelju kojih je odobrena.
- (3) Prestanak privremene zaštite ne utječe na pravo stranca da podnese zahtjev za azil.

Članak 62.

(Prava i obveze stranaca pod privremenom zaštitom)

- (1) Stranac pod privremenom zaštitom u BiH ima pravo na:
  - a) boravak;
  - b) osnovne uvjete za život i smještaj;
  - c) identifikacijsku ispravu;
  - d) primarnu zdravstvenu zaštitu;
  - e) osnovno i srednje obrazovanje;
  - f) besplatnu pravnu pomoć;
  - g) pristup tržištu rada;
  - h) spajanje s obitelji;
  - i) skrbnika, ako je stranac pod privremenom zaštitom maloljetnik bez pratnje ili poslovno nesposobna osoba.
- (2) Obveze propisane člankom 79. ovoga Zakona na odgovarajući se način primjenjuju na strance kojima je odobrena privremena zaštita.

Članak 63.

(Spajanje stranca pod privremenom zaštitom s obitelji)

- (1) Stranac pod privremenom zaštitom ima pravo na spajanje s članovima obitelji iz članka 2. (1) k) ovoga Zakona koji se nalaze izvan teritorija BiH.
- (2) Članovima obitelji koji ostvaruju pravo na spajanje sa strancem pod privremenom zaštitom odobrit će se status privremene zaštite pod uvjetom da je obiteljski odnos postojao u zemlji podrijetla i ne potpadaju pod klauzule isključenja iz članka 21. ovoga Zakona.
- (3) Dijete stranca pod privremenom zaštitom rođeno na području BiH slijedi pravni položaj zakonskog zastupnika.

Članak 64.

(Korištenje prava privremene zaštite)

- (1) Stranac pod privremenom zaštitom može podnijeti zahtjev za azil. Tijekom postupka povodom zahtjeva za azil stranac koristi prava iz privremene zaštite.
- (2) Ako nakon provođenja postupka povodom zahtjeva za azil nije priznat izbjeglički status niti status supsidijarne zaštite, strancu koji ispunjava uvjete za privremenu zaštitu ili je već pod privremenom zaštitom omogućit će se privremena zaštita tijekom ostatka vremena dok traje zaštita.

Članak 65.

(Podzakonski propis o tehničkim pitanjima privremene zaštite)

Ministarstvo će, po potrebi, podzakonskim propisima detaljnije propisati pitanja uređena ovim poglavljem nakon pribavljanja mišljenja Ministarstva za ljudska prava i izbjeglice BiH i Ministarstva civilnih poslova BiH.

POGLAVLJE IV. OGRANIČENJE KRETANJA

Članak 66.

(Razlozi i način ograničenja kretanja)

- (1) Tražitelju azila može se privremeno ograničiti kretanje:
  - a) zabranom kretanja izvan imigracijskog centra, koji se osniva sukladno zakonu kojim se uređuje područje kretanja i boravka stranaca;
  - b) zabranom kretanja izvan određenog mjesta.

- (2) Tražitelju azila ograničit će se kretanje zabranom kretanja izvan imigracijskog centra ako mu je izrečena mjera protjerivanja i predstavlja opasnost za sigurnost BiH.
- (3) Tražitelju azila može se ograničiti kretanje zabranom kretanja izvan imigracijskog centra ili određenog mjesta ako je:
  - a) izrečena mjera protjerivanja i nije utvrđen identitet tražitelja azila;
  - b) izrečena mjera protjerivanja a postoje osnove sumnje da se radi o zahtjevu iz članka 45. (1) ovoga Zakona;
  - c) izrečena mjera protjerivanja.
- (4) Tražitelju azila može se ograničiti kretanje zabranom kretanja izvan određenog mjesta ako:
  - a) nije utvrđen identitet tražitelja azila;
  - b) postoje osnove sumnje da se radi o zahtjevu iz članka 45. (1) ovoga Zakona.
- (5) Ministarstvo će donijeti odluku o ograničenju kretanja cijeneći okolnosti svakog pojedinačnog slučaja i vodeći računa o nužnosti i razmjernosti izrečene mjere i razloga za ograničenje.
- (6) Ako je tražitelju azila privremeno ograničeno kretanje, Ministarstvo obavještava Službu. Tražitelj azila kojem je ograničeno kretanje zabranom kretanja izvan određenog mjesta obavezan je za vrijeme trajanja izrečene mjere javljati se nadležnoj organizacijskoj jedinici Službe ili policijskoj upravi/postaji na način koji odredi Ministarstvo.
- (7) Maloljetnom tražitelju azila ograničava se kretanje zabranom kretanja izvan imigracijskog centra samo u krajnjem slučaju i nakon što Ministarstvo utvrdi da se ne mogu primijeniti druge mjere. Takvo ograničenje traje što je moguće kraće i Ministarstvo će u najkraćem roku na odgovarajući način smjestiti maloljetnika.

Članak 67.

(Rješenje o privremenom ograničenju kretanja i pravni lijek)

- (1) Ministarstvo donosi rješenje o privremenom ograničenju kretanja tražitelja azila u kojem se navode razlozi, način i vrijeme u kojem traju izrečene mjere ograničenja kretanja.
- (2) Kretanje tražitelja azila može se privremeno ograničiti na razdoblje do 90 dana. Ako još uvijek traju okolnosti zbog kojih je izrečena mjera ograničenja, mjera ograničenja kretanja može se produljivati na razdoblje do 90 dana. Tražitelju azila može biti privremeno ograničeno kretanje ukupno 180 dana.
- (3) Rješenje o privremenom ograničenju kretanja izvršava se uručenjem rješenja tražitelju azila.
- (4) Protiv rješenja o privremenom ograničenju kretanja tražitelj azila može tužbom pokrenuti upravni spor pred Sudom BiH. Tužba se podnosi u roku od osam dana od dana primitka rješenja. Tužba ne odgađa izvršenje rješenja.
- (5) Sud BiH dužan je ove predmete smatrati hitnim i odluku povodom tužbe donijeti u roku od osam dana od dana zaprimanja tužbe. Kada je tražitelju azila ograničeno kretanje u imigracijskom centru, Sud BiH saslušat će tražitelja azila u upravnom sporu.
- (6) Ako je strancu prije iskazivanja namjere podnošenja zahtjeva za azil određen nadzor u skladu s propisima o kretanju i boravku stranaca, iskazivanje namjere ne utječe na izvršenje i tijek nadzora.

Članak 68.

(Prikupljanje dokaza u postupku ograničenja kretanja)

- (1) Iz sigurnosnih razloga, Ministarstvo donosi odluku o privremenom ograničenju kretanja tražitelja azila na temelju dokaza dostavljenih od nadležnog tijela iz članka 18. (2) ovoga Zakona.

- (2) Ministarstvo utvrđuje postojanje razloga za privremeno ograničenje kretanja tražitelja azila iz razloga propisanih člankom 66. (3) i (4) ovoga Zakona.

POGLAVLJE V. IDENTIFIKACIJSKE ISPRAVE

Članak 69.

(Karton tražitelja azila)

- (1) Ministarstvo će tražitelju azila i osobama u pratnji obuhvaćenim zahtjevom za azil izdati karton tražitelja azila najkasnije u roku od tri dana od provođenja postupaka iz čl. 35. i 36. ovoga Zakona.
- (2) Kartonom tražitelja azila ne potvrđuje se nužno identitet tražitelja azila.
- (3) Tražitelj azila kartonom dokazuje pravo boravka na teritoriju BiH dok se o njegovom zahtjevu ne donese konačna odluka iz članka 41. (1) a), e) i f) ili pravomoćna odluka iz članka 41. (1) b), c) i d) ovoga Zakona te ostvaruje prava propisana člankom 76. ovoga Zakona.
- (4) Karton tražitelja azila izdaje se na rok do tri mjeseca uz mogućnost produljenja. Ako tražitelj azila nije smješten u centar za prihvat i smještaj tražitelja azila, rok valjanosti kartona produljuje organizacijska jedinica Službe, uz predhodno pribavljenu suglasnost Ministarstva. Tražitelj azila podnosi zahtjev za produljenje kartona Službi najkasnije 15 dana prije isteka prethodnog roka valjanosti.
- (5) Ako je tražitelju azila ograničeno kretanje u skladu s člankom 67. ovoga Zakona, činjenica ograničenja kretanja evidentira se na kartonu tražitelja azila.
- (6) Karton tražitelja azila ne može se koristiti za prelazak državne granice.
- (7) Ako se tražitelj azila nalazi u imigracijskom centru, pritvoru, zatvoru ili centru za prihvat žrtava trgovine ljudima, Ministarstvo ne izdaje karton tražitelju azila.

Članak 70.

(Popunjenost i gubitak kartona tražitelja azila)

- (1) U slučaju popunjenosti rubrika predviđenih za produljenje kartona, Ministarstvo izdaje novi karton tražitelju azila.
- (2) U slučaju gubitka kartona, tražitelj azila dužan je, najkasnije u roku od tri dana od saznanja za navedenu činjenicu, prijaviti gubitak organizacijskoj jedinici Službe na čijem teritoriju ima prijavljen boravak ili najbližoj policijskoj upravi/postaji na čijem je teritoriju uočen gubitak kartona. Organizacijska jedinica Službe ili policijska uprava/postaja izdaje tražitelju azila potvrdu o gubitku kartona, koju tražitelj azila dostavlja Ministarstvu sa zahtjevom za izdavanje novog kartona.

Članak 71.

(Izbjeglički karton i karton o supsidijarnoj zaštiti)

- (1) Ministarstvo izdaje izbjeglički karton osobama kojima je priznat izbjeglički status konačnom odlukom iz članka 41. (1) a) ovoga Zakona.
- (2) Ministarstvo izdaje karton o supsidijarnoj zaštiti osobama kojima je priznat status supsidijarne zaštite pravomoćnom odlukom iz članka 41. (1) b) ili konačnom odlukom iz članka 43. (5) ovoga Zakona.

Članak 72.

(Određivanje i poništenje jedinstvenog matičnog broja)

- (1) Sukladno Zakonu o jedinstvenom matičnom broju ("Službeni glasnik BiH", br. 32/01, 63/08, 103/11 i 87/13), Ministarstvo civilnih poslova BiH određuje i dodjeljuje jedinstveni matični broj (u daljnjem tekstu: JMB) izbjeglicama. Ministarstvo u roku od 30 dana od donošenja odluke o priznavanju izbjegličkog statusa podnosi Ministarstvu civilnih poslova BiH zahtjev za određivanje i dodjelu JMB-a izbjeglicama.

- (2) Postupajući povodom zahtjeva iz stavka (1) ovoga članka, Ministarstvo civilnih poslova BiH određuje i dodjeljuje JMB izbjeglici u roku od 15 dana od dana podnošenja zahtjeva, o čemu obavještava Ministarstvo. Ministarstvo obavještava izbjeglicu o određenom i dodijeljenom JMB-u.
- (3) Po pravomoćnosti odluke o prestanku ili ukidanju izbjegličkog statusa iz članka 54. (1) ovoga Zakona, Ministarstvo podnosi Ministarstvu civilnih poslova BiH zahtjev za poništenje određenog i dodijeljenog JMB-a izbjeglici.

Član 73.

- (Izdavanje izbjegličkog kartona i kartona o supsidijarnoj zaštiti)
- (1) Rješenje iz članka 41. (1) a) i b) izvršava se izdavanjem izbjegličkog kartona ili kartona o supsidijarnoj zaštiti.
  - (2) Zahtjev za izdavanje izbjegličkog kartona i kartona o supsidijarnoj zaštiti Ministarstvu podnosi stranac osobno odnosno skrbnik, punomoćnik ili zakonski zastupnik stranca kojemu treba izdati karton. Uz zahtjev se prilaže prijava prebivališta izbjeglice ili mjesta boravka stranca pod supsidijarnom zaštitom, u skladu s člankom 38. ovoga Zakona.
  - (3) Priznatom izbjeglici izdaje se izbjeglički karton. Rok valjanosti izbjegličkog kartona je tri godine.
  - (4) Strancima pod supsidijarnom zaštitom izdaje se karton o supsidijarnoj zaštiti na rok za koji je odobrena supsidijarna zaštita.
  - (5) U postupku ostvarivanja prava propisanih ovim Zakonom izbjeglica i stranac pod supsidijarnom zaštitom dokazuju svoj status izbjegličkim kartonom odnosno kartonom o supsidijarnoj zaštiti.
  - (6) Izbjeglički karton i karton o supsidijarnoj zaštiti ne mogu se koristiti za prelazak državne granice.

Članak 74.

- (Zamjena izbjegličkog kartona i kartona o supsidijarnoj zaštiti)
- (1) Zamjenu izbjegličkog kartona i kartona o supsidijarnoj zaštiti obavlja Ministarstvo.
  - (2) Zahtjev za zamjenu izbjegličkog kartona ili kartona o supsidijarnoj zaštiti podnosi stranac s priznatim statusom odnosno skrbnik, zakonski zastupnik ili punomoćnik stranca kojem je priznat status zbog isteka roka valjanosti, gubitka, oštećenja ili bitne izmjene izgleda nositelja kartona.
  - (3) Zahtjev za zamjenu izbjegličkog kartona ili kartona o supsidijarnoj zaštiti podnosi se 30 dana prije isteka roka valjanosti ili odmah po nastupanju promjena iz stavka (2) ovoga članka.
  - (4) U slučaju promjene adrese stanovanja, stranac s priznatim statusom odnosno skrbnik, zakonski zastupnik ili punomoćnik stranca kojem je priznat status dužan je obavijestiti Ministarstvo o promjeni adrese stanovanja radi evidentiranja te činjenice u ranije izdanom kartonu.
  - (5) U slučaju gubitka izbjegličkog kartona ili kartona o supsidijarnoj zaštiti, stranac je dužan, najkasnije u roku od tri dana od saznanja za navedenu činjenicu, prijaviti gubitak najbližoj organizacijskoj jedinici Službe ili policijskoj upravi/postaji na čijem je teritoriju uočen gubitak kartona. Organizacijska jedinica Službe ili policijska uprava/postaja izdaje strancu potvrdu o gubitku kartona, koju stranac dostavlja Ministarstvu sa zahtjevom za izdavanje novog kartona.
  - (6) Kartoni koje je Ministarstvo za ljudska prava i izbjeglice BiH izdalo izbjeglicama i strancima pod supsidijarnom zaštitom važe do isteka roka na koji su izdani.

Članak 75.

(Putna isprava za izbjeglice)

Na osobni zahtjev odnosno zahtjev skrbnika, punomoćnika ili zakonskog zastupnika stranca kojem je konačnom odlukom iz članka 41. (1) a) ovoga Zakona priznat status izbjeglice u BiH, Ministarstvo može izdati putnu ispravu, propisanu Konvencijom o statusu izbjeglice iz 1951. godine i Zakom o putnim ispravama BiH ("Službeni glasnik BiH", br. 4/97, 1/99, 9/99, 27/00, 32/00, 19/01, 47/04, 53/07, 15/08 i 33/08) s rokom valjanosti od dvije godine.

POGLAVLJE VI. PRAVA I OBEVEZE**Odjeljak A. Prava i obveze tražitelja azila**

Članak 76.

(Prava tražitelja azila)

- (1) Tražitelj azila ima pravo na:
  - a) boravak u BiH;
  - b) informiranje u skladu s člankom 15. ovoga Zakona;
  - c) smještaj u centar za tražitelje azila;
  - d) primarnu zdravstvenu zaštitu;
  - e) pristup osnovnom i srednjem obrazovanju;
  - f) pristup tržištu rada;
  - g) pristup besplatnoj pravnoj pomoći;
  - h) praćenje tijeka postupka na jeziku koji razumije ili za koji se osnovano pretpostavlja da razumije;
  - i) psihosocijalnu pomoć.
- (2) Tražitelj azila ostvaruje navedena prava na temelju kartona tražitelja azila. Sredstva za troškove koji nastanu na taj način osigurava Ministarstvo u proračunu institucija BiH odobrenim za ovu namjenu ili putem donacija za azil u BiH.
- (3) Pristup pravu iz stavka (1) e) ovoga članka ostvaruju maloljetni tražitelji azila najkasnije u roku od tri mjeseca od podnošenja zahtjeva za azil. Maloljetnom tražitelju azila neće biti uskraćeno pravo na srednjoškolsko obrazovanje ako je tijekom trajanja postupka povodom zahtjeva za azil postao punoljetan.
- (4) Pristup pravu iz stavka (1) f) ovoga članka bit će omogućen tražitelju azila ako Ministarstvo nije donijelo odluku povodom njegova zahtjeva u roku od devet mjeseci od podnošenja zahtjeva za azil, a razlozi zbog kojih odluka nije donesena ne mogu se staviti na teret tražitelju azila.
- (5) Ako je donesena odluka iz članka 41. (1) b), c), d) ovoga Zakona nakon što je tražitelj azila ostvario pravo na rad, tražitelj azila nastavlja uživati pravo na rad do pravomoćnosti navedenih odluka.

Članak 77.

(Obveze tražitelja azila)

Obveze tražitelja azila su:

- a) poštivati javni poredak BiH, zakone i druge propise u BiH te pridržavati se odluka nadležnih tijela u BiH;
- b) surađivati s nadležnim tijelima radi utvrđivanja identiteta;
- c) surađivati s nadležnim tijelima tijekom cijelog postupka povodom zahtjeva za azil;
- d) podnijeti dokumente koje ima na raspolaganju, a koji su potrebni za razmatranje zahtjeva;
- e) podnijeti zahtjev za produljenje valjanosti kartona tražitelja azila, u skladu s člankom 69. (4) ovoga Zakona;
- f) prijaviti gubitak kartona na način propisan člankom 70. (2) ovoga Zakona;
- g) prijaviti boravište i promjenu adrese stanovanja u skladu s člankom 38. (4) ovoga Zakona i
- h) pridržavati se kućnog reda u centru za prihvati i smještaj tražitelja azila.

Odjeljak B. Prava i obveze izbjeglice i stranca pod supsidijarnom zaštitom

Članak 78.

(Prava izbjeglice i stranca pod supsidijarnom zaštitom)

- (1) Izbjeglita i stranac pod supsidijarnom zaštitom imaju pravo na:
  - a) identifikacijsku ispravu;
  - b) informiranje u skladu s člankom 15. ovoga Zakona;
  - c) smještaj;
  - d) rad;
  - e) obrazovanje;
  - f) zdravstvenu zaštitu;
  - g) socijalnu pomoć;
  - h) pomoć pri uključivanju u bh. društvo.
- (2) Osim prava iz stavka (1) ovoga članka, izbjeglita ima pravo na spajanje s obitelji u skladu s člankom 13. ovoga Zakona i pravo na putnu ispravu u skladu s člankom 75. ovoga Zakona. Stranac pod supsidijarnom zaštitom ima pravo na održavanje obiteljskog jedinstva u skladu s člankom 14. ovoga Zakona.
- (3) Ministarstvo osigurava pristup pravima iz stavka (1) a) i stavka (2) ovoga članka.
- (4) Ministarstvo za ljudska prava i izbjeglice BiH osigurava pristup pravima iz stavka (1) b), c), d), e), f), g) i h) ovoga članka.

Članak 79.

(Obveze izbjeglice i stranca pod supsidijarnom zaštitom)

- Obveze izbjeglice i stranca pod supsidijarnom zaštitom su:
- a) poštivati javni poredak BiH, zakone i druge propise u BiH i pridržavati se odluka nadležnih tijela u BiH;
  - b) podnijeti zahtjev za zamjenu izbjegličkog kartona ili kartona o supsidijarnoj zaštiti u skladu s člankom 74. (2) i (3) ovoga Zakona;
  - c) prijaviti gubitak kartona na način propisan člankom 74. (5) ovoga Zakona;
  - d) prijaviti promjenu adrese stanovanja u skladu s člankom 38. (3) i (4) ovoga Zakona;
  - e) prijaviti sve promjene koje utječu na ostvarivanje i opseg prava propisanih člankom 78. ovoga Zakona;
  - f) obavijestiti Ministarstvo, u skladu s člankom 52. (1) i) ovoga Zakona, ako će izvan BiH boraviti dulje od šest mjeseci u kontinuitetu.

POGLAVLJE VII. SLUŽBENE EVIDENCIJE

Članak 80.

(Službene evidencije)

- (1) Prema ovome Zakonu, Ministarstvo vodi službene evidencije o:
  - a) tražiteljima azila;
  - b) osobama kojima je priznat izbjeglički status, status supsidijarne zaštite ili privremena zaštita;
  - c) putnim ispravama za izbjeglice;
  - d) identifikacijskim ispravama.
- (2) Osim službenih evidencija iz stavka (1) ovoga članka, Ministarstvo može voditi i druge evidencije s ciljem učinkovitosti rada ili obrade podataka ako službene evidencije ne uključuju osobne podatke.
- (3) Podatci iz službenih evidencija iz stavka (1) a) ovoga članka sadrže i biometrijske podatke o tražiteljima azila iz članka 36. (1) b) i c) ovoga Zakona. Podatci iz stavka (1) a) ovoga članka sadržani su u Središnjoj bazi podataka o strancima, koja se uspostavlja sukladno zakonu kojim se uređuje područje kretanja i boravka stranaca.
- (4) Ministarstvo unosi podatke iz stavka (1) a) ovoga članka u Središnju bazu podataka o strancima odmah po nastaloj promjeni, a najkasnije idućeg radnog dana.

Članak 81.

(Podzakonski akti)

- (1) Ministarstvo donosi podzakonski akt kojim propisuje način iskazivanja namjere i podnošenja zahtjeva za azil, izgled i sadržaj obrazaca koji se koriste u postupku, postupak i uvjete za dodjelu azila u BiH, izgled, sadržaj i način izdavanja identifikacijskih isprava, kao i druga pitanja vezana uz ovo područje, u roku od šest mjeseci od dana stupanja na snagu ovoga Zakona.
- (2) Nakon što obavi konzultacije s Ministarstvom, Ministarstvo civilnih poslova BiH donosi podzakonski akt kojim propisuje oblik, sadržaj, potrebne dokumente koji se prilažu uz zahtjev za izdavanje putne isprave za izbjeglice, postupanje prilikom izdavanja i druga tehnička pitanja vezana uz putne isprave za izbjeglice iz članka 75. ovoga Zakona u roku od šest mjeseci od dana stupanja na snagu ovoga Zakona.
- (3) Nakon što obavi konzultacije s Ministarstvom civilnih poslova BiH, Ministarstvo donosi podzakonski akt kojim propisuje izgled i sadržaj zahtjeva za izdavanje putne isprave za izbjeglice, dokumente koji se prilažu uz zahtjev za izdavanje putne isprave za izbjeglice i druga pitanja u roku od šest mjeseci od dana stupanja na snagu ovoga Zakona.
- (4) Na prijedlog Ministarstva, Vijeće ministara BiH donosi podzakonski akt kojim propisuje način upravljanja, uvjete financiranja, standarde funkcioniranja, način osiguranja posebnih uvjeta za korisnike centra za prihvata i smještaj tražitelja azila, kao i druga pitanja vezana uz rad ove specijalizirane ustanove, u roku od šest mjeseci od dana stupanja na snagu ovoga Zakona.
- (5) Ministarstvo donosi podzakonski akt kojim propisuje sadržaj, način vođenja i korištenja službenih evidencija iz članka 80. (1) ovoga Zakona u roku od šest mjeseci od dana stupanja na snagu ovoga Zakona.
- (6) Nakon što obavi konzultacije s Ministarstvom i Ministarstvom civilnih poslova BiH, Ministarstvo za ljudska prava i izbjeglice BiH donosi podzakonske akte kojima propisuje način pristupa i ostvarivanja prava izbjeglica i stranaca pod supsidijarnom zaštitom u BiH iz članka 78. (1) b), c), d), e), f), g) i h) ovoga Zakona u roku od šest mjeseci od dana stupanja na snagu ovoga Zakona.

POGLAVLJE VIII. PRIJELAZNE I ZAVRŠNE ODREDBE

Članak 82.

(Prestanak važenja prijašnjih propisa)

- (1) Danom stupanja na snagu ovoga Zakona prestaje važiti POGLAVLJE VII. Međunarodna i privremena zaštita (azil) Zakona o kretanju i boravku stranaca i azilu ("Službeni glasnik BiH", br. 36/08 i 87/12).
- (2) Podzakonski propisi doneseni na temelju Zakona o kretanju i boravku stranaca i azilu primjenjivat će se u prijelaznom razdoblju do donošenja novih podzakonskih propisa iz članka 81. ovoga Zakona, ako nisu u suprotnosti s ovim Zakonom.
- (3) Svi predmeti koji do stupanja na snagu ovoga Zakona nisu pravomoćno okončani bit će okončani prema odredbama Zakona o kretanju i boravku stranaca i azilu. U predmetima u kojima do stupanja na snagu ovoga Zakona nije doneseno prvostupanjsko rješenje, postupak se nastavlja prema ovome Zakonu.

Članak 83.

(Stupanje na snagu ovoga Zakona)

Ovaj Zakon stupa na snagu osmoga dana od dana objave u "Službenom glasniku BiH".

Broj 01,02-02-1-12/15

9. veljače 2016. godine

Sarajevo

Predsjedateljica

Zastupničkog doma

Parlamentarne skupštine BiH

Borjana Krišto, v. r.

Predsjedatelj

Doma naroda

Parlamentarne skupštine BiH

Mr. Ognjen Tadić, v. r.

Na osnovu člana IV 4a) i III 1. f) Ustava Bosne i Hercegovine, Parlamentarna skupština Bosne i Hercegovine na 24. sjednici Predstavničkog doma, održanoj 3. februara 2016. godine, i na 14. sjednici Doma naroda, održanoj 9. februara 2016. godine, donijela je

ЗАКОН О АЗИЛУ

ГЛАВА I. ОПШТЕ ОДРЕДБЕ

Члан 1.

(Предмет Закона)

Овим законом прописују се органи надлежни за његово спровођење, принципи, услови и поступак за одобравање изbjегличког статуса, статуса супсидијарне заштите, престанак и укидање изbjегличког статуса и статуса супсидијарне заштите, привремена заштита, идентификациона документа, права и обавезе тражиоца азила, изbjеглица и странаца под супсидијарном заштитом као и друга питања из области азила у Босни и Херцеговини (у даљем тексту: БиХ).

Члан 2.

(Значење израза у Закону)

У смислу овог закона:

- a) **странац** је лице које није држављанин БиХ;
- b) **лице без држављанства** је странац којег ниједна држава у складу са домаћим законодавством не сматра својим држављанином;
- ц) **тражилац азила** је странац који поднесе захтјев за азил о којем није донесена извршна одлука у складу са овим законом;
- д) **азил** обухвата изbjеглички статус и статус супсидијарне заштите, у складу с овим законом;
- е) **изbjеглица** је странац или лице без држављанства којем је Министарство безбједности БиХ признало изbjеглички статус у складу са Конвенцијом о статусу изbjеглица из 1951. године и Протоколом о статусу изbjеглица из 1967. године и овим законом;
- ф) **изbjеглички статус** је статус који се признаје на основу одлуке надлежног органа о испуњењу услова из члана 19. овог закона;
- г) **страниц под супсидијарном заштитом** је странац којем је Министарство безбједности БиХ признало статус супсидијарне заштите, у складу с овим законом;
- х) **супсидијарна заштита** је статус који се признаје на основу одлуке надлежног органа о испуњењу услова из члана 22. овог закона;

- и) **привремена заштита** је заштита хитног и привременог карактера која се одобрава странцу у ситуацијама масовног прилива, у складу с овим законом;
- ј) **странац под привременом заштитом** је држављанин треће земље или лице без држављанства којем је одобрена заштита из тачке и) овог члана;
- к) **масовни прилив** је долазак великог броја странаца који су напустили своју земљу поријекла и не могу се у њу вратити због оружаног сукоба или систематског и општег кршења људских права;
- л) **малољетник** је странац млађи од 18 година;
- м) **малољетник без пратње** је странац млађи од 18 година (малољетник) који је ушао у БиХ или који је, након уласка у БиХ, остао без пратње лица старијег од 18 година (пунољетно лице) које је за малољетника одговорно по закону или пуномоћи, све док се не стави под бригу таквог лица;
- н) **чланом породице** тражиоца азила, избјеглице, странца под супсидијарном или привременом заштитом сматрају се брачни или ванбрачни друг, малољетно заједничко дијете брачних или ванбрачних другова, малољетно дијете сваког од њих, њихово малољетно усвојено дијете, малољетно усвојено дијете сваког од њих, под условом да нису засновали сопствене породице, родитељи или други законски заступник малољетника, пунољетна невјенчана дјеца азиланта, странца под супсидијарном заштитом или странца под привременом заштитом која због свог здравственог стања нису у могућности да се брину за своје потребе, родитељ или други законски заступник дјетета, сродник првог степена у равной узлазној линији с којим је живио у заједничком домаћинству, ако се утврди да зависи од бриге тражиоца, азиланта, странца под супсидијарном заштитом или странца под привременом заштитом;
- о) **намјера за подношење захтјева за азил** (у даљем тексту: намјера) усмено је или писмено изражена воља лица без држављанства за подношење захтјева у складу са чланом 31. овог закона;
- п) **захтјев за азил** је захтјев који подноси странац а сматра се захтјевом за признавање избјегличког статуса или статуса супсидијарне заштите у БиХ;
- р) **центар за прихват и смјештај тражиоца азила** је специјализована установа намијењена за заједнички прихват и смјештај тражиоца азила;
- с) **брак** је законом уређена заједница живота једног мушкарца и једне жене;
- т) **ванбрачна заједница** је заједница живота једног мушкарца и једне жене који нису у браку или ванбрачној заједници са трећим лицем, а која траје најмање три године или краће ако је у њој рођено заједничко дијете;
- у) **пребивалиште** је мјесто и адреса у БиХ на којој је трајно настањена избјеглица;
- в) **боравиште** је мјесто и адреса у БиХ на којој привремено борави тражилац азила или лице под супсидијарном заштитом;
- з) **земља поријекла** је земља чије држављанство странац има или земља у којој је лице без држављанства имало своје раније уобичајено боравиште. Ако странац има више од једног држављанства, земља поријекла је свака земља чије држављанство има;
- аа) **уобичајено боравиште** има лице без држављанства у оном мјесту у којем се задржава под околностима на основу којих се може закључити да оно у том мјесту или на том подручју не борави само привремено;
- бб) **путна исправа** је важећи пасош или други путни идентификациони документ који је издао страни надлежни орган власти а који БиХ признаје, те важећа лична карта или други лични идентификациони документ са фотографијом који се може користити за прелазак државне границе а признат је међународним уговором чија је БиХ уговорна страна, као и путна исправа издата странцу у БиХ у складу са овим законом или Законом о странцима;
- цц) **путна исправа за избјеглице** је путна исправа прописана Конвенцијом о статусу избјеглица из 1951. године;
- дд) **раса** посебно укључује: боју коже, поријекло те припадност одређеној етничкој групи;
- ее) **вјера** посебно укључује теистичка, нетеистичка и атеистичка увјерења, учешће или неучешће у приватним или јавним формалним вјерским обредима, било самостално или у заједници с другима, друге вјерске обреде или изражавање вјере или облике личног или заједничког понашања који се заснивају на вјерском увјерењу или из њега произлазе;
- фф) **националност** посебно укључује припадност групи људи која је одређена по свом културном, етничком или језичком идентитету, заједничком географском или политичком поријеклу или односом са становништвом неке друге земље, а може обухватити и држављанство;
- гг) **политичко мишљење** посебно укључује мишљење, гледишта или увјерење о стварима повезаним са потенцијалним вршиоцима прогона те њихове политике или методе, без обзира на то да ли је тражилац азила поступао по том мишљењу, гледишту или увјерењу;
- хх) **одређена друштвена група** је група лица која дијеле заједничку карактеристику, а да то није ризик од прогањања, или која њихово друштво перципира као посебну групу. Карактеристика често може бити урођена, непромјенива или на други начин фундаментална за људско достојанство, свијест или уживање људског права;
- и) **рањиве групе** подразумевају лица лишена пословне способности, дјецу, дјецу без пратње, старија и немоћна лица, тешко болесна лица, лица са инвалидитетом, труднице, самохране родитеље са малољетном дјецом, лица са душевним сметњама те жртве трговања људима, жртве мучења, силовања или другог психичког, физичког и полног насиља, као што су жртве сакаћења женских полних органа.

Члан 3.

(Органи надлежни за спровођење Закона)

За спровођење овог закона надлежни су:

- а) Савјет министара Босне и Херцеговине (у даљем тексту: Савјет министара БиХ),
- б) Министарство безбједности БиХ (у даљем тексту: Министарство),

- ц) Служба за послове са странцима (у даљем тексту: Служба),
- д) Гранична полиција Босне и Херцеговине (у даљем тексту: Гранична полиција БиХ),
- е) Суд Босне и Херцеговине (у даљем тексту: Суд БиХ),
- ф) Министарство за људска права и избјеглице БиХ,
- г) Министарство цивилних послова БиХ,
- х) остали органи унутрашњих послова у БиХ (у даљем тексту: органи унутрашњих послова) и
- и) други надлежни органи.

Члан 4.

(Употреба рода)

Сви изрази у овом закону дати у мушком граматичком роду односе се без дискриминације и на жене.

Члан 5.

(Примјена Закона о управном поступку)

У управном поступку који Министарство води по захтјеву за азил примјењује се Закон о управном поступку ("Службени гласник БиХ", бр. 29/02, 12/04, 88/07, 93/09 и 41/13), ако овим законом није другачије прописано.

Члан 6.

(Принцип забране враћања non-refoulement)

- (1) Странац неће бити присилно удаљен или враћен у земљу гдје би му живот или слобода били угрожени због његове расе, вјере, националности, припадности одређеној друштвеној групи или због политичког мишљења. Странац неће бити присилно удаљен или враћен у земљу у којој није заштићен од слања на такву територију.
- (2) Изузетно од става (1) овог члана, странац који се из оправданих разлога сматра опасним за безбједност БиХ или је правоснажно осуђен за тешко кривично дјело и представља опасност за БиХ може се присилно удаљити или вратити у другу земљу, изузев ако би тиме био изложен стварном ризику да буде подвргнут смртној казни или погубљењу, мучењу, нехуманом или понижавајућем поступању или кажњавању. Странац неће бити присилно удаљен или враћен у земљу у којој није заштићен од слања на такву територију.

Члан 7.

(Заштита у случају одбијања захтјева за азил или укидања додијељеног статуса)

Странцу чији је захтјев за азил правоснажно одбијен или укинут додијељени избјеглички статус односно статус супсидијарне заштите, на основу разлога из чл. 21. (1), 23. и 53. (1) а) овог закона али за кога се у поступку утврди да не може бити удаљен из БиХ, из разлога прописаних принципом забране враћања из члана 6. (2) овог закона, дозволиће се останак у БиХ у складу са законом којим се регулише област кретања и боравка странаца.

Члан 8.

(Искључење примјене санкција за незаконит улазак у БиХ)

Према странцу који долази директно са територије на којој му је живот или слобода био угрожен не примјењују се санкције због незаконитог уласка или боравка у БиХ, под условом да се без одгађања пријави надлежним органима и изложи ваљане разлоге за незаконит улазак или боравак у БиХ.

Члан 9.

(Забрана дискриминације)

Забрањена је дискриминација странца по било којем основу прописаном Законом о забрани дискриминације ("Службени гласник БиХ", број 59/09).

Члан 10.

(Слобода кретања)

- (1) Странци који су исказали намјеру за подношење захтјева за азил, тражиоци азила, избјеглице, лица под супсидијарном или привременом заштитом уживају право на слободу кретања унутар БиХ и слободан избор мјеста боравка.
- (2) Права из става (1) овог члана могу бити дјелимично или потпуно ограничена под условима прописаним овим или другим законом.

Члан 11.

(Најбољи интерес дјетета)

- (1) Министарство и остали надлежни органи у БиХ обезбјеђују да се у свим поступцима који се тичу дјетета првенствено води рачуна о најбољем интересу дјетета, да су сва права дјетета заштићена у складу са Конвенцијом о правима дјетета и прописима у БиХ који се односе на бригу и заштиту дјете.
- (2) Раздвојена или дјеца без пратње захтијевају приоритетно дјеловање у погледу њихове ране идентификације, заштите и збрињавања као и проналажења породица раздвојене дјете с циљем спајања са родитељима или другим старатељима.

Члан 12.

(Старатељство)

- (1) Малољетнику без пратње и пословно неспособном странцу, који је исказао намјеру подношења захтјева за азил или је поднио захтјев за азил, одредиће се старатељ под истим условима као држављанима БиХ. Захтјев за постављање старатеља надлежном центру за социјални рад подноси Министарство.
- (2) Малољетној и пословно неспособној избјеглици без пратње и лицу под супсидијарном заштитом одредиће се старатељ под истим условима као и држављанину БиХ. Захтјев за постављање старатеља надлежном центру за социјални рад подноси Министарство за људска права и избјеглице БиХ.
- (3) Малољетник без пратње се одмах обавјештава о именовану старатеља. Старатељ своје дужности обавља у складу са принципом најбољег интереса дјетета.
- (4) Изузетно од ст. (1) и (2) овог члана, малољетнику без пратње, старијем од 16 година, који је у браку или ванбрачној заједници неће се именовати старатељ.
- (5) У случају сумње у старосну доб малољетника без пратње могу се, уз његову сагласност, примјенити одговарајуће здравствене методе и прегледи с циљем утврђивања његове доби.
- (6) Ако и након примјене метода из става (5) овог члана постоји сумња у старост малољетника, Министарство поступа као са малољетником док се не утврди да се ради о пунољетном лицу.

Члан 13.

(Спајање породице)

- (1) Избјеглица има право на спајање са члановима породице наведеним у члану 2. (1) к) овог закона који се налазе ван територије БиХ.
- (2) Избјеглица подноси захтјев за спајање са породицом Министарству. Уз захтјев подноси расположиву документацију којом доказује породични однос. Ако избјеглица не поднесе материјални доказ о породичном односу, Министарство ће, при одлучивању о спајању породице, узети у обзир околности на основу којих се може процијенити постоји ли такав однос.

- (3) Министарство доноси одлуку о захтјеву за спајање с породицом у року од девет мјесеци од дана подношења захтјева.
- (4) Члановима породице којима је одобрено спајање са избјеглицом одобриће се избјеглички статус, након уласка у БиХ.
- (5) Право на спајање породице немају чланови породице избјеглице код којих постоје разлози за искључење из члана 21. овог закона.

Члан 14.

(Одржавање породичног јединства избјеглице и странца под супсидијарном заштитом)

- (1) Избјеглица и странац под супсидијарном заштитом имају право на одржавање породичног јединства на територији БиХ са члановима породице из члана 2. (1) к) овог закона.
- (2) На захтјев члана породице избјеглице или странца под супсидијарном заштитом који се налази на територији БиХ, одобриће се исти статус ако је породични однос постојао у земљи поријекла и подносилац захтјева не потпада под клаузуле искључења из члана 21. и 23. овог закона.
- (3) Дијете избјеглице или странца под супсидијарном заштитом, рођено у БиХ, слиједи правни положај родитеља, о чему Министарство доноси одлуку.

Члан 15.

(Информисање)

- (1) Странци који искажу намјеру за подношење захтјева за азил, тражиоци азила, избјеглице, странци под супсидијарном и привременом заштитом имају право да на језику који разумију или за који се може основано претпоставити да разумију буду информисани о поступцима, правима и обавезама које, у складу с овим законом, произлазе из њиховог статуса.
- (2) Информације из става (1) овог члана могу бити предочене писмено, у форми летка, на језику који странац разумије или за који се основано може претпоставити да разумије.

Члан 16.

(Сарадња са УНХЦР-ом)

- (1) Надлежни органи БиХ сарађиваће са Канцеларијом Високог комесаријата Уједињених нација за избјеглице (у даљем тексту: УНХЦР) у складу са чланом 35. Конвенције о статусу избјеглица из 1951. године.
- (2) Тражиоцу азила, у свим фазама поступка, биће омогућена комуникација са УНХЦР-ом или другим организацијама које по питању азила могу дјеловати у име УНХЦР-а.
- (3) Министарство ће представнику УНХЦР-а омогућити:
  - а) присуствовање регистрацији и интервјуу са тражиоцима азила, избјеглицама и странцима под супсидијарном заштитом, под условом да се странац с тим сагласи;
  - б) изношење запажања о појединачним захтјевима за азил, након обављеног поступка регистрације и интервјуа.
- (4) Министарство ће УНХЦР-у достављати статистичке податке о броју тражиоца азила, о броју и врстама донесених одлука по захтјевима за азил као и друге статистичке податке које затражи УНХЦР а који су неопходни за обављање надзорне функције над примјеном Конвенције о статусу избјеглица из 1951. године.

Члан 17.

(Заштита података)

- (1) У поступцима азила јавност је искључена. Информације до којих се у поступцима дође сматрају се повјерљивим. Информације о странцу који искаже намјеру за подношење захтјева за азил, тражиоцу азила, избјеглици или странцу под супсидијарном и привременом заштитом неће се одавати земљи поријекла или трећој страни без претходне сагласности лица на које се односе.
- (2) У току поступка неће се прикупљати информације од претпостављених починилаца прогона или тешке повреде уколико би на тај начин починиоци били обавијештени о чињеници да је захтјев поднио конкретан тражилац азила или да му је додијељен азил а што би угрозило физички интегритет или безбједност њега или чланова његове породице који живе у земљи поријекла.
- (3) На сваку обраду, приступ и коришћење личних података о тражиоцу азила, избјеглици, странцу под супсидијарном или привременом заштитом примјењују се Закон о заштити личних података ("Службени гласник БиХ", бр. 49/06 и 7/11).

Члан 18.

(Провјера странца)

- (1) Министарство врши провјеру странца који поднесе захтјев за азил у Централној бази података о странцима у смислу прикупљања чињеница које могу бити битне за поступак и доношење одлуке по захтјеву.
- (2) Безбједносну провјеру за странца с циљем утврђивања разлога безбједности БиХ спроводи Обавјештајно-безбједносна агенција БиХ.
- (3) У поступку доношења одлуке која се заснива на информацијама садржаним у документу са ознаком тајности, коју је одредио орган из става (2) овог члана или други надлежни орган, примјењиваће се Закон о заштити тајних података ("Службени гласник БиХ", бр. 54/04 и 12/09).

ГЛАВА II. ИЗБЈЕГЛИЧКИ СТАТУС И СТАТУС СУПСИДИЈАРНЕ ЗАШТИТЕ

Одјелак А. Услови за додјелу избјегличког статуса и статуса супсидијарне заштите

Члан 19.

(Избјеглички статус)

Избјеглички статус ће бити одобрен странцу који се због основаног страха од прогона због своје расе, вјере, националности, припадности одређеној друштвеној групи или политичког мишљења налази ван земље свог држављанства а не може или се због таквог страха не жели ставити под заштиту те земље, као и лицу без држављанства које се налази ван земље свог претходног уобичајеног мјеста боравка а не може се или се, због таквог страха, не жели вратити у ту државу.

Члан 20.

(Дјела прогона)

- (1) Дјела која се сматрају прогоном у смислу члана 19. овог закона морају бити:
  - а) довољно озбиљна по својој природи или понављању да представљају озбиљно кршење основних људских права, посебно права која не могу бити ограничена према члану 15. став (2) Европске конвенције о заштити људских права и основних слобода или
  - б) скуп различитих мјера, укључујући и кршење људских права, које посматрано у цјелини могу

- утицати на појединца на начин како је наведено у тачки а) овог става.
- (2) Дјела прогона из става (1) овог члана, између осталог, могу бити:
- а) физичко или психичко насиље, укључујући и сексуално насиље;
  - б) законске, административне, полицијске и/или судске мјере које су саме по себи дискриминацијске или се спроводе на дискриминацијски начин;
  - ц) судски прогон или кажњавање које је несразмјерно или дискриминацијско;
  - д) ускраћивање права на судску заштиту што доводи до несразмјерних или дискриминацијских казни,
  - е) судски прогон или кажњавање ради одбијања обављања војне службе приликом сукоба, када би обављање војне службе укључивало кривична дјела или радње које потпадају под разлоге искључења наведене у члану 21. (1) а), б) и ц) овог закона,
  - ф) дјела која су по својој природи специфично везана за род или дјecu.
- (3) Дјела прогона или недостатак заштите од таквих дјела морају бити повезана са расом, вјером, националношћу, припадносту одређеној друштвеној групи или политичким мишљењем.
- (4) Између разлога и дјела прогањања и/или непостојања заштите против тих дјела мора постојати повезаност.
- (5) Приликом процјене да ли тражилац основано страхује од прогањања, није важно да ли тражилац стварно посједује расне, вјерске, националне, друштвене или политичке карактеристике које изазивају прогањање ако му починилац прогањања приписује такве карактеристике.

Члан 21.

(Искључење из избјегличког статуса)

- (1) Изузетно од члана 19. овог закона, избјеглички статус неће се одобрити странцу ако постоје оправдани разлози због којих се може сматрати:
- а) да је починио, подстицао или на други начин учествовао у извршењу злочина против мира, ратног злочина или злочина против човјечности, утврђеног одредбама међународних аката;
  - б) да је починио, подстицао или на други начин учествовао у извршењу тешког неполитичког кривичног дјела прије него што је дошао у БиХ, укључујући и нарочито окрутна дјела чак и ако су почињена с наводним политичким циљем;
  - ц) да је починио, подстицао или на други начин учествовао у извршењу дјела која су у супротности с циљевима и принципима УН-а или опасним по безбједност БиХ или је правоснажно осуђен за тешко кривично дјело и представља опасност по БиХ.
  - д) опасним по безбједност БиХ или је правоснажно осуђен за тешко кривично дјело и представља опасност по БиХ.
- (2) Избјеглички статус неће се одобрити странцу:
- а) који ужива помоћ и заштиту неког органа или агенције УН-а изузев УНХЦР-а;
  - б) којем надлежни органи БиХ признају иста права као држављанима БиХ.

Члан 22.

(Супсидијарна заштита)

- (1) Супсидијарна заштита се одобрава странцу који не испуњава услове за одобрење статуса избјеглице из члана 19. овог закона ако постоје озбиљни разлози за вјеровање да ће се повратком у земљу поријекла или

земљу уобичајеног мјеста боравка суочити са стварним ризиком од тешке повреде људских права и основних слобода.

- (2) Тешком повредом у смислу става (1) овог члана сматра се смртна казна или погубљење, мучење, нехумано или понижавајуће поступање или кажњавање, озбиљна и индивидуална пријетња животу или физичком интегритету цивила због општег насиља у ситуацијама међународног или унутрашњег оружаног сукоба.

Члан 23.

(Искључење из супсидијарне заштите)

Изузетно од члана 22. овог закона, супсидијарна заштита неће бити одобрена странцу ако постоје оправдани разлози због којих се може сматрати:

- а) да је починио, подстицао или на други начин учествовао у извршењу злочина против мира, ратног злочина или злочина против човјечности, утврђеног одредбама међународних аката;
- б) да је починио, подстицао или на други начин учествовао у извршењу тешког кривичног дјела;
- ц) да је починио, подстицао или на други начин учествовао у извршењу дјела која су у супротности с циљевима и принципима УН-а;
- д) опасним по безбједност БиХ;
- е) да је починио кривично дјело прије уласка у БиХ, ако је у БиХ прописана казна затвора за то дјело и ако је земљу поријекла напустио само ради избјегавања казне прописане у тој земљи.

Члан 24.

(Починиоци прогона или тешке повреде)

Починиоци прогона или тешке повреде, у смислу чл. 19. и 22. овог закона, могу бити:

- а) државни органи;
- б) странке или организације које контролишу државу или важан дио државног подручја;
- ц) недржавни субјекти, ако се докаже да држава или странке, односно организације које контролишу важан дио државног подручја, укључујући и међународне организације, нису у могућности или не желе да пруже заштиту од прогона или тешке повреде.

Члан 25.

(Субјекти заштите)

- (1) Заштиту од прогона или тешке повреде, у смислу чл. 19. и 22. овог закона, у земљи поријекла могу пружити:
- а) државни органи;
  - б) странке или организације укључујући и међународне организације које контролишу државу или важан дио државног подручја.
- (2) Пружање заштите из става (1) овог члана представља предузимање одговарајућих мјера с циљем спречавања прогона, односно тешке повреде, што подразумијева постојање ефикасног правног система за откривање, процесуирање и кажњавање дјела која чине прогон или тешку повреду и приступ тражиоца азила таквој заштити. Пружање заштите треба да буде ефикасно и трајног карактера.

Члан 26.

(Заштита унутар државе)

Заштита унутар државе представља заштиту у дијелу земље поријекла у односу на који не постоји основан страх од прогона или стваран ризик од тешке повреде. У току разматрања захтјева Министарство ће цијенити генералне околности у том дијелу земље поријекла, да ли је дато подручје доступно тражиоцу азила, да ли се с обзиром на

личне околности тражиоца азила може очекивати да се настани у том дјелу земље.

Члан 27.

(Принцип sur place)

Основан страх од прогона или стварни ризик од тешке повреде може се заснивати и на:

- а) догађајима који су услиједили након што је тражилац азила напустио земљу поријекла;
- б) активностима тражиоца азила након што је напустио земљу поријекла, посебно ако се установи да представљају изражавање и наставак увјерења и оријентације које је имао у земљи поријекла.

Одјељак Б. Поступак по захтјеву за азил

Члан 28.

(Основни принципи)

- (1) Министарство ће обезбиједити појединачно, објективно и непристрасно спровођење поступка за признавање, укидање и престанак избјегличког статуса и супсидијарне заштите као и поступка продужења супсидијарне заштите.
- (2) Поступке из става (1) овог члана спроводе службена лица с одговарајућим знањем у области азила.

Члан 29.

(Гаранције у поступку)

- (1) Током поступка тражиоцу азила ће бити омогућено:
  - а) да буде информисан о условима и поступку додјеле избјегличког статуса или статуса супсидијарне заштите, правима и обавезама, посљедицама непоштовања обавеза или одбијања сарадње са надлежним органом;
  - б) изношење свих околности на којима заснива свој захтјев за азил, приступ доказима и предлагање извођења појединих доказа;
  - ц) да се поступак води на језику који разумије или за који се може основано претпоставити да га разумије;
  - д) приступ бесплатној правној помоћи;
  - е) да поступак по захтјеву за азил води и да преводилац или тумач буде лице истог пола, ако за то постоје оправдани разлози и
  - ф) комуницирање са УНХЦР-ом.
- (2) Тражиоцу азила може се ускратити приступ доказима ако би то подразумевало откривање информација које би могле угрозити безбједност БиХ, безбједност извора информација и лица на која се информације односе или ако би било угрожено разматрање захтјева за азил.
- (3) Министарство ће приоритетно поступати са тражиоцима азила којима је ограничено кретање а приоритетно и са посебном пажњом са малољетницима, малољетницима без пратње, самохраним родитељима са малољетном дјецом, лицима која су мучена, силована, извргнута другим облицима физичког или психичког насиља, трудницама, старијим лицима, болесним лицима и лицима са душевним сметњама и лицима са инвалидитетом.

Члан 30.

(Јединствени поступак по захтјеву за азил)

Министарство испитује основаност захтјева за азил у јединственом поступку тако што прво испитује услове за додјелу избјегличког статуса а ако нису испуњени услови за додјелу избјегличког статуса, испитује услове за додјелу супсидијарне заштите.

Члан 31.

(Исказивање намјере за подношење захтјева за азил)

- (1) Намјеру за подношење захтјева за азил странац може исказати:
  - а) Граничној полицији БиХ, на граничном прелазу или
  - б) организационим јединицама Службе.
- (2) Ако странац намјеру за подношење захтјева за азил исказе на неком од граничних прелаза, Гранична полиција БиХ одмах обавјештава мјесно надлежну организациону јединицу Службе која је обавезна да преузме странца.
- (3) Гранична полиција БиХ или организациона јединица Службе којој је странац исказао намјеру за подношење захтјева за азил упознаје странца са поступком тражења азила и његовим правима и обавезама.

Члан 32.

(Потврда о исказаној намјери)

- (1) Странцу који исказе намјеру за подношење захтјева за азил организациона јединица Службе издаје потврду о исказаној намјери, којом одређује правац кретања и рок који је потребан за долазак у Министарство ради личног подношења захтјева за азил.
- (2) Потврда садржи податке о лицу које је исказало намјеру за подношење захтјева за азил и члановима породице у пратњи. Потврда се сматра правом на останак у БиХ, за вријеме њеног трајања.
- (3) Организациона јединица Службе одмах по исказивању намјере Министарству доставља примјерак потврде о исказаној намјери са копијама личних и других докумената странца који је исказао намјеру, релевантних за поступак по захтјеву за азил. Организациона јединица Службе дужна је да оригинални примјерак потврде са документацијом прикупљеном током поступка исказивања намјере достави Министарству најкасније у року од три дана од дана исказивања намјере.
- (4) Рок ваљаности потврде о исказаној намјери за подношење захтјева за азил не може бити дужи од осам дана.
- (5) Изузетно од става (4) овог члана, у случају великог броја истовремено исказаних намјера за подношење захтјева за азил, рок ваљаности потврде о исказаној намјери може бити 14 дана.

Члан 33.

(Поступак са странцима који се налазе у имиграционом центру, притвору, затвору или установи за смјештај жртава трговине људима)

- (1) Странац који се налази у имиграционом центру, притвору, затвору или установи за смјештај жртава трговине људима намјеру за подношење захтјева за азил исказује путем мјесно надлежне организационе јединице Службе, која поступа на начин прописан чланом 32. овог закона.
- (2) У ситуацијама наведеним у ставу (1) овог члана, Министарство поступак запримања захтјева за азил и регистрацију странца спроводи у установи у којој се странац налази, у року одређеном потврдом о исказаној намјери за подношење захтјева за азил.

Члан 34.

(Смјештај у центар)

- (1) Центар за прихват и смјештај тражиоца азила, основан у оквиру Министарства, представља специјализовану установу намијењену за прихват и смјештај тражиоца азила у БиХ.

- (2) Странац који је исказао намјеру за подношење захтјева за азил има право на смјештај у центар из става 1. овог члана. Изузетно, у вандредним околностима повећаног броја захтјева за азил, прихват и смјештај тражиоца азила може се обезбиједити у приватним кућама, становима, хотелима или другим просторијама прилагођеним за ту намјеру.
- (3) Ако је странцу који је исказао намјеру да поднесе захтјев за азил у БиХ потребан смјештај, организациона јединица Службе о томе обавјештава Министарство, које обезбјеђује прихват и смјештај. Организациона јединица Службе којој је намјера исказана превеће подносиоца исказане намјере до центра за прихват и смјештај тражиоца азила, ако то оцијени потребним.
- (4) Лицима којима је пружен смјештај Министарство обезбјеђује заштиту њиховог породичног живота, могућност комуникације са сродницима, правним савјетницима, представницима УНХЦР-а и невладиним организацијама.
- (5) Министарство ће посветити посебну пажњу спречавању насилног понашања у просторима за прихват и смјештај странаца који затраже азил.
- (6) Лица која руководе радом и која су запослена у центру адекватно ће се обучавати за рад у специфичним и посебним условима рада са странцима и рањивим категоријама из члана 29. (3) овог закона.

Члан 35.

(Подношење захтјева за азил)

- (1) Странац је дужан да у року одређеном потврдом поднесе захтјева за азил Министарству. Пунољетни странац захтјев за азил подноси лично, док за малољетног странца захтјев подноси законски заступник односно старатељ. Захтјев за азил може поднијети лично и малољетник старији од 16 година, ако је у браку или ванбрачној заједници.
- (2) Изузетно, ако странац без оправданих разлога не поднесе захтјев за азил у року одређеном потврдом, сматраће се да је одустао од исказане намјере, о чему ће Министарство обавијестити Службу. У даљим поступцима на њега се примјењује закон којим се регулише област кретања и боравака странаца.

Члан 36.

(Регистрација тражиоца азила)

- (1) Након запримања захтјев за азил странац се региструје. Поступак регистрације обухвата сљедеће радње:
- попуњавање обрасца за регистрацију;
  - узимање отисака десет прстију и потписа;
  - фотографисање и
  - копирање личних и других докумената релевантних за вођење поступка.
- (2) Образац за регистрацију попуњава се за сваког пунољетног тражиоца азила и малољетног тражиоца азила старијег од 16 година, ако је у браку или ванбрачној заједници. За малољетног тражиоца азила без пратње, старијег од 14 година, образац за регистрацију се попуњава уз сагласност старатеља.
- (3) Од малољетног тражиоца азила без пратње, млађег од 14 година, Министарство узима изјаву о разлозима напуштања земље поријекла која је прилагођена његовом узрасту и психичкој зрелости.
- (4) Пунољетним тражиоцима азила као и малољетним тражиоцима азила, старијим од 14 година, узимају се отисци прстију. Сви тражиоци азила се, без обзира на старосну доб, фотографашу.

- (5) Поступку регистрације осим тражиоца азила и службеног лица Министарства могу присуствовати:
- законски заступник, односно старатељ;
  - пуномоћник;
  - преводац односно тумач, ако је потребан;
  - представник УНХЦР-а.

Члан 37.

(Одузимање путних исправа)

- (1) Након обављене регистрације Министарство тражиоцу азила одузима путне исправе које може користити за прелазак државне границе, уз издавање потврде о одузимању путних исправа.
- (2) Одузете путне исправе задржавају се у Министарству и враћају тражиоцу азила по коначности одлука из члана 41. (1) а), е) и ф) овог закона или правоснажности одлука из члана 41. (1) б) и ц) овог закона.
- (3) Када је по захтјеву за азил донесена правоснажна одлука из члана 41. (1) д) овог закона, Министарство одузету путну исправу предаје Служби.

Члан 38.

(Пријава боравишта, пребивалишта и промјене адресе становања)

- (1) За странца који је исказао намјеру подношења захтјева за азил, а смјештен је у центар за прихват и смјештај тражиоца азила, службено лице центра пријављује боравак надлежној организационој јединици Службе или полицијској управи /станици, у року од три дана од дана прихвата и смјештаја лица.
- (2) Странац који је исказао намјеру подношења захтјева за азил, а смјештен је на приватној адреси, дужан је да пријави боравак надлежној организационој јединици Службе или полицијској управи/станици у року од три дана од дана исказане намјере а прије подношења захтјева за азил.
- (3) Избјеглица је дужна да пријави пребивалиште надлежној организационој јединици Службе или полицијској управи/станици, у року од осам дана од дана стицања статуса. У случају промјене адресе становања, избјеглица је дужна да пријави ту промјену надлежној организационој јединици Службе или полицијској управи/станици, у року од осам дана од дана промјене адресе становања.
- (4) Тражиоци азила и странци под супсидијарном заштитом дужни су да пријаве промјену адресе становања надлежној организационој јединици Службе или полицијској управи/станици у року од три дана од промјене адресе становања.

Члан 39.

(Интервју)

- (1) Министарство ће након регистрације обавити, појединачно, са свим пунољетним тражиоцима азила један или више интервјуа.
- (2) Изузетно од става (1) овог члана интервју се може обавити и са малољетником старијим од 16 година, ако је у браку или ванбрачној заједници, као и са малољетником без пратње. Министарство ће приликом интервјуа малољетника водити рачуна о његовом узрасту, нивоу интелектуалног развоја и могућностима да схвати значај поступка.
- (3) Интервјуу осим тражиоца азила и службеног лица Министарства могу присуствовати:
- законски заступник, односно старатељ;
  - пуномоћник;
  - преводац односно тумач, ако је потребан;
  - представник УНХЦР-а.

- (4) Тражиоцу азила ће се омогућити да изнесе све чињенице и околности релевантне за доношење одлуке по захтјеву за азил.
- (5) Службено лице Министарства упозориће тражиоца азила да је дужан да говори истину, да изнесе све околности и чињенице на којима заснива захтјев и да приложи све расположиве доказе.
- (6) Тражилац азила и његов пуномоћник имају приступ записнику са обављеном интервјуа.

Члан 40.

(Процјена чињеница и околности)

- (1) Приликом доношења одлуке по захтјеву за азил узимају се у обзир:
- а) чињенице које се односе на земљу поријекла у вријеме доношења одлуке по захтјеву, укључујући законе и прописе те земље као и начин на који се они примјењују;
- б) релевантне изјаве и докази које изнесе тражилац азила укључујући и информацију о томе да ли је тражилац био или може бити изложен прогону или тешкој повреди;
- ц) положај и личне околности тражиоца азила, укључујући пол и старосну доб, како би се на основу личних околности тражиоца азила процијенило представљају ли поступци и дјела којима је био или би могао бити изложен прогон или тешку повреду;
- д) може ли тражилац азила добити ефикасну заштиту у другом дијелу земље поријекла у којем не би имао основани страх од прогона нити би био изложен стварном ризику трпљења тешке повреде;
- е) може ли тражилац азила добити заштиту земље у којој би могао доказати држављанство;
- ф) друге чињенице које могу бити релевантне за доношење одлуке.
- (2) Министарство ће при утврђивању чињеница и околности из става (1) овог члана узети у обзир:
- а) податке и изјаву из захтјева и регистрационог обрасца;
- б) исказ тражиоца азила дат на интервјуу;
- ц) доказе и документацију коју поднесе тражилац азила;
- д) доказе добијене од других надлежних органа;
- е) опште и специфичне информације о земљи поријекла, добијене из различитих и поузданих извора.
- (3) Одлука Министарства неће зависити од подношења материјалних доказа од тражиоца азила уколико је током поступка тражилац азила поднио доказе којима располаже и дао прихватљиво образложење за недостатак других доказа, ако су његове изјаве досљедне и прихватљиве и нису у супротности са доступним општим и посебним информацијама о земљи поријекла релевантним за његов случај и ако је утврђена општа вјеродостојност захтјева.

Члан 41.

(Одлуке по захтјеву за азил)

- (1) По захтјеву за азил Министарство доноси одлуку којом се тражиоцу азила:
- а) усваја захтјев и признаје статус избјеглице;
- б) усваја захтјев и признаје статус супсидијарне заштите;
- ц) одбија захтјев и одређује рок за добровољно напуштање БиХ;

- д) одбија захтјев и утврђује да не може бити удаљен из БиХ из разлога прописаних принципом забране враћања из члана 6. (2) овог закона;
- е) поступак по захтјеву за азил обуставља и одређује рок за добровољно напуштање БиХ или
- ф) одбацује захтјев за азил и одређује рок за добровољно напуштање БиХ.

- (2) Министарство у форми рјешења доноси одлуке из става (1) а), б), ц) и д) овог члана а у форми закључка доноси одлуке из става (1) е) и ф) овог члана.

Члан 42.

(Рокови за доношење одлуке)

- (1) Министарство ће одлуку по захтјеву за азил, у редовном поступку, донијети у року од шест мјесеци од дана подношења захтјева.
- (2) Изузетно од става (1) овог члана, Министарство ће одлуку по захтјеву за азил донијети у року од 18 мјесеци ако:
- а) је утврђивање чињеница на којима се захтјев за азил заснива отежано;
- б) велики број странаца поднесе захтјев за азил у одређеном периоду;
- ц) се кашњење може приписати пропустима тражиоца азила у смислу испуњавања обавеза из члана 40. (3) овог закона, као и других објективних разлога.
- (3) Министарство ће одлуку по захтјеву за азил донијети у року од 30 дана ако постоје основи за одбијање захтјева у убрзаном поступку из члана 45. овог закона.
- (4) Ако захтјев за азил не буде ријешен у року из става (1) овог члана, Министарство о томе обавјештава тражиоца азила.

Члан 43.

(Признавање избјегличког статуса и статуса супсидијарне заштите)

- (1) Министарство тражиоцу азила признаје статус избјеглице када у поступку по захтјеву за азил утврди да тражилац азила испуњава услове из члана 19. овог закона.
- (2) Министарство тражиоцу азила признаје статус супсидијарне заштите када у поступку по захтјеву за азил утврди да тражилац азила не испуњава услове из члана 19. али испуњава услове из члана 22. овог закона. Супсидијарна заштита у БиХ се одобрава на рок од годину дана, може се продужити на захтјев странца док трају услови због којих је супсидијарна заштита призната. Супсидијарна заштита се продужава на двије године.
- (3) Странац којем је призната супсидијарна заштита захтјев за њено продужење подноси Министарству најкасније 60 дана прије истека претходног одобрења. У поступку по захтјеву за продужење супсидијарне заштите Министарство може саслушати странца којем је призната супсидијарна заштита. Супсидијарна заштита престаје да важи истеком рока на који је одобрена ако странац не поднесе захтјев за њено продужење.
- (4) По захтјеву за продужење супсидијарне заштите Министарство може донијети рјешење којим продужава супсидијарну заштиту или одбија захтјев.
- (5) Рјешење Министарства о продужењу супсидијарне заштите је коначно и извршно. Странац којем је продужена супсидијарна заштита остварује права из члана 78. овог закона доношењем рјешења о продужењу.

- (6) Рјешење Министарства о одбијању захтјева за продужење супсидијарне заштите је коначно. Против овог рјешења странац може поднијети тужбу Суду БиХ у року од 15 дана од дана пријема одлуке. Тужба одгађа извршење рјешења.

Члан 44.

(Одбијање захтјева за азил у редовном поступку)

- (1) Министарство одбија захтјев за азил када у поступку по захтјеву за азил утврди да тражилац азила не испуњава услове из чл. 19. и 22. овог закона, поступајући у роковима из члана 42. (1) и (2) овог закона.
- (2) Министарство при доношењу одлуке по захтјеву за азил, у редовном поступку, одлуку може засновати на разлозима наведеним у члану 45. (1) овог закона.

Члан 45.

(Одбијање захтјева за азил у убрзаном поступку)

- (1) Министарство одбија захтјев за азил у убрзаном поступку у року из члана 42. (3) ако:
- је тражилац азила изнио информације које нису значајне или су минимално значајне за признавање избјегличког статуса или статуса супсидијарне заштите;
  - је тражилац азила довео у заблуду Министарство подношењем нетачних информација или невјеродостојних докумената или је прећутао важне информације или уништио, отуђио односно прикрио документе за утврђивање свог идентитета и/или држављанства;
  - је тражилац азила дао очигледно недоследне и контрадикторне, немогуће или мало вјероватне изјаве које су у супротности са информацијама о земљи поријекла;
  - је тражилац азила захтјев за азил поднио како би одгодио или онемогућио извршење одлуке о протјеривању или екстрадицији;
  - је тражилац азила незаконито ушао на територију БиХ или продужио свој боравак на територији БиХ а није се без одгађања пријавио надлежним органима и поднио захтјев за азил;
  - се тражилац азила може из основаних разлога сматрати опасним за безбједност БиХ или јавни ред или ако је био присилно протјеран због безбједности БиХ или јавног реда;
  - тражилац азила долази из сигурне земље поријекла а није доказао да та земља за њега није сигурна.

- (2) Убрзани поступак се не може примјењивати у случају малолетника без пратње. Изузетно, на малолетника без пратње може се примјенити став (1) ф) и г) овог члана, ако малолетник има пуномоћника.
- (3) Тражиоцу азила ће се и поред постојања околности из става 1. овог члана омогућити да докаже да испуњава услове из члана 19. и 22. овог закона.

Члан 46.

(Забрана враћања у случају одбијања захтјева и укидања статуса)

- (1) Министарство доставља препоруку Служби о забрани враћања странца, из разлога прописаних чланом 6. (2) овог закона, када одлуке из чл. 41. (1) д) и 54. (2) овог закона постану правоснажне.
- (2) Служба странцу из става (1) овог члана издаје потврду о останку у БиХ на период до годину дана, уз могућност продужења. Потврда о останку продужава се на захтјев странца, уз препоруку Министарства. Захтјев за продужење странца доставља Служби најкасније у

року од два мјесеца, прије истека периода на који му је дозвољен останак у БиХ.

- (3) Министарство, на захтјев Службе, доставља препоруку о продужењу потврде о останку странца, све док постоје разлози због којих су донесене одлуке из чл. 41. (1) д) и 54. (2) овог закона.
- (4) Када утврди да су престали разлози због којих су донесене одлуке из чл. 41. (1) д) и 54. (2) овог закона, Министарство доноси рјешење којим утврђује престанак разлога забране враћања и одређује странцу рок за добровољно напуштање територије БиХ.
- (5) Рјешење из става 4. овог члана је коначно. Против њега се може покренути управни спор пред Судом БиХ, у року од осам дана од дана пријема рјешења. Тужба одгађа извршење рјешења. Суд БиХ одлуку по тужби доноси у року од 30 дана од дана пријема тужбе.

Члан 47.

(Обуставања поступка)

Осим случајева предвиђених Законом о управном поступку, поступак по захтјеву за азил се обуставља закључком ако:

- се у поступку утврди да је тражилац азила држављанин БиХ;
- током поступка тражилац азила не сарађује са Министарством;
- тражилац азила у току поступка напусти територију БиХ;
- се тражилац азила не одазове на позив за саслушање а своје одсуство не оправда;
- тражилац азила не борави на посљедњој пријављеној адреси а надлежни орган није обавијестио о промјени адресе, у року прописаном чланом 38. (4) овог закона.

Члан 48.

(Одбацивање захтјева за азил)

Министарство ће одбацивати захтјев за азил закључком:

- ако је ранији захтјев за азил у БиХ био одбијен а тражилац азила није приложио доказе да су се околности на којима је засновао претходни захтјев битно промијениле;
- ако тражилац азила долази из сигурне треће земље а није доказао да та земља за њега није сигурна;
- ако је тражиоцу азила заштиту признала друга земља и у могућности је да се врати у ту земљу и користи заштиту у складу са чланом 50. овог закона.

Члан 49.

(Сигурна земља поријекла и сигурна трећа земља)

- (1) Сигурна земља поријекла је земља у којој је тражилац азила боравио као држављанин те земље или у којој је као лице без држављанства имао посљедње уобичајено мјесто боравка, ако је у њој сигуран од прогона у смислу члана 20. овог закона и тешке повреде у смислу члана 22. овог закона. Приликом оцјењивања да ли се једна земља може сматрати сигурном земљом поријекла треба узети у обзир законодавство земље, начин на који се примјењује, поштовање права и слобода из Европске конвенције о заштити људских права и основних слобода, поштовање принципа забрање враћања и постојање система ефикасних правних лијекова против кршења тих права и слобода.
- (2) Сигурна трећа земља је земља у којој је тражилац азила боравио прије доласка у БиХ под условима да у њој нема прогона у смислу члана 20. овог закона и тешке повреде у смислу члана 22. овог закона, да се у њој

- поштује принцип забране враћања, да се у ту земљу може легално вратити и да му је омогућен приступ поступку азила који ће бити разматран у складу са важећим прописима.
- (3) Одлуку о томе које се земље сматрају сигурним земљама поријекла и сигурним трећим земљама доноси Савјет министара БиХ на приједлог Министарства, уз прибављено мишљење Министарства иностраних послова БиХ (у даљем тексту: МИПБиХ) и Министарства правде БиХ. Оцјена о томе да ли је нека земља сигурна земља поријекла или сигурна трећа земља заснива се на информацијама добијеним из различитих и поузданих извора.
- (4) Министарство прати стање у сигурним земљама поријекла и сигурним трећим земљама и предлаже ревидирање одлуке о сигурним земаљама поријекла и сигурним трећим земаљама.

Члан 50.

(Прва земља азила)

Првом земљом азила сматра се држава у којој:

- а) је тражиоцу азила признат статус избјеглице и још увијек може користити ту заштиту или
- б) тражилац азила ужива другу врсту заштите која укључује заштиту од присилног удаљења или враћања и још увијек може користити ту заштиту.

Члан 51.

(Правни лијек)

- (1) Рјешење из члана 41. (1) а) овог закона, којим је одобрен избјеглички статус, коначно је. Против њега се може покренути управни спор пред Судом БиХ, у року од 15 дана од дана пријема рјешења. Тужба не одгађа извршење рјешења. Суд БиХ одлуку по тужби доноси у року од 45 дана од дана пријема тужбе.
- (2) Рјешење из члана 41. (1) б) овог закона, којим је одобрена супсидијарна заштита, коначно је. Против њега се може покренути управни спор пред Судом БиХ, у року од 15 дана од дана пријема рјешења. Тужба одгађа извршење рјешења. Суд БиХ одлуку по тужби доноси у року од 45 дана од дана пријема тужбе.
- (3) Рјешење којим је захтјев за азил одбијен у складу са чланом 41. (1) ц) а у вези са чланом 44. овог закона је коначно. Против њега се може покренути управни спор пред Судом БиХ, у року од 15 дана од дана пријема рјешења. Тужба одгађа извршење рјешења. Суд БиХ одлуку по тужби доноси у року од 45 дана од дана пријема тужбе.
- (4) Рјешење којим је захтјев за азил одбијен, у складу са чланом 41. (1) ц) а у вези са чланом 45. овог закона, коначно је. Против њега се може покренути управни спор пред Судом БиХ, у року од осам дана од дана пријема рјешења. Тужба одгађа извршење рјешења. Суд БиХ одлуку по тужби доноси у року од 30 дана од дана пријема тужбе.
- (5) Рјешење којим је одбијен захтјев за азил, у складу са чланом 41. (1) д) овог закона, коначно је. Против њега се може покренути управни спор пред Судом БиХ, у року од 15 дана од дана пријема рјешења. Тужба одгађа извршење рјешења. Суд БиХ одлуку по тужби доноси у року од 45 дана од дана пријема тужбе.
- (6) Закључак којим је обустављен поступак по захтјеву за азил, у складу са чланом 41. (1) е) овог закона, коначан је. Против њега се може покренути управни спор пред Судом БиХ, у року од осам дана од дана достављања закључка. Тужба не одгађа извршење закључка. Суд

БиХ одлуку по тужби доноси у року од 30 дана од дана пријема тужбе.

- (7) Закључак којим је одбачен захтјев за азил, у складу са чланом 41. (1) ф) овог закона, коначан је. Против овог закључка се може покренути управни спор пред Судом БиХ, у року од осам дана од дана доставе закључка. Тужба не одгађа извршење закључка. Суд БиХ одлуку по тужби доноси у року од 30 дана од дана пријема тужбе.

Одјељак Ц. Престанак и укидање азила

Члан 52.

(Престанак избјегличког статуса или статуса супсидијарне заштите)

- (1) Министарство доноси одлуку о престанку избјегличког статуса или статуса супсидијарне заштите у БиХ у сљедећим случајевима:
- а) ако избјеглица или странац под супсидијарном заштитом добровољно поново ужива заштиту земље чији је држављанин;
- б) ако је избјеглица или странац под супсидијарном заштитом, након што је изгубио држављанство неке друге земље, добровољно поново стекао држављанство те земље;
- ц) ако је избјеглица или странац под супсидијарном заштитом стекао ново држављанство и ужива заштиту земље чије је држављанство стекао;
- д) ако се избјеглица или странац под супсидијарном заштитом добровољно вратио ради настањења у земљу коју је напустио и изван које је живио из страха од прогона или тешке повреде;
- е) ако избјеглица или странац под супсидијарном заштитом услед престанка околности на основу којих му је признат статус не може и даље одбијати уживање заштите земље чији је држављанин или у којој је имао уобичајено мјесто боравка;
- ф) када су околности које су довеле до признавања статуса престале да постоје или су се промијениле у толикој мјери да заштита више није потребна;
- г) ако је избјеглица или странац под супсидијарном заштитом стекао држављанство БиХ;
- х) ако се избјеглица или странац под супсидијарном заштитом изричито одрекао статуса;
- и) ако избјеглица или странац под супсидијарном заштитом борави ван БиХ дуже од шест мјесеци у континуитету а о томе није обавијестио Министарство и
- ј) смрћу странца.
- (2) Министарство ће приликом оцјене услова из става (1) д), е) и ф) овог члана размотрити да ли је промијена околности на основу којих је додијељена заштита значајна и трајног карактера.

Члан 53.

(Укидање избјегличког статуса или статуса супсидијарне заштите)

Министарство доноси одлуку о укидању избјегличког статуса или статуса супсидијарне заштите у БиХ у случајевима када се установи:

- а) да постоји неки од разлога за искључење из чл. 21. и 23. овог закона,
- б) да је погрешно изношење или изостављање чињеница, укључујући и коришћење фалсификованих докумената довело до признања статуса.

Члан 54.

(Поступак престанка или укидања избјегличког статуса или статуса супсидијарне заштите)

- (1) Рјешење о престанку или укидању избјегличког статуса или статуса супсидијарне заштите доноси Министарство по службеној дужности или на захтјев странке.
- (2) Ако је рјешење из става (1) овог члана донесено на основу члана 53. (1) а), а у поступку се утврди да странац не може бити враћен из разлога прописаних чланом 6. (2) овог закона, Министарство, по правоснажности рјешења, Служби доставља препоруку о забрани ваћања странца.
- (3) Рјешење из става (1) овог члана је коначно. Против њега се може покренути управни спор пред Судом БиХ, у року од 15 дана од дана пријема рјешења. Тужба одгађа извршење рјешења. Суд БиХ одлуку по тужби доноси у року од 45 дана од дана пријема тужбе.
- (4) Странац не може бити присилно удаљен из БиХ прије правоснажности одлуке из става (1) овог члана.
- (5) У поступку престанка или укидања статуса избјеглици или странцу под супсидијарном заштитом ће се омогућити да се писменим или усменим путем изјасни о разлозима због којих статус не би требало да му престане односно да буде укинут. Министарство, приликом доношења одлуке о престанку или укидању статуса избјеглице или супсидијарне заштите, узима у обзир опште и специфичне информације о земљи поријекла добијене из различитих и поузданих извора.
- (6) Изузетно од става (4) овог члана, уколико постоје разлози из члана 52. (1) г), х), и) и ј) овог закона, Министарство одлуку о укидању или престанку статуса може донијети без изјашњења избјеглице или лица под супсидијарном заштитом.
- (7) У поступку престанка или укидања избјегличког статуса и статуса супсидијарне заштите избјеглица и странац под супсидијарном заштитом имају приступ бесплатної правної помоћи.

Члан 55.

(Достављање одлука)

- (1) Одлуке из чл. 41, 43. (5) и (6) и 54. (1) овог закона достављају се пуномоћнику. Уколико странац нема пуномоћника, одлуке се достављају странцу лично.
- (2) Странцу који нема пуномоћника и не борави на пријављеној адреси а надлежни орган није обавјестио о промјени адресе становања доставља одлука врши се путем огласне табле Министарства.
- (3) Министарство по коначности одлуке из чл. 41. (1) а) и 43. (5) и правоснажности одлука из чл. 41. (1) б) и 43. (6) и 54. (1) овог закона обавјештава Министарство за људска права и изјеглице БиХ о донесеним одлукама.
- (4) Министарство по коначности одлука из чл. 41. (1) а), е) и ф) и 43. (5) и правоснажности одлука из члана 41. (1) б), ц) и д) и 41. (6) овог закона обавјештава Службу о донесеним одлукама.
- (5) Министарство по правоснажности одлука из чл. 41. (1) д) и 54. (2) Служби доставља препоруку о забрани враћања странца, из разлога прописаних чланом 6.(2) овог закона.

Члан 56.

(Примјена закона којим се регулише област кретања и боравка странаца)

У случају када је Министарство донијело коначну одлуку из члана 41. (1) е) и ф) или правоснажну одлуку из чл. 41. (1) ц), 43. (6) и 54. (1) на странца се примјењује закон

којим се регулише област кретања и боравка странаца, уколико територију БиХ не напусти у року одређеном одлуком.

ГЛАВА III. ПРИВРЕМЕНА ЗАШТИТА

Члан 57.

(Привремена заштита)

- (1) Савјет министара, на приједлог Министарства, у случају масовног прилива странаца којима је потребна заштита, доноси одлуку којом се обезбјеђује привремена заштита тих лица. Министарство приликом сачињавања приједлога одлуке којом се обезбјеђује привремена заштита обавља консултације са УНХЦР-ом и осталим релевантним међународним организацијама у БиХ.
- (2) Одлуком из става (1) овог члана Савјет министара БиХ одредиће институције које ће бити надлежне да странцима под привременом заштитом у БиХ обезбиједи приступ правима из члана 62. (1) овог закона.
- (3) Узимајући у обзир економске и друге могућности БиХ, те разлоге очувања јавног поретка, јавног реда и мира или безбједности БиХ, Савјет министара БиХ одређује број лица којима ће бити пружена привремена заштита те разлоге због којих се тај број може повећати до измјене одлуке.

Члан 58.

(Одобравање привремене заштите)

Привремена заштита одобрава се:

- а) странцима који масовно долазе у БиХ а који су напустили своју земљу поријекла и не могу се у њу вратити због оружаног сукоба или систематског и општег кршења људских права;
- б) странцима који су у вријеме настанка околности из тачке а) овог члана боравили у БиХ а враћање у земљу поријекла им је привремено онемогућено због настанка тих околности.

Члан 59.

(Надлежност за одобравање и вријеме трајања привремене заштите)

- (1) На основу одлуке Савјет министара БиХ из члана 57. овог закона, Министарство одобрава привремену заштиту на период од годину дана уз могућност њеног аутоматског продужења два пута на период од шест месеци.
- (2) Након истека периода из става (1) овог члана, Савјет министара БиХ одлуком може продужити привремену заштиту још годину дана, уколико и даље постоје разлози због којих је одобрена привремена заштита.

Члан 60.

(Разлози неодобравања привремене заштите)

Привремена заштита неће се одобрити странцу ако:

- а) постоје разлози за искључење из члана 21. овог закона;
- б) има избјеглички статус или статус супсидијарне заштите или је странац с одобреним привременим или сталним боравком у БиХ;
- ц) у трећој земљи ужива заштиту, има држављанство или регулисан боравак.

Члан 61.

(Престанак привремене заштите)

- (1) Странцу престаје привремена заштита протеком периода на који је одобрена.
- (2) Изузетно од става (1) овог члана Савјет министара БиХ, током периода на који је одобрена привремена заштита,

- може донијети одлуку о престанку привремене заштите ако су престале да постоје околности на основу којих је одобрена.
- (3) Престанак привремене заштите не утиче на право странца да поднесе захтјев за азил.

Члан 62.

(Права и обавезе странаца под привременом заштитом)

- (1) Странац под привременом заштитом у БиХ има право на:
- боравак;
  - основне услове за живот и смјештај,
  - идентификациони документ;
  - примарну здравствену заштиту;
  - основно и средње образовање;
  - бесплатну правну помоћ;
  - приступ тржишту рада;
  - спајање са породицом;
  - старатеља, ако је странац под привременом заштитом малољетник без пратње или пословно неспособно лице.
- (2) Обавезе прописане чланом 79. овог закона се на одговарајући начин примјењују на странце којима је одобрена привремена заштита.

Члан 63.

(Спајање странца под привременом заштитом са породицом)

- (1) Странац под привременом заштитом има право на спајање са члановима породице из члана 2. (1) к овог закона који се налазе ван територије БиХ.
- (2) Члановима породице који остварују право на спајање са странцем под привременом заштитом одобриће се статус привремене заштите под условом да је породични однос постојао у земљи поријекла и да не потпадају под клаузуле искључења из члана 21. овог закона.
- (3) Дијете странца под привременом заштитом рођено на подручју БиХ слиједи правни положај законског заступника.

Члан 64.

(Коришћење права привремене заштите)

- (1) Странац под привременом заштитом може поднијети захтјев за азил. Током поступка по захтјеву за азил странац користи права из привремене заштите.
- (2) Ако након спроведеног поступка по захтјеву за азил није признат избјеглички статус нити статус супсидијарне заштите, странцу који испуњава услове за привремену заштиту или је већ под привременом заштитом омогућиће се привремена заштита током остатка времена док заштита траје.

Члан 65.

(Подзаконски пропис о техничким питањима привремене заштите)

Министарство ће, по потреби, подзаконским прописима детаљније регулисати питања уређена овом главом, након прибављеног мишљења Министарства за људска права и избјеглице БиХ и Министарства цивилних послова БиХ.

ГЛАВА IV. ОГРАНИЧЕЊЕ КРЕТАЊА

Члан 66.

(Разлози и начин ограничења кретања)

- (1) Тражиоцу азила кретање се може привремено ограничити:
- забраном кретања изван имиграционог центра, који се оснива у складу са законом којим се регулише област кретања и боравка странаца;
  - забраном кретања изван одређеног мјеста.

- (2) Тражиоцу азила ће се ограничити кретање забраном кретања изван имиграционог центра уколико му је изречена мјера протјеривања и представља опасност по безбједност БиХ.

- (3) Тражиоцу азила се може ограничити кретање забраном кретања изван имиграционог центра или одређеног мјеста ако је:

- изречена мјера протјеривања и није утврђен идентитет тражиоца азила;
- изречена мјера протјеривања а постоје основи сумње да се ради о захтјеву из члана 45. (1) овог закона;
- изречена мјера протјеривања.

- (4) Тражиоцу азила се може ограничити кретање забраном кретања изван одређеног мјеста ако:

- није утврђен идентитет тражиоца азила;
- постоје основи сумње да се ради о захтјеву из члана 45. (1) овог закона.

- (5) Министарство ће одлуку о ограничењу кретања донијети цијенећи индивидуалне околности сваког појединачног случаја и водећи рачуна о нужности и размјерности изречене мјере и разлога за ограничење.

- (6) Уколико је тражиоцу азила кретање привремено ограничено, Министарство обавјештава Службу. Тражилац азила којем је ограничено кретање забраном кретања изван одређеног мјеста у обавези је да се, за вријеме трајања изречене мјере, јавља надлежној организационој јединици Службе или полицијској управи/станици, на начин који одреди Министарство.

- (7) Малољетном тражиоцу азила се ограничава кретање забраном кретања изван имиграционог центра само у крајњем случају и након што Министарство утврди да се друге мјере не могу примјенити. Такво ограничење траје што је могуће краће и Министарство ће у најкраћем року малољетника смјестити на адекватан начин.

Члан 67.

(Рјешење о привременом ограничењу кретања и правни лијек)

- (1) Министарство доноси рјешење о привременом ограничењу кретања тражиоца азила у којем се наводе разлози, начин и вријеме у којем трају изречене мјере ограничења кретања.

- (2) Кретање тражиоца азила може се привремено ограничити на период до 90 дана. Ако околности због којих је мјера ограничења изречена још увијек трају, мјера ограничења кретања се може продужавати на период до 90 дана. Тражиоцу азила кретање може бити привремено ограничено укупно 180 дана.

- (3) Рјешење о привременом ограничењу кретања извршава се уручењем рјешења тражиоцу азила.

- (4) Против рјешења о привременом ограничењу кретања тражилац азила може тужбом покренути управни спор пред Судом БиХ. Тужба се подноси у року од осам дана од дана пријема рјешења. Тужба не одгађа извршење рјешења.

- (5) Суд БиХ је дужан да ове предмете сматра хитним и одлуку по тужби донесе у року од осам дана од дана пријема тужбе. Када је тражиоцу азила кретање ограничено у имиграционом центру, Суд БиХ ће, у управном спору, саслушати тражиоца азила.

- (6) Ако је странцу, прије исказивања наміјере за подношење захтјева за азил, одређен надзор у складу са прописима о кретању и боравку странаца, исказивање наміјере не утиче на извршење и ток надзора.

Члан 68.

- (Прикупљање доказа у поступку ограничења кретања)
- (1) Одлуку о привременом ограничењу кретања тражиоца азила, из безбједносних разлога, Министарство доноси на основу доказа достављених од надлежног органа из члана 18. (2) овог закона.
  - (2) Министарство утврђује постојање разлога за привремено органичење кретања тражиоца азила, из разлога прописаних чланом 66. (3) и (4) овог закона.

ГЛАВА V. ИДЕНТИФИКАЦИОНИ ДОКУМЕНТИ

Члан 69.

(Картон тражиоца азила)

- (1) Министарство ће тражиоцу азила и лицима у пратњи, који су обухваћени захтјевом за азил, издати картон тражиоца азила најкасније у року од три дана од обављања поступака из чл. 35. и 36. овог закона.
- (2) Картоном тражиоца азила не потврђује се нужно идентитет тражиоца азила.
- (3) Тражилац азила картоном доказује право боравка на територији БиХ док се о његовом захтјеву не донесе коначна одлука из члана 41. (1) а), е) и ф) или правоснажна одлука из члана 41. (1) б), ц) и д) овог закона те остварује права прописана чланом 76. овог закона.
- (4) Картон тражиоца азила издаје се на рок до три мјесеца уз могућност продужења. Ако тражилац азила није смјештен у центар за прихват и смјештај тражиоца азила, рок важења картона продужава организациона јединица Службе, уз претходно прибављену сагласност Министарства. Захтјев за продужење картона Служби подноси тражилац азила, најкасније 15 дана прије истека претходног рока важења.
- (5) Ако је тражиоцу азила ограничено кретање, у складу са чланом 67. овог закона, чињеница ограничења кретања се евидентира на картону тражиоца азила.
- (6) Картон тражиоца азила не може се користити за прелазак државне границе.
- (7) Ако се тражилац азила налази у имиграционом центру, притвору, затвору или центру за прихват жртва трговине људима, Министарство не издаје картон тражиоцу азила.

Члан 70.

(Попуњеност и губитак картона тражиоца азила)

- (1) У случају попуњености рубрика предвиђених за продужење картона, Министарство тражиоцу азила издаје нови картон.
- (2) У случају губитка картона, тражилац азила је дужан да, најкасније у року од три дана од сазнања за наведену чињеницу, губитак пријави организационој јединици Службе на чијој територији има пријављен боравак или најближој полицијској управи/станици на чијој територији је уочено губљење картона. Организациона јединица Службе или полицијска управа/станица тражиоцу азила издаје потврду о губитку картона коју тражилац азила са захтјевом за издавање новог картона доставља Министарству.

Члан 71.

(Избјеглички картон и картон о супсидијарној заштити)

- (1) Министарство издаје избјеглички картон лицима којима је признат избјеглички статус коначном одлуком из члана 41. (1) а) овог закона.
- (2) Министарство издаје картон о супсидијарној заштити лицима којима је признат статус супсидијарне заштите правоснажном одлуком из члана 41. (1) б) или коначном одлуком из члана 43. (5) овог закона.

Члан 72.

(Одређивање и поништење јединственог матичног броја)

- (1) У складу са Законом о јединственом матичном броју ("Службени гласник БиХ", бр. 32/01, 63/08, 103/11 и 87/13) Министарство цивилних послова БиХ одређује и додјељује јединствени матични број (у даљем тексту: ЈМБ) избјеглици. Министарство, у року од 30 дана од доношења одлуке о признавању избјегличког статуса, подноси Министарству цивилних послова БиХ захтјев за одређивање и додјељивање ЈМБ-а избјеглици.
- (2) Поступајући по захтјеву из става 1. овог члана, Министарство цивилних послова БиХ одређује и додјељује ЈМБ избјеглици у року од 15 дана од дана доношења захтјева, о чему обавјештава Министарство. Министарство обавјештава избјеглицу о одређеном и додијељеном ЈМБ-у.
- (3) Министарство, по правоснажности одлуке о престанку или укидању избјегличког статуса из члана 54. (1) овог закона, подноси Министарству цивилних послова БиХ захтјев за поништење одређеног и додијељеног ЈМБ-а избјеглици.

Члан 73.

(Издавање избјегличког картона и картона о супсидијарној заштити)

- (1) Рјешење из члана 41. (1) а) и б) извршава се издавањем избјегличког картона или картона о супсидијарној заштити.
- (2) Захтјев за издавање избјегличког картона и картона о супсидијарној заштити Министарству подноси странац лично, односно старатељ, пуномоћник или законски заступник странца којем треба издати картон. Уз захтјев се прилаже пријава пребивалишта избјеглице или мјеста боравка странца под супсидијарном заштитом, у складу са чланом 38. овог закона.
- (3) Признатој избјеглици издаје се избјеглички картон. Рок важења избјегличког картона је три године.
- (4) Странаца под супсидијарном заштитом издаје се картон о супсидијарној заштити, на рок на који је одобрена супсидијарна заштита.
- (5) У поступку остваривања права прописаних овим законом, избјеглица и странац под супсидијарном заштитом доказују свој статус избјегличким картоном односно картоном о супсидијарној заштити.
- (6) Избјеглички картон и картон о супсидијарној заштити не могу се користити за прелазак државне границе.

Члан 74.

(Замјена избјегличког картона и картона о супсидијарној заштити)

- (1) Замјену избјегличког картона и картона о супсидијарној заштити врши Министарство.
- (2) Захтјев за замјену избјегличког картона или картона о супсидијарној заштити подноси странац са признатим статусом, односно старатељ, законски заступник или пуномоћник странца којем је статус признат због истека рока важења, губитка, оштећења или битне измјене изгледа носиоца картона.
- (3) Захтјев за замјену избјегличког картона или картона о супсидијарној заштити подноси се 30 дана прије истека рока важења или одмах по наступању промјена из става (2) овог члана.
- (4) У случају промјене адресе становања, странац са признатим статусом, односно старатељ, законски заступник или пуномоћник странца којем је статус признат дужан је да обавјести Министарство о

- промени адресе становања ради евидентирања те чињенице у раније издатом картону.
- (5) У случају губитка избјегличког картона или картона о супсидијарној заштити, странац је дужан да, најкасније у року од три дана од сазнања за наведену чињеницу, пријави губитак најближој организационој јединици Службе или полицијској управи/станици на чијој територији је уочено губљење картона. Организациона јединица Службе или полицијска управа/станица издаје странцу потврду о губитку картона који он, са захтјевом за издавања новог картона, доставља Министарству.
- (6) Картони које је Министарство за људска права и избјеглице БиХ издало избјеглицима и странцима под супсидијарном заштитом важе до истека рока на који су издати.

Члан 75.

(Путна исправа за избјеглице)

На лични захтјев, односно захтјев старатеља, пуномоћника или законског заступника странца којем је коначном одлуком из члана 41. (1) а) овог закона признат статус избјеглице у БиХ, Министарство може издати путну исправу прописану Конвенцијом о статусу избјеглице из 1951. године и Заком о путним исправама БиХ ("Службени гласник БиХ", бр. 4/97, 1/99, 9/99, 27/00, 32/00, 19/01, 47/04, 53/07, 15/08 и 33/08) са роком важења од двије године.

ГЛАВА VI. ПРАВА И ОБАВЕЗЕ

Одјељак А. Права и обавезе тражиоца азила

Члан 76.

(Права тражиоца азила)

- (1) Тражилац азила има право на:
- боравак у БиХ;
  - информисање у складу са чланом 15. овог закона;
  - смјештај у центар за тражиоце азила;
  - примарну здравствену заштиту;
  - приступ основном и средњем образовању;
  - приступ тржишту рада;
  - приступ бесплатној правној помоћи;
  - праћење тока поступка на језику који разумије или за који се основано претпоставља да разумије;
  - психосоцијалну помоћ.
- (2) Тражилац азила остварује наведена права на основу картона тражиоца азила. Средства за трошкове који настану на тај начин обезбјеђује Министарство у буџету институција БиХ, одобреним за ову намјену или путем донација за азил у БиХ.
- (3) Приступ праву из става (1) е) овог члана остварују малолетни тражиоци азила најкасније у року од три мјесеца од подношења захтјева за азил. Малолетном тражиоцу азила неће бити ускраћено право на средњошколско образовање ако је током трајања поступка по захтјеву за азил постао пунољетан.
- (4) Приступ праву из става (1) ф) овог члана биће омогућен тражиоцу азила ако Министарство одлуку по његовом захтјеву није донијело у року од девет мјесеци од подношења захтјева за азил а разлози због којих одлука није донесена не могу се ставити на терет тражиоцу азила.
- (5) Ако је донесена одлука из члана 41. (1) б), ц), д) овог закона након што је тражилац азила остварио право на рад, тражилац азила наставља да ужива право на рад до правоснажности наведених одлука.

Члан 77.

(Обавезе тражиоца азила)

Обавезе тражиоца азила су:

- да поштује јавни поредак БиХ, законе и друге прописе у БиХ те да се придржава одлука надлежних органа у БиХ;
- да сарађује са надлежним органима ради утврђивања идентитета;
- да сарађује са надлежним органима током цијелог поступка по захтјеву за азил;
- да поднесе документе које има на располагању а који су потребни за разматрање захтјева;
- да поднесе захтјев за продужење важења картона тражиоца азила, у складу са чланом 69. (4) овог закона;
- да пријави губитак картона на начин прописан чланом 70. (2) овог закона;
- да пријави боравиште и промјену адресе становања у складу са чланом 38. (4) овог закона и да се придржава кућног реда у центру за прихват и смјештај тражиоца азила.

Одјељак Б. Права и обавезе избјеглице и странца под супсидијарном заштитом

Члан 78.

(Права избјеглице и странца под супсидијарном заштитом)

- (1) Избјеглица и странац под супсидијарном заштитом имају право на:
- идентификациони документ;
  - информисање у складу са чланом 15. овог закона;
  - смјештај;
  - рад;
  - образовање;
  - здравствену заштиту;
  - социјалну помоћ;
  - помоћ при укључивању у бх. друштво.
- (2) Осим права из става (1) овог члана избјеглица има право на спајање са породицом у складу са чланом 13. овог закона и право на путну исправу у складу са чланом 75. овог закона. Странац под супсидијарном заштитом има право на одржавање породичног јединства у складу са чланом 14. овог закона.
- (3) Приступ правима из става (1) а) и става (2) овог члана обезбјеђује Министарство.
- (4) Приступ правима из става (1) б), ц), д), е), ф), г) и х) овог члана обезбјеђује Министарство за људска права и избјеглице БиХ.

Члан 79.

(Обавезе избјеглице и странца под супсидијарном заштитом)

Обавезе избјеглице и странца под супсидијарном заштитом су да:

- поштују јавни поредак БиХ, законе и друге прописе у БиХ и да се придржавају одлука надлежних органа у БиХ;
- поднесу захтјев за замјену избјегличког картона или картона о супсидијарној заштити у складу са чланом 74. (2) и (3) овог закона;
- пријаве губитак картона на начин прописан чланом 74. (5) овог закона;
- пријаве промјену адресе становања у складу са чланом 38. (3) и (4) овог закона;
- пријаве све промјене које су од утицаја на остваривање и обим права прописаних чланом 78. овог закона,
- обавијести Министарство, у складу са чланом 52. (1) и) овог закона, ако ће изван БиХ боравити дуже од шест мјесеци у континуитету.

ГЛАВА VII. СЛУЖБЕНЕ ЕВИДЕНЦИЈЕ

Члан 80.

(Службене евиденције)

- (1) Према овом закону Министарство води службене евиденције о:
  - а) тражиоцима азила;
  - б) лицима којима је признат избјеглички статус, статус супсидијарне заштите или привремена заштита;
  - ц) путним исправама за избјеглице;
  - д) идентификационим документима.
- (2) Осим службених евиденција из става (1) овог члана, Министарство може водити и друге евиденције с циљем ефикасности рада или обраде података уколико службене евиденције не укључују личне податке.
- (3) Подаци из службених евиденција из става (1) а) овог члана садрже и биометријске податке о тражиоцима азила из члана 36. (1) б) и ц) овог закона. Подаци из става (1) а) овог члана садржани су у Централној бази података о странцима, која се успоставља у складу са законом којим се регулише област кретања и боравка странаца.
- (4) Министарство податке из става (1) а) овог члана уноси у Централну базу података о странцима одмах по насталој промјени, а најкасније наредног радног дана.

Члан 81.

(Подзаконски акти)

- (1) Министарство доноси подзаконски акт којим прописује начин исказивања намјере и подношења захтјева за азил, изглед и садржај образаца који се користе у поступку, поступак и услове за додјелу азила у БиХ, изглед, садржај и начин издавања идентификационих докумената као и друга питања везана за ову област, у року од шест мјесеци од дана ступања на снагу овог закона.
- (2) Министарство цивилних послова БиХ, након обављених консултација са Министарством, доноси подзаконски акт којим прописује форму, садржај, потребне документе који се прилажу уз захтјев за издавање путне исправе за избјеглице, поступање приликом издавања и друга техничка питања у вези са путним исправама за избјеглице из члана 75. овог закона, у року од шест мјесеци од дана ступања на снагу овог закона.
- (3) Министарство након обављених консултација са Министарством цивилних послова БиХ доноси подзаконски акт којим прописује изглед и садржај захтјева за издавање путне исправе за избјеглице, документе који се прилажу уз захтјев за издавање путне исправе за избјеглице и друга питања, у року од шест мјесеци од дана ступања на снагу овог закона.
- (4) На приједлог Министарства, Савјет министара БиХ доноси подзаконски акт којим прописује начин управљања, услове финансирања, стандарде функционисања, начин обезбјеђења посебних услова за кориснике центра за прихват и смјештај тражиоца азила као и друга питања у вези са радом ове специјализоване установе, у року од шест мјесеци од дана ступања на снагу овог закона.
- (5) Министарство доноси подзаконски акт којим прописује садржај, начин вођења и коришћења службених евиденција из члана 80. став (1) овог закона, у року од шест мјесеци од дана ступања на снагу овог закона.
- (6) Министарство за људска права и избјеглице БиХ, након обављених консултација са Министарством и

Министарством цивилних послова БиХ, доноси подзаконске акте којим прописује начин приступа и остваривања права избјеглица и странаца под супсидијарном заштитом у БиХ из члана 78. (1) б), ц), д), е), ф), г) и х) овог закона, у року од шест мјесеци од дана ступања на снагу овог закона.

ГЛАВА VIII. ПРЕЛАЗНЕ И ЗАВРШНЕ ОДРЕДБЕ

Члан 82.

(Престанак важења пријашњих прописа)

- (1) Даном ступања на снагу овог закона престаје да важи ГЛАВА VII Међународна и привремена заштита (азил), Закона о кретању и боравку странаца и азилу ("Службени гласник БиХ", бр. 36/08 и 87/12).
- (2) Подзаконски прописи донесени на основу закона о кретању и боравку странаца и азилу примјењиваће се у прелазном периоду до доношења нових подзаконских прописа, из члана 81. овог закона, уколико нису у супротности с овим законом.
- (3) Сви предмети који до ступања на снагу овог закона нису правоснажно окончани, завршиће се по одредбама закона о кретању и боравку странаца и азилу. У предметима у којима до ступања на снагу овог закона није донесено првостепено рјешење поступак се наставља по овом закону.

Члан 83.

(Ступање на снагу овог закона)

Овај закон ступа на снагу осмог дана од дана објављивања у "Службеном гласнику БиХ".

Број 01,02-02-1-12/15

9. фебруара 2016. године

Сарајево

Председавајућа
Представничког дома
Парламентарне скупштине
БиХ

Борјана Кришто, с. р.

Председавајући
Дома народа
Парламентарне скупштине
БиХ

Мр Огњен Тадић, с. р.

Na osnovu člana IV. 4. a) i III. 1. f) Ustava Bosne i Hercegovine, Parlamentarna skupština Bosne i Hercegovine, na 24. sjednici Predstavničkog doma, održanoj 3. februara 2016. godine, i na 14. sjednici Doma naroda, održanoj 9. februara 2016., donijela je

ZAKON O AZILU**POGLAVLJE I. OPĆE ODREDBE**

Члан 1.

(Предмет Закона)

Ovim zakonom propisuju se: organi nadležni za njegovo provođenje, principi, uslovi i postupak za odobravanje izbjegličkog statusa, statusa supsidijarne zaštite, prestanak i ukidanje izbjegličkog statusa i statusa supsidijarne zaštite, privremena zaštita, identifikacioni dokumenti, prava i obaveze tražitelja azila, izbjeglica i stranaca pod supsidijarnom zaštitom kao i druga pitanja iz oblasti azila u Bosni i Hercegovini (u daljnjem tekstu: BiH).

Члан 2.

(Значење израза у Закону)

У смислу овог закона:

- а) **странац** је лице које није држављанин БиХ;
- б) **лице без држављанства** је странац којег ниједна држава у складу с домаћим законодавством не сматра својим држављанином;

- c) **tražitelj azila** je stranac koji podnese zahtjev za azil o kojem nije donesena izvršna odluka u skladu s ovim zakonom;
- d) **azil** obuhvata izbjeglički status i status supsidijarne zaštite, u skladu s ovim zakonom;
- e) **izbjeglica** je stranac ili lice bez državljanstva kojem je Ministarstvo sigurnosti BiH priznalo izbjeglički status u skladu s Konvencijom o statusu izbjeglica iz 1951. godine i Protokolom o statusu izbjeglica iz 1967. godine i ovim zakonom;
- f) **izbjeglički status** je status koji se priznaje na osnovu odluke nadležnog tijela o ispunjenju uslova iz člana 19. ovog zakona;
- g) **stranac pod supsidijarnom zaštitom** je stranac kojem je Ministarstvo sigurnosti BiH priznalo status supsidijarne zaštite, u skladu s ovim zakonom;
- h) **supsidijarna zaštita** je status koji se priznaje na osnovu odluke nadležnog tijela o ispunjenju uslova iz člana 22. ovog zakona;
- i) **privremena zaštita** je zaštita hitnog i privremenog karaktera koja se odobrava strancu u situacijama masovnog priliva, u skladu s ovim zakonom;
- j) **stranac pod privremenom zaštitom** je državljanin treće zemlje ili lice bez državljanstva kojem je odobrena zaštita iz tačke i) ovog člana;
- k) **masovni priliv** je dolazak velikog broja stranaca koji su napustili svoju zemlju porijekla i ne mogu se u nju vratiti zbog oružanog sukoba ili sistematskog i općeg kršenja ljudskih prava;
- l) **maloljetnik** je stranac mlađi od 18 godina;
- m) **maloljetnik bez pratnje** je stranac mlađi od 18 godina (maloljetnik) koji je ušao u BiH ili koji je, nakon ulaska u BiH, ostao bez pratnje lica starijeg od 18 godina (punoljetno lice) koje je za maloljetnika odgovorno po zakonu ili punomoći, sve dok se ne stavi pod brigu takvog lica;
- n) **članom porodice** tražitelja azila, izbjeglice, stranca pod supsidijarnom ili privremenom zaštitom smatraju se braćni ili vanbraćni drug, maloljetno zajedničko dijete braćnih ili vanbraćnih drugova, maloljetno dijete svakog od njih, njihovo maloljetno usvojeno dijete, maloljetno usvojeno dijete svakog od njih, pod uslovom da nisu zasnovali vlastite porodice, roditelji ili drugi zakonski zastupnik maloljetnika, punoljetna nevjenčana djeca azilanta, stranca pod supsidijarnom zaštitom ili stranca pod privremenom zaštitom koja zbog svog zdravstvenog stanja nisu u mogućnosti brinuti se za svoje potrebe, roditelj ili drugi zakonski zastupnik djeteta, srodnik prvog stepena u ravnoj uzlaznoj liniji s kojim je živio u zajedničkom domaćinstvu, ako se utvrdi da zavisi od brige tražitelja, azilanta, stranca pod supsidijarnom zaštitom ili stranca pod privremenom zaštitom;
- o) **namjera za podnošenje zahtjeva za azil** (u daljnjem tekstu: namjera) je usmeno ili pismeno izražena volja lica bez državljanstva za podnošenje zahtjeva u skladu s članom 31. ovog zakona;
- p) **zahtjev za azil** je zahtjev koji podnosi stranac, a smatra se zahtjevom za priznavanje izbjegličkog statusa ili statusa supsidijarne zaštite u BiH;
- r) **centar za prihvata i smještaj tražitelja azila** je specijalizirana ustanova namijenjena za zajednički prihvata i smještaj tražitelja azila;
- s) **brak** je zakonom uređena zajednica života jednog muškarca i jedne žene;
- t) **vanbraćna zajednica** je zajednica života jednog muškarca i jedne žene koji nisu u braku ili vanbraćnoj zajednici s trećim licem, a koja traje najmanje tri godine ili kraće ako je u njoj rođeno zajedničko dijete;
- u) **prebivalište** je mjesto i adresa u BiH na kojoj je trajno nastanjena izbjeglica;
- v) **boravište** je mjesto i adresa u BiH na kojoj privremeno boravi tražitelj azila ili lice pod supsidijarnom zaštitom;
- z) **zemlja porijekla** je zemlja čije državljanstvo stranac ima ili zemlja u kojoj je lice bez državljanstva imalo svoje ranije uobičajeno boravište. Ako stranac ima više od jednog državljanstva, zemlja porijekla je svaka zemlja čije državljanstvo ima;
- aa) **uobičajeno boravište** ima lice bez državljanstva u onom mjestu u kojem se zadržava pod okolnostima na osnovu kojih se može zaključiti da ono u tom mjestu ili na tom području ne boravi samo privremeno;
- bb) **putna isprava** je važeći pasoš ili drugi putni identifikacioni dokument koji je izdao strani nadležni organ vlasti, a koji BiH priznaje, te važeća lična karta ili drugi lični identifikacioni dokument s fotografijom koji se može koristiti za prelazak državne granice, a priznat je međunarodnim ugovorom čija je BiH ugovorna strana, kao i putna isprava izdata strancu u BiH u skladu s ovim zakonom ili Zakonom o strancima;
- cc) **putna isprava za izbjeglice** je putna isprava propisana Konvencijom o statusu izbjeglica iz 1951. godine;
- dd) **rasa** posebno uključuje: boju kože, porijeklo te pripadnost određenoj etničkoj grupi;
- ee) **vjera** posebno uključuje: teistička, neteistička i ateistička uvjerenja, učešće ili neučešće u privatnim ili javnim formalnim vjerskim obredima, bilo samostalno ili u zajednici s drugima, druge vjerske obrede ili izražavanje vjere ili oblike ličnog ili zajedničkog ponašanja koji se zasnivaju na vjerskom uvjerenju ili iz njega proizlaze;
- ff) **nacionalnost** posebno uključuje pripadnost grupi ljudi koja je određena po svom kulturnom, etničkom ili jezičkom identitetu, zajedničkom geografskom ili političkom porijeklu ili odnosom sa stanovništvom neke druge zemlje, a može obuhvatiti i državljanstvo;
- gg) **političko mišljenje** posebno uključuje mišljenje, stav ili uvjerenje o pitanjima povezanim s potencijalnim vršiocima progona te njihovim politikama ili metodama, bez obzira na to da li je tražitelj azila postupao po tom mišljenju, stavu ili uvjerenju;
- hh) **određena društvena grupa** je grupa lica koja dijele zajedničku karakteristiku, a da to nije rizik od proganjanja ili koja njihovo društvo percipira kao posebnu grupu. Karakteristika često može biti urođena, nepromjenjiva ili na drugi način fundamentalna za ljudsko dostojanstvo, svijest ili uživanje ljudskog prava;
- ii) **ranjive grupe** podrazumijevaju lica lišena poslovne sposobnosti, djecu, djecu bez pratnje, starija i nemoćna lica, teško bolesna lica, lica s invaliditetom, trudnice, samohrane roditelje s maloljetnom djecom, lica s duševnim smetnjama te žrtve trgovine ljudima, žrtve mučenja, silovanja ili drugog psihičkog, fizičkog i spolnog nasilja, kao što su žrtve sakaćenja ženskih spolnih organa."

Član 3.

(Organi nadležni za provođenje Zakona)

Za provođenje ovog zakona nadležni su:

- a) Vijeće ministara Bosne i Hercegovine (u daljnjem tekstu: Vijeće ministara BiH),
- b) Ministarstvo sigurnosti BiH (u daljnjem tekstu: Ministarstvo),
- c) Služba za poslove sa strancima (u daljnjem tekstu: Služba),
- d) Granična policija Bosne i Hercegovine (u daljnjem tekstu: Granična policija BiH),
- e) Sud Bosne i Hercegovine (u daljnjem tekstu: Sud BiH),
- f) Ministarstvo za ljudska prava i izbjeglice BiH,
- g) Ministarstvo civilnih poslova BiH,
- h) ostali organi unutrašnjih poslova u BiH (u daljnjem tekstu: organi unutrašnjih poslova) i
- i) drugi nadležni organi.

Član 4.

(Upotreba roda)

Svi izrazi u ovom zakonu dati u muškom gramatičkom rodu odnose se bez diskriminacije i na žene.

Član 5.

(Primjena Zakona o upravnom postupku)

U upravnom postupku koji Ministarstvo vodi po zahtjevu za azil primjenjuje se Zakon o upravnom postupku ("Službeni glasnik BiH", br. 29/02, 12/04, 88/07, 93/09 i 41/13), ako ovim zakonom nije drugačije propisano.

Član 6.

(Princip zabrane vraćanja "non-refoulement")

- (1) Stranac neće biti prisilno udaljen ili vraćen u zemlju gdje bi mu život ili sloboda bili ugroženi zbog njegove rase, vjere, nacionalnosti, pripadnosti određenoj društvenoj grupi ili zbog političkog mišljenja. Stranac neće biti prisilno udaljen ili vraćen u zemlju u kojoj nije zaštićen od slanja na takvu teritoriju.
- (2) Izuzetno od stava (1) ovog člana, stranac koji se iz opravdanih razloga smatra opasnim za sigurnost BiH ili je pravosnažno osuđen za teško krivično djelo i predstavlja opasnost za BiH može se prisilno udaljiti ili vratiti u drugu zemlju, izuzev ako bi time bio izložen stvarnom riziku da bude podvrgnut smrtnoj kazni ili pogubljenju, mučenju, nehumanom ili ponižavajućem postupanju ili kažnjavanju. Stranac neće biti prisilno udaljen ili vraćen u zemlju u kojoj nije zaštićen od slanja na takvu teritoriju.

Član 7.

(Zaštita u slučaju odbijanja zahtjeva za azil ili ukidanja dodijeljenog statusa)

Strancu čiji je zahtjev za azil pravosnažno odbijen ili ukinut dodijeljeni izbjeglički status, odnosno status supsidijarne zaštite, na osnovu razloga iz čl. 21. (1), 23. i 53. (1) a) ovog zakona, ali za koga se u postupku utvrdi da ne može biti udaljen iz BiH, iz razloga propisanih principom zabrane vraćanja iz člana 6. (2) ovog zakona, dozvolit će se ostanak u BiH u skladu sa zakonom kojim se regulira oblast kretanja i boravka stranaca.

Član 8.

(Isključenje primjene sankcija za nezakonit ulazak u BiH)

Prema strancu koji dolazi direktno s teritorije na kojoj su mu život ili sloboda bili ugroženi ne primjenjuju se sankcije zbog nezakonitog ulaska ili boravka u BiH, pod uslovom da se bez odgađanja prijavi nadležnim organima i izloži valjane razloge za nezakonit ulazak ili boravak u BiH.

Član 9.

(Zabrana diskriminacije)

Zabranjena je diskriminacija stranca po bilo kojoj osnovi propisanoj Zakonom o zabrani diskriminacije ("Službeni glasnik BiH", broj 59/09).

Član 10.

(Sloboda kretanja)

- (1) Stranci koji su iskazali namjeru za podnošenje zahtjeva za azil, tražitelji azila, izbjeglice, lica pod supsidijarnom ili privremenom zaštitom uživaju pravo na slobodu kretanja unutar BiH i slobodan izbor mjesta boravka.
- (2) Prava iz stava (1) ovog člana mogu biti djelimično ili potpuno ograničena pod uslovima propisanim ovim ili drugim zakonom.

Član 11.

(Najbolji interes djeteta)

- (1) Ministarstvo i ostali nadležni organi u BiH osiguravaju da se u svim postupcima koji se tiču djeteta prvenstveno vodi računa o najboljem interesu djeteta, da su sva prava djeteta zaštićena u skladu s Konvencijom o pravima djeteta i propisima u BiH koji se odnose na brigu i zaštitu djece.
- (2) Razdvojena ili djeca bez pratnje zahtijevaju prioritarno djelovanje u pogledu njihove rane identifikacije, zaštite i zbrinjavanja kao i pronalaženja porodica razdvojene djece s ciljem spajanja s roditeljima ili drugim starateljima.

Član 12.

(Starateljstvo)

- (1) Maloljetniku bez pratnje i poslovno nesposobnom strancu, koji je iskazao namjeru za podnošenje zahtjeva za azil ili je podnio zahtjev za azil, odredit će se staratelj pod istim uslovima kao državljanima BiH. Zahtjev za postavljanje staratelja nadležnom centru za socijalni rad podnosi Ministarstvo.
- (2) Maloljetnoj i poslovno nesposobnoj izbjeglici bez pratnje i licu pod supsidijarnom zaštitom bit će određen staratelj pod istim uslovima kao i državljaninu BiH. Zahtjev za postavljanje staratelja nadležnom centru za socijalni rad podnosi Ministarstvo za ljudska prava i izbjeglice BiH.
- (3) Maloljetnik bez pratnje odmah se obavještava o imenovanju staratelja. Staratelj svoje dužnosti obavlja u skladu s principom najboljeg interesa djeteta.
- (4) Izuzetno od st. (1) i (2) ovog člana, maloljetniku bez pratnje, starijem od 16 godina, koji je u braku ili vanbračnoj zajednici neće se imenovati staratelj.
- (5) U slučaju sumnje u starosnu dob maloljetnika bez pratnje mogu se, uz njegovu saglasnost, primijeniti odgovarajuće zdravstvene metode i pregledi s ciljem utvrđivanja njegove dobi.
- (6) Ako i nakon primjene metoda iz stava (5) ovog člana postoji sumnja u dob maloljetnika, Ministarstvo postupa kao s maloljetnikom dok se ne utvrdi da se radi o punoljetnom licu.

Član 13.

(Spajanje porodice)

- (1) Izbjeglica ima pravo na spajanje s članovima porodice navedenim u članu 2. (1) k) ovog zakona koji se nalaze van teritorije BiH.
- (2) Izbjeglica podnosi zahtjev za spajanje s porodicom Ministarstvu. Uz zahtjev podnosi raspoloživu dokumentaciju kojom dokazuje porodični odnos. Ako izbjeglica ne podnese materijalni dokaz o porodičnom odnosu, Ministarstvo će, pri odlučivanju o spajanju porodice, uzeti u obzir okolnosti na osnovu kojih se može procijeniti da li postoji takav odnos.

- (3) Ministarstvo donosi odluku o zahtjevu za spajanje s porodicom u roku od devet mjeseci od dana podnošenja zahtjeva.
- (4) Članovima porodice kojima je odobreno spajanje sa izbjeglicom bit će odobren izbjeglički status nakon ulaska u BiH.
- (5) Pravo na spajanje porodice nemaju članovi porodice izbjeglice kod kojih postoje razlozi za isključenje iz člana 21. ovog zakona.

Član 14.

(Održavanje porodičnog jedinstva izbjeglice i stranca pod supsidijarnom zaštitom)

- (1) Izbjeglita i stranc pod supsidijarnom zaštitom imaju pravo na održavanje porodičnog jedinstva na teritoriji BiH s članovima porodice iz člana 2. (1) k) ovog zakona.
- (2) Na zahtjev člana porodice izbjeglice ili stranca pod supsidijarnom zaštitom koji se nalazi na teritoriji BiH, bit će odobren isti status ako je porodični odnos postojao u zemlji porijekla i podnosilac zahtjeva ne potpada pod klauzule isključenja iz čl. 21. i 23. ovog zakona.
- (3) Dijete izbjeglice ili stranca pod supsidijarnom zaštitom, rođeno u BiH, slijedi pravni položaj roditelja, o čemu Ministarstvo donosi odluku.

Član 15.

(Informiranje)

- (1) Stranci koji iskazu namjeru za podnošenje zahtjeva za azil, tražitelji azila, izbjeglice, stranci pod supsidijarnom i privremenom zaštitom imaju pravo da budu informirani na jeziku koji razumiju ili za koji se može osnovano pretpostaviti da razumiju o postupcima, pravima i obavezama koje, u skladu s ovim zakonom, proizlaze iz njihovog statusa.
- (2) Informacije iz stava (1) ovog člana mogu biti predočene pismeno, u formi letka, na jeziku koji stranc razumije ili za koji se osnovano može pretpostaviti da razumije.

Član 16.

(Saradnja s UNHCR-om)

- (1) Nadležni organi BiH saradivati će s Uredom Visokog komesarijata Ujedinjenih naroda za izbjeglice (u daljnjem tekstu: UNHCR) u skladu s članom 35. Konvencije o statusu izbjeglica iz 1951. godine.
- (2) Tražitelju azila, u svim fazama postupka, bit će omogućena komunikacija s UNHCR-om ili drugim organizacijama koje po pitanju azila mogu djelovati u ime UNHCR-a.
- (3) Ministarstvo će predstavniku UNHCR-a omogućiti:
  - a) prisustvo registraciji i intervjuu s tražiteljima azila, izbjeglicama i strancima pod supsidijarnom zaštitom, pod uslovom da se stranc s tim saglasi;
  - b) iznošenje zapažanja o pojedinačnim zahtjevima za azil, nakon obavljenog postupka registracije i intervju.
- (4) Ministarstvo će UNHCR-u dostavljati statističke podatke o broju tražitelja azila, o broju i vrstama donesenih odluka po zahtjevima za azil kao i druge statističke podatke koje zatraži UNHCR, a koji su neophodni za obavljanje nadzorne funkcije nad primjenom Konvencije o statusu izbjeglica iz 1951. godine.

Član 17.

(Zaštita podataka)

- (1) U postupcima azila javnost je isključena. Informacije do kojih se u postupcima dođe smatraju se povjerljivim. Informacije o strancu koji iskaže namjeru za podnošenje zahtjeva za azil, tražitelju azila, izbjeglici ili strancu pod supsidijarnom i privremenom zaštitom neće se

odavati zemlji porijekla ili trećoj strani bez prethodne saglasnosti lica na koje se odnose.

- (2) U toku postupka neće se prikupljati informacije od pretpostavljenih počinitelja progona ili teške povrede ako bi na taj način počinioci bili obaviješteni o činjenici da je zahtjev podnesen od konkretnog tražitelja azila ili da mu je dodijeljen azil, a što bi ugrozilo fizički integritet ili njegovu sigurnost ili članova njegove porodice koji žive u zemlji porijekla.
- (3) Na svaku obradu, pristup i korištenje ličnih podataka o tražitelju azila, izbjeglici, strancu pod supsidijarnom ili privremenom zaštitom primjenjuje se Zakon o zaštiti ličnih podataka ("Službeni glasnik BiH", br. 49/06 i 7/11).

Član 18.

(Provjera stranca)

- (1) Ministarstvo obavlja provjeru stranca koji podnese zahtjev za azil u Centralnoj bazi podataka o strancima u smislu prikupljanja činjenica koje mogu biti bitne za postupak i donošenje odluke po zahtjevu.
- (2) Sigurnosnu provjeru za stranca s ciljem utvrđivanja razloga sigurnosti BiH provodi Obavještajno-sigurnosna agencija BiH.
- (3) U postupku donošenja odluke koja se zasniva na informacijama sadržanim u dokumentu sa oznakom tajnosti, koju je odredio organ iz stava (2) ovog člana ili drugi nadležni organ, primjenjivat će se Zakon o zaštiti tajnih podataka ("Službeni glasnik BiH", br. 54/04 i 12/09).

POGLAVLJE II. IZBJEGLIČKI STATUS I STATUS SUPSIDIJARNE ZAŠTITE

Odjeljak A. Uslovi za dodjelu izbjegličkog statusa i statusa supsidijarne zaštite

Član 19.

(Izbjeglički status)

Izbjeglički status bit će odobren strancu koji se zbog osnovanog straha od progona zbog svoje rase, vjere, nacionalnosti, pripadnosti određenoj društvenoj grupi ili političkog mišljenja nalazi izvan zemlje svog državljanstva, a ne može ili se zbog takvog straha ne želi staviti pod zaštitu te zemlje, kao i licu bez državljanstva koje se nalazi izvan zemlje svog prethodnog uobičajenog mjesta boravka, a ne može se ili se, zbog takvog straha, ne želi vratiti u tu državu.

Član 20.

(Djela progona)

- (1) Djela koja se smatraju progonom u smislu člana 19. ovog zakona moraju biti:
  - a) dovoljno ozbiljna po svojoj prirodi ili ponavljanju da predstavljaju ozbiljno kršenje osnovnih ljudskih prava, posebno prava koja ne mogu biti ograničena prema članu 15. stav 2. Evropske konvencije za zaštitu ljudskih prava i osnovnih sloboda ili
  - b) skup različitih mjera, uključujući i kršenje ljudskih prava, koje posmatrano u cjelini mogu uticati na pojedinca na način kako je navedeno u tački a) ovog stava.
- (2) Djela progona iz stava (1) ovog člana, između ostalog, mogu biti:
  - a) fizičko ili psihičko nasilje, uključujući i seksualno nasilje;
  - b) zakonske, administrativne, policijske i/ili sudske mjere koje su same po sebi diskriminacijske ili se provode na diskriminacijski način;
  - c) sudski progon ili kažnjavanje koje je nesrazmjerno ili diskriminacijsko;
  - d) uskraćivanje prava na sudsku zaštitu što dovodi do nesrazmjernih ili diskriminacijskih kazni;

- e) sudski progon ili kažnjavanje zbog odbijanja obavljanja vojne službe prilikom sukoba, kada bi obavljanje vojne službe uključivalo krivična djela ili radnje koje potpadaju pod razloge isključenja navedene u članu 21. (1) a) b) i c) ovog zakona,
  - f) djela koja su po svojoj prirodi specifično vezana za rod ili djecu.
- (3) Djela progona ili nedostatak zaštite od takvih djela moraju biti povezani s rasom, vjerom, nacionalnošću, pripadnošću određenoj društvenoj grupi ili političkim mišljenjem.
- (4) Između razloga i djela proganjanja i/ili nepostojanja zaštite protiv tih djela mora postojati povezanost.
- (5) Prilikom procjene da li tražitelj osnovano strahuje od proganjanja, nije važno da li tražitelj stvarno ima rasne, vjerske, nacionalne, društvene ili političke karakteristike koje izazivaju proganjanje ako mu počinitelj proganjanja pripisuje takve karakteristike.

Član 21.

(Isključenje iz izbjegličkog statusa)

- (1) Izuzetno od člana 19. ovog zakona, izbjeglički status neće biti odobren strancu ako postoje opravdani razlozi zbog kojih se može smatrati:
- a) da je počinio, podsticao ili na drugi način učestvovao u izvršenju zločina protiv mira, ratnog zločina ili zločina protiv čovječnosti, utvrđenog odredbama međunarodnih akata;
  - b) da je počinio, podsticao ili na drugi način učestvovao u izvršenju teškog nepolitičkog krivičnog djela prije nego što je došao u BiH, uključujući i naročito okrutna djela čak i ako su počinjena s navodnim političkim ciljem;
  - c) da je počinio, podsticao ili na drugi način učestvovao u izvršenju djela koja su u suprotnosti s ciljevima i principima UN-a ili
  - d) opasnim za sigurnost BiH ili je pravosnažno osuđen za teško krivično djelo i predstavlja opasnost za BiH.
- (2) Izbjeglički status neće biti odobren strancu:
- (a) koji uživa pomoć i zaštitu nekog organa ili agencije UN-a izuzev UNHCR-a;
  - (b) kome nadležni organi BiH priznaju ista prava kao državljanima BiH.

Član 22.

(Supsidijarna zaštita)

- (1) Supsidijarna zaštita odobrava se strancu koji ne ispunjava uslove za odobrenje statusa izbjeglice iz člana 19. ovog zakona ako postoje ozbiljni razlozi za vjerovanje da će se povratkom u zemlju porijekla ili zemlju uobičajenog mjesta boravka suočiti sa stvarnim rizikom od teške povrede ljudskih prava i osnovnih sloboda.
- (2) Teškom povredom u smislu stava (1) ovog člana smatra se smrtna kazna ili pogubljenje, mučenje, nehumano ili ponižavajuće postupanje ili kažnjavanje, ozbiljna i individualna prijetnja životu ili fizičkom integritetu civila zbog općeg nasilja u situacijama međunarodnog ili unutrašnjeg oružanog sukoba.

Član 23.

(Isključenje iz supsidijarne zaštite)

Izuzetno od člana 22. ovog zakona, supsidijarna zaštita neće biti odobrena strancu ako postoje opravdani razlozi zbog kojih se može smatrati da je:

- a) počinio, podsticao ili na drugi način učestvovao u izvršenju zločina protiv mira, ratnog zločina ili zločina protiv čovječnosti, utvrđenog odredbama međunarodnih akata;

- b) počinio, podsticao ili na drugi način učestvovao u izvršenju teškog krivičnog djela;
- c) počinio, podsticao ili na drugi način učestvovao u izvršenju djela koja su u suprotnosti s ciljevima i principima UN-a;
- d) opasan za sigurnost BiH;
- e) počinio krivično djelo prije ulaska u BiH, ako je u BiH propisana kazna zatvora za to djelo i ako je zemlju porijekla napustio samo radi izbjegavanja kazne propisane u toj zemlji.

Član 24.

(Počinioci progona ili teške povrede)

Počinioci progona ili teške povrede u smislu čl. 19. i 22. ovog zakona mogu biti:

- a) državni organi;
- b) stranke ili organizacije koje kontroliraju državu ili važan dio državnog područja;
- c) nedržavni subjekti, ako se dokaže da država ili stranke, odnosno organizacije koje kontroliraju važan dio državnog područja, uključujući i međunarodne organizacije, nisu u mogućnosti ili ne žele pružiti zaštitu od progona ili teške povrede.

Član 25.

(Subjekti zaštite)

- (1) Zaštitu od progona ili teške povrede u smislu čl. 19. i 22. ovog zakona u zemlji porijekla mogu pružiti:
- a) državni organi;
  - b) stranke ili organizacije uključujući i međunarodne organizacije koje kontroliraju državu ili važan dio državnog područja.
- (2) Pružanje zaštite iz stava (1) ovog člana predstavlja preduzimanje odgovarajućih mjera s ciljem sprečavanja progona, odnosno teške povrede što podrazumijeva postojanje efikasnog pravnog sistema za otkrivanje, procesuiranje i kažnjavanje djela koja čine progon ili tešku povredu i pristup tražitelja azila takvoj zaštiti. Pružanje zaštite treba biti efikasno i trajnog karaktera.

Član 26.

(Zaštita unutar države)

Zaštita unutar države predstavlja zaštitu u dijelu zemlje porijekla u odnosu na koji ne postoji osnovan strah od progona ili stvaran rizik od teške povrede. U toku razmatranja zahtjeva Ministarstvo će cijeliti generalne okolnosti u tom dijelu zemlje porijekla, da li je dato područje dostupno tražitelju azila, te da li se, s obzirom na lične okolnosti tražitelja azila, može očekivati da se nastani u tom dijelu zemlje.

Član 27.

(Princip "sur place")

Osnovan strah od progona ili stvarni rizik od teške povrede može se zasnivati i na:

- a) događajima koji su uslijedili nakon što je tražitelj azila napustio zemlju porijekla;
- b) aktivnostima tražitelja azila nakon što je napustio zemlju porijekla, posebno ako se ustanovi da predstavljaju izražavanje i nastavak uvjerenja i orijentacije koje je imao u zemlji porijekla.

Odjeljak B. Postupak po zahtjevu za azil

Član 28.

(Osnovni principi)

- (1) Ministarstvo će osigurati pojedinačno, objektivno i nepristrasno provođenje postupka za priznavanje, ukidanje i prestanak izbjegličkog statusa i supsidijarne zaštite kao i postupka produženja supsidijarne zaštite.

- (2) Postupke iz stava (1) ovog člana provode službena lica s odgovarajućim znanjem u oblasti azila.

Član 29.

(Garancije u postupku)

- (1) Tokom postupka tražitelju azila bit će omogućeno:
- da bude informiran o uslovima i postupku dodjele izbjegličkog statusa ili statusa supsidijarne zaštite, pravima i obavezama, posljedicama nepoštivanja obaveza ili odbijanja saradnje s nadležnim organom;
  - iznošenje svih okolnosti na kojima zasniva svoj zahtjev za azil, pristup dokazima i predlaganje izvođenja pojedinih dokaza;
  - da se postupak vodi na jeziku koji razumije ili za koji se može osnovano pretpostaviti da ga razumije;
  - pristup besplatnoj pravnoj pomoći;
  - da postupak po zahtjevu za azil vodi i da prevodilac ili tumač bude lice istog spola, ako za to postoje opravdani razlozi i
  - kommunikacija s UNHCR-om.
- (2) Tražitelju azila može se uskratiti pristup dokazima ako bi to podrazumijevalo otkrivanje informacija koje bi mogle ugroziti sigurnost BiH, sigurnost izvora informacija i lica na koja se informacije odnose ili ako bi bilo ugroženo razmatranje zahtjeva za azil.
- (3) Ministarstvo će prioritarno postupati s tražiteljima azila kojima je ograničeno kretanje a prioritarno i s posebnom pažnjom s maloljetnicima, maloljetnicima bez pratnje, samohranim roditeljima s maloljetnom djecom, licima koja su mučena, silovana, izvrgnuta drugim oblicima fizičkog ili psihičkog nasilja, trudnicama, starijim licima, licima s bolestima i duševnim smetnjama i invalidnim licima.

Član 30.

(Jedinstveni postupak po zahtjevu za azil)

Ministarstvo ispituje osnovanost zahtjeva za azil u jedinstvenom postupku tako što prvo ispituje uslove za dodjelu izbjegličkog statusa, a ako nisu ispunjeni uslovi za dodjelu izbjegličkog statusa, ispituje uslove za dodjelu supsidijarne zaštite.

Član 31.

(Iskazivanje namjere za podnošenje zahtjeva za azil)

- (1) Namjeru za podnošenje zahtjeva za azil stranac može iskazati:
- Graničnoj policiji BiH, na graničnom prijelazu ili
  - organizacionim jedinicama Službe.
- (2) Ako stranac namjeru za podnošenje zahtjeva za azil iskaže na nekom od graničnih prijelaza, Granična policija BiH odmah obavještava mjesno nadležnu organizacionu jedinicu Službe koja je obavezna preuzeti stranca.
- (3) Granična policija BiH ili organizaciona jedinica Službe kojoj je stranac iskazao namjeru za podnošenje zahtjeva za azil upoznaće stranca s postupkom traženja azila i njegovim pravima i obavezama.

Član 32.

(Potvrda o iskazanoj namjeri)

- (1) Strancu koji iskaže namjeru za podnošenje zahtjeva za azil organizaciona jedinica Službe izdaje potvrdu o iskazanoj namjeri, kojom određuje pravac kretanja i rok koji je potreban za dolazak u Ministarstvo radi ličnog podnošenja zahtjeva za azil.
- (2) Potvrda sadrži podatke o licu koje je iskazalo namjeru za podnošenje zahtjeva za azil i članovima porodice u pratnji. Potvrda se smatra pravom na ostanak u BiH, za vrijeme njenog trajanja.
- (3) Organizaciona jedinica Službe odmah po iskazivanju namjere Ministarstvu dostavlja primjerak potvrde o

iskazanoj namjeri s kopijama ličnih i drugih dokumenata stranca koji je iskazao namjeru, relevantnih za postupak azila. Organizaciona jedinica Službe dužna je originalni primjerak potvrde, s dokumentacijom prikupljenom tokom postupka iskazivanja namjere, dostaviti Ministarstvu najkasnije u roku od tri dana od dana iskazivanja namjere.

- (4) Rok valjanosti potvrde o iskazanoj namjeri za podnošenje zahtjeva za azil ne može biti duži od osam dana.
- (5) Izuzetno od stava (4) ovog člana, u slučaju velikog broja istovremeno iskazanih namjera za podnošenje zahtjeva za azil, rok valjanosti potvrde o iskazanoj namjeri može biti 14 dana.

Član 33.

- (Postupak sa strancima koji se nalaze u imigracionom centru, pritvoru, zatvoru ili ustanovi za smještaj žrtava trgovine ljudima)
- (1) Stranac koji se nalazi u imigracionom centru, pritvoru, zatvoru ili ustanovi za smještaj žrtava trgovine ljudima namjeru za podnošenje zahtjeva za azil iskazuje putem mjesno nadležne organizacione jedinice Službe, koja postupa na način propisan članom 32. ovog zakona.
- (2) Ministarstvo, u situacijama navedenim u stavu (1) ovog člana, postupak zaprimanja zahtjeva za azil i registraciju stranca provodi u ustanovi u kojoj se stranac nalazi, u roku određenom potvrdom o iskazanoj namjeri za podnošenje zahtjeva za azil.

Član 34.

(Smještaj u centar)

- (1) Centar za prihvata i smještaj tražitelja azila, osnovan u okviru Ministarstva, predstavlja specijaliziranu ustanovu namijenjenu za prihvata i smještaj tražitelja azila u BiH.
- (2) Stranac koji je iskazao namjeru za podnošenje zahtjeva za azil ima pravo na smještaj u centar iz stava (1) ovog člana. Izuzetno, u vanrednim okolnostima povećanog broja zahtjeva za azil, prihvata i smještaj tražitelja azila može se osigurati u privatnim kućama, stanovima, hotelima ili drugim prostorijama prilagođenim za tu namjenu.
- (3) Ako je strancu, koji je iskazao namjeru podnošenja zahtjeva za azil u BiH, potreban smještaj, organizaciona jedinica Službe o tome obavještava Ministarstvo, koje osigurava prihvata i smještaj. Organizaciona jedinica Službe kojoj je namjera iskazana prevest će podnosioca iskazane namjere do centra za prihvata i smještaj tražitelja azila, ako ocijeni potrebnim.
- (4) Za lica kojima je pružen smještaj Ministarstvo osigurava zaštitu njihovog porodičnog života, mogućnost komunikacije sa srodnicima, pravnim savjetnicima, predstavnicima UNHCR-a i nevladinim organizacijama.
- (5) Ministarstvo će pokloniti posebnu pažnju sprečavanju nasilnog ponašanja u prostorima za prihvata i smještaj stranca koji zatraže azil.
- (6) Lica koja rukovode radom i koja su zaposlena u centru adekvatno će se obučavati za rad u specifičnim i posebnim uslovima rada sa strancima i ranjivim kategorijama iz člana 29. (3) ovog zakona.

Član 35.

(Podnošenje zahtjeva za azil)

- (1) Stranac je dužan, u roku određenom potvrdom, Ministarstvu podnijeti zahtjev za azil. Punoljetni stranac zahtjev za azil podnosi lično dok za maloljetnog stranca zahtjev podnosi zakonski zastupnik odnosno staratelj. Zahtjev za azil može podnijeti lično i maloljetnik stariji od 16 godina, ako je u braku ili vanbračnoj zajednici.
- (2) Izuzetno, ako stranac bez opravdanih razloga ne podnese zahtjev za azil, u roku određenom potvrdom, smatrat će se da je odustao od iskazane namjere o čemu će Ministarstvo

obavijestiti Službu. U daljnjim postupcima na njega se primjenjuje zakon kojim se regulira oblast kretanja i boravka stranaca.

Član 36.

(Registracija tražitelja azila)

- (1) Nakon zaprimanja zahtjeva za azil stranac se registrira. Postupak registracije obuhvata sljedeće radnje:
  - a) popunjavanje registracijskog obrasca;
  - b) uzimanje otisaka deset prstiju i potpisa;
  - c) fotografiranje i
  - d) kopiranje ličnih i drugih dokumenata relevantnih za vođenje postupka.
- (2) Obrazac za registraciju popunjava se za svakog punoljetnog tražitelja azila i maloljetnog tražitelja azila starijeg od 16 godina, ako je u braku ili vanbračnoj zajednici. Za maloljetnog tražitelja azila bez pratnje, starijeg od 14 godina, registracijski obrazac popunjava se uz saglasnost staratelja.
- (3) Od maloljetnog tražitelja azila bez pratnje, mlađeg od 14 godina, Ministarstvo uzima izjavu o razlozima napuštanja zemlje porijekla koja je prilagođena njegovom uzrastu i psihičkoj zrelosti.
- (4) Punoljetnim tražiteljima azila kao i maloljetnim tražiteljima azila, starijim od 14 godina, uzimaju se otisci prstiju. Svi tražitelji azila, bez obzira na starosnu dob, fotografiraju se.
- (5) Postupku registracije, osim tražitelja azila i službenog lica Ministarstva, mogu prisustvovati:
  - a) zakonski zastupnik odnosno staratelj;
  - b) opunomoćenik;
  - c) prevodilac odnosno tumač, ako je potreban;
  - d) predstavnik UNHCR-a.

Član 37.

(Oduzimanje putnih isprava)

- (1) Nakon obavljene registracije Ministarstvo tražitelju azila oduzima putne isprave, koje može koristiti za prelazak državne granice, uz izdavanje potvrde o oduzimanju putnih isprava.
- (2) Oduzete putne isprave zadržavaju se u Ministarstvu i vraćaju tražitelju azila po konačnosti odluka iz člana 41. (1) a), e) i f) ovog zakona ili pravosnažnosti odluka iz člana 41. (1) b) i c) ovog zakona.
- (3) Kada je po zahtjevu za azil donesena pravosnažna odluka iz člana 41. (1) d) ovog zakona, Ministarstvo oduzetu putnu ispravu predaje Službi.

Član 38.

(Prijava boravišta, prebivališta i promjene adrese stanovanja)

- (1) Za stranca koji je iskazao namjeru podnošenja zahtjeva za azil, a smješten je u centar za prihvata i smještaj tražitelja azila, službeno lice centra prijavljuje boravak nadležnoj organizacionoj jedinici Službe ili policijskoj upravi/stanici u roku od tri dana od dana prihvata i smještaja lica.
- (2) Stranac koji je iskazao namjeru podnošenja zahtjeva za azil, a smješten je na privatnoj adresi, dužan je izvršiti prijavu boravka nadležnoj organizacionoj jedinici Službe ili policijskoj upravi/stanici, u roku od tri dana od dana iskazane namjere, a prije podnošenja zahtjeva za azil.
- (3) Izbjeglica je dužna prijaviti prebivalište nadležnoj organizacionoj jedinici Službe ili policijskoj upravi/stanici u roku od osam dana od dana sticanja statusa. U slučaju promjene adrese stanovanja, izbjeglica je dužna prijaviti tu promjenu nadležnoj organizacionoj jedinici Službe ili policijskoj upravi/stanici u roku od osam dana od dana promjene adrese stanovanja.
- (4) Tražitelji azila i stranci pod supsidijarnom zaštitom dužni su prijaviti promjenu adrese stanovanja nadležnoj

organizacionoj jedinici Službe ili policijskoj upravi/stanici u roku od tri dana od promjene adrese stanovanja.

Član 39.

(Intervju)

- (1) Ministarstvo će nakon registracije obaviti, pojedinačno, sa svim punoljetnim tražiteljima azila jedan ili više intervju.
- (2) Izuzetno od stava (1) ovog člana, intervju se može obaviti i s maloljetnikom starijim od 16 godina, ako je u braku ili vanbračnoj zajednici, kao i s maloljetnikom bez pratnje. Ministarstvo će prilikom intervju s maloljetnikom voditi računa o njegovom uzrastu, nivou intelektualnog razvoja i mogućnostima da shvati značaj postupka.
- (3) Intervjuu, osim tražitelja azila i službenog lica Ministarstva, mogu prisustvovati:
  - a) zakonski zastupnik odnosno staratelj;
  - b) opunomoćenik;
  - c) prevodilac odnosno tumač, ako je potreban;
  - d) predstavnik UNHCR-a.
- (4) Tražitelju azila bit će omogućeno da iznese sve činjenice i okolnosti relevantne za donošenje odluke po zahtjevu za azil.
- (5) Službeno lice Ministarstva upozorit će tražitelja azila da je dužan govoriti istinu, iznijeti sve okolnosti i činjenice na kojima zasniva zahtjev i priložiti sve raspoložive dokaze.
- (6) Tražitelj azila i njegov opunomoćenik imaju pristup zapisniku s obavljenog intervju.

Član 40.

(Procjena činjenica i okolnosti)

- (1) Prilikom donošenja odluke po zahtjevu za azil uzimaju se u obzir:
  - a) činjenice koje se odnose na zemlju porijekla u vrijeme donošenja odluke po zahtjevu, uključujući zakone i propise te zemlje kao i način na koji se oni primjenjuju;
  - b) relevantne izjave i dokazi koje je iznio tražitelj azila uključujući i informaciju o tome da li je tražitelj bio ili može biti izložen progonu ili teškoj povredi;
  - c) položaj i lične okolnosti tražitelja azila, uključujući spol i dob, kako bi se na osnovu ličnih okolnosti tražitelja azila procijenilo predstavljaju li postupci i djela, kojima je bio ili bi mogao biti izložen, progon ili tešku povredu;
  - d) može li tražitelj azila dobiti efikasnu zaštitu u drugom dijelu zemlje porijekla u kojem ne bi imao osnovani strah od progona niti bi bio izložen stvarnom riziku trpljenja teške povrede;
  - e) može li tražitelj azila dobiti zaštitu zemlje u kojoj bi mogao dokazati državljanstvo;
  - f) druge činjenice koje mogu biti relevantne za donošenje odluke.
- (2) Ministarstvo će pri utvrđivanju činjenica i okolnosti iz stava (1) ovog člana uzeti u obzir:
  - a) podatke i izjavu iz zahtjeva i registracijskog obrasca;
  - b) iskaz tražitelja azila dat na intervjuu;
  - c) dokaze i dokumentaciju podnesene od tražitelja azila;
  - d) dokaze dobivene od drugih nadležnih organa;
  - e) opće i specifične informacije o zemlji porijekla, dobivene iz različitih i pouzdanih izvora.
- (3) Odluka Ministarstva neće zavisiti od podnošenja materijalnih dokaza od tražitelja azila ako je tokom postupka tražitelj azila podnio dokaze kojima raspolaže i dao prihvatljivo obrazloženje za nedostatak drugih dokaza, ako su njegove izjave dosljedne i prihvatljive i nisu u suprotnosti s dostupnim općim i posebnim informacijama o

zemlji porijekla relevantnim za njegov slučaj i ako je utvrđena opća vjerodostojnost zahtjeva.

Član 41.

(Odluke po zahtjevu za azil)

- (1) Po zahtjevu za azil Ministarstvo donosi odluku kojom se tražitelju azila:
  - a) usvaja zahtjev i priznaje status izbjeglice;
  - b) usvaja zahtjev i priznaje status supsidijarne zaštite;
  - c) odbija zahtjev i određuje rok za dobrovoljno napuštanje BiH;
  - d) odbija zahtjev i utvrđuje da ne može biti udaljen iz BiH iz razloga propisanih principom zabrane vraćanja iz člana 6. (2) ovog zakona;
  - e) postupak po zahtjevu za azil obustavlja i određuje rok za dobrovoljno napuštanje BiH ili
  - f) odbacuje zahtjev za azil i određuje rok za dobrovoljno napuštanje BiH.
- (2) Ministarstvo u formi rješenja donosi odluke iz stava (1) a), b), c) i d) ovog člana, a u formi zaključka donosi odluke iz stava (1) e) i f) ovog člana.

Član 42.

(Rokovi za donošenje odluke)

- (1) Ministarstvo će odluku po zahtjevu za azil, u redovnom postupku, donijeti u roku od šest mjeseci od dana podnošenja zahtjeva.
- (2) Izuzetno od stava (1) ovog člana, Ministarstvo će odluku po zahtjevu za azil donijeti u roku od 18 mjeseci ako:
  - a) je utvrđivanje činjenica na kojima se zahtjev za azil zasniva otežano;
  - b) veliki broj stranaca podnese zahtjev za azil u određenom periodu;
  - c) se kašnjenje može pripisati propustima tražitelja azila u smislu ispunjavanja obaveza iz člana 40. (3) ovog zakona, kao i drugih objektivnih razloga.
- (3) Ministarstvo će odluku po zahtjevu za azil donijeti u roku od 30 dana ako postoji osnov za odbijanje zahtjeva u ubrzanom postupku iz člana 45. ovog zakona.
- (4) Ako zahtjev za azil ne bude riješen u roku iz stava (1) ovog člana, Ministarstvo o tome obavještava tražitelja azila.

Član 43.

(Priznavanje izbjegličkog statusa i statusa supsidijarne zaštite)

- (1) Ministarstvo tražitelju azila priznaje status izbjeglice kada u postupku po zahtjevu za azil utvrdi da tražitelj azila ispunjava uslove iz člana 19. ovog zakona.
- (2) Ministarstvo priznaje tražitelju azila status supsidijarne zaštite kada u postupku po zahtjevu za azil utvrdi da tražitelj azila ne ispunjava uslove iz člana 19., ali ispunjava uslove iz člana 22. ovog zakona. Supsidijarna zaštita u BiH odobrava se na rok od godinu dana i može se produžiti na zahtjev stranca dok traju uslovi zbog kojih je supsidijarna zaštita priznata. Supsidijarna zaštita produžava se na dvije godine.
- (3) Stranac kojem je priznata supsidijarna zaštita zahtjev za njeno produženje podnosi Ministarstvu najkasnije 60 dana prije isteka prethodnog odobrenja. U postupku po zahtjevu za produženje supsidijarne zaštite Ministarstvo može saslušati stranca kojem je priznata supsidijarna zaštita. Supsidijarna zaštita prestaje važiti istekom roka na koji je odobrena ako stranac ne podnese zahtjev za njeno produženje.
- (4) Po zahtjevu za produženje supsidijarne zaštite Ministarstvo može donijeti rješenje kojim produžava supsidijarnu zaštitu ili odbija zahtjev.
- (5) Rješenje Ministarstva o produženju supsidijarne zaštite je konačno i izvršno. Stranac kojem je produžena supsidijarna

zaštita ostvaruje prava iz člana 78. ovog zakona donošenjem rješenja o produženju.

- (6) Rješenje Ministarstva o odbijanju zahtjeva za produženje supsidijarne zaštite je konačno. Protiv ovog rješenja stranac može podnijeti tužbu Sudu BiH u roku od 15 dana od dana prijema odluke. Tužba odgađa izvršenje rješenja.

Član 44.

(Odbijanje zahtjeva za azil u redovnom postupku)

- (1) Ministarstvo odbija zahtjev za azil kada u postupku po zahtjevu za azil utvrdi da tražitelj azila ne ispunjava uslove iz čl. 19. i 22. ovog zakona, postupajući u rokovima iz člana 42. (1) i (2) ovog zakona.
- (2) Prilikom donošenja odluke po zahtjevu za azil, Ministarstvo može u redovnom postupku odluku zasnovati na razlozima navedenim u članu 45. (1) ovog zakona.

Član 45.

(Odbijanje zahtjeva za azil u ubrzanom postupku)

- (1) Ministarstvo odbija zahtjev za azil u ubrzanom postupku u roku iz člana 42. (3) ako:
  - a) je tražitelj azila iznio informacije koje nisu značajne ili su minimalno značajne za priznavanje izbjegličkog statusa ili statusa supsidijarne zaštite;
  - b) je tražitelj azila doveo u zabludu Ministarstvo podnošenjem netačnih informacija ili nevjerodostojnih dokumenata ili je prešutio važne informacije ili uništio, otuđio odnosno prikrilo dokumente za utvrđivanje svog identiteta i/ili državljanstva;
  - c) je tražitelj azila dao očigledno nedosljedne i kontradiktorne, nemoguće ili malo vjerovatne izjave koje su u suprotnosti s informacijama o zemlji porijekla;
  - d) je tražitelj azila zahtjev za azil podnio kako bi odgodio ili onemogućio izvršenje odluke o protjerivanju ili ekstradiciji;
  - e) je tražitelj azila nezakonito ušao na teritoriju BiH ili produžio svoj boravak na teritoriji BiH, a nije se bez odgađanja prijavio nadležnim organima i podnio zahtjev za azil;
  - f) se tražitelj azila može iz osnovanih razloga smatrati opasnim za sigurnost BiH ili javni red ili ako je bio prisilno protjeran zbog sigurnosti BiH ili javnog reda;
  - g) tražitelj azila dolazi iz sigurne zemlje porijekla, a nije dokazao da ta zemlja za njega nije sigurna.
- (2) Ubrzani postupak ne može se primjenjivati u slučaju maloljetnika bez pratnje. Izuzetno, na maloljetnika bez pratnje može se primijeniti stav (1) f) i g) ovog člana, ako maloljetnik ima opunomoćenika.
- (3) Tražitelju azila će se i pored postojanja okolnosti iz stava (1) ovog člana omogućiti da dokaže da ispunjava uslove iz čl. 19. i 22. ovog zakona.

Član 46.

(Zabranu vraćanja u slučaju odbijanja zahtjeva i ukidanja statusa)

- (1) Ministarstvo dostavlja preporuku Službi o zabrani vraćanja stranca iz razloga propisanih članom 6. (2) ovog zakona, kada odluke iz čl. 41. (1) d) i 54. (2) ovog zakona postanu pravosnažne.
- (2) Služba strancu iz stava (1) ovog člana izdaje potvrdu o ostanku u BiH na period od godinu dana, uz mogućnost produženja. Potvrda o ostanku produžava se na zahtjev stranca, uz preporuku Ministarstva. Zahtjev za produženje stranca dostavlja Službi najkasnije u roku od dva mjeseca, prije isteka perioda na koji mu je dozvoljen ostanak u BiH.
- (3) Ministarstvo, na zahtjev Službe, dostavlja preporuku o produženju potvrde o ostanku stranca, sve dok postoje

- razlozi zbog kojih su donesene odluke iz čl. 41. (1) d) i 54. (2) ovog zakona.
- (4) Kada utvrdi da su prestali razlozi zbog kojih su donesene odluke iz čl. 41. (1) d) i 54. (2) ovog zakona, Ministarstvo donosi rješenje kojim utvrđuje prestanak razloga zabrane vraćanja i određuje strancu rok za dobrovoljno napuštanje teritorije BiH.
- (5) Rješenje iz stava (4) ovog člana je konačno. Protiv njega može se pokrenuti upravni spor pred Sudom BiH u roku od osam dana od dana prijema rješenja. Tužba odgađa izvršenje rješenja. Sud BiH odluku po tužbi donosi u roku od 30 dana od dana prijema tužbe.

Član 47.
(Obustava postupka)

Osim slučajeva predviđenih Zakonom o upravnom postupku, postupak po zahtjevu za azil obustavlja se zaključkom ako:

- se u postupku utvrdi da je tražitelj azila državljanin BiH;
- tokom postupka tražitelj azila ne surađuje s Ministarstvom;
- tražitelj azila u toku postupka napusti teritoriju BiH;
- se tražitelj azila ne odazove na poziv za saslušanje, a svoje odsustvo ne opravda;
- tražitelj azila ne boravi na posljednjoj prijavljenoj adresi, a nadležni organ nije obavijestio o promjeni adrese, u roku propisanom članom 38. (4) ovog zakona.

Član 48.
(Odbacivanje zahtjeva za azil)

Ministarstvo će odbaciti zahtjev za azil zaključkom ako:

- je raniji zahtjev za azil u BiH bio odbijen, a tražitelj azila nije priložio dokaze da su se okolnosti na kojima je zasnovao prethodni zahtjev bitno promijenile;
- tražitelj azila dolazi iz sigurne treće zemlje, a nije dokazao da ta zemlja za njega nije sigurna.
- je tražitelju azila zaštitu priznala druga zemlja i u mogućnosti je da se vrati u tu zemlju i koristi zaštitu u skladu s članom 50. ovog zakona.

- Član 49.
(Sigurna zemlja porijekla i sigurna treća zemlja)
- (1) Sigurna zemlja porijekla je zemlja u kojoj je tražitelj azila boravio kao državljanin te zemlje ili u kojoj je kao lice bez državljanstva imao posljednje uobičajeno mjesto boravka, ako je u njoj siguran od progona u smislu člana 20. ovog zakona i teške povrede u smislu člana 22. ovog zakona. Prilikom ocjenjivanja da li se jedna zemlja može smatrati sigurnom zemljom porijekla treba uzeti u obzir zakonodavstvo zemlje, način na koji se primjenjuje, poštivanje prava i sloboda iz Evropske konvencije o zaštiti ljudskih prava i osnovnih sloboda, poštivanje principa zabrane vraćanja i postojanje sistema efikasnih pravnih lijekova protiv kršenja tih prava i sloboda.
- (2) Sigurna treća zemlja je zemlja u kojoj je tražitelj azila boravio prije dolaska u BiH pod uslovima da u njoj nema progona u smislu člana 20. ovog zakona i teške povrede u smislu člana 22. ovog zakona, da se u njoj poštuje princip zabrane vraćanja, da se u tu zemlju može legalno vratiti i da mu je omogućen pristup postupku azila koji će biti razmatran u skladu s važećim propisima.
- (3) Odluku o tome koje se zemlje smatraju sigurnim zemljama porijekla i sigurnim trećim zemljama donosi Vijeće ministara BiH na prijedlog Ministarstva, uz pribavljeno mišljenje Ministarstva vanjskih poslova BiH (u daljnjem tekstu: MVPBiH) i Ministarstva pravde BiH. Ocjena o tome

da li je neka zemlja sigurna zemlja porijekla ili sigurna treća zemlja zasniva se na informacijama dobivenim iz različitih i pouzdanih izvora.

- (4) Ministarstvo prati stanje u sigurnim zemljama porijekla i sigurnim trećim zemljama i predlaže revidiranje odluke o sigurnim zemljama porijekla i sigurnim trećim zemljama.

Član 50.

(Prva zemlja azila)

Prvom zemljom azila smatra se država u kojoj:

- je tražitelju azila priznat status izbjeglice i još uvijek može koristiti tu zaštitu ili
- tražitelj azila uživa drugu vrstu zaštite koja uključuje zaštitu od prisilnog udaljenja ili vraćanja i još uvijek može koristiti tu zaštitu.

Član 51.
(Pravni lijek)

- Rješenje iz člana 41. (1) a) ovog zakona, kojim je odobren izbjeglički status, konačno je. Protiv njega može se pokrenuti upravni spor pred Sudom BiH u roku od 15 dana od dana prijema rješenja. Tužba ne odgađa izvršenje rješenja. Sud BiH odluku po tužbi donosi u roku od 45 dana od dana prijema tužbe.
- Rješenje iz člana 41. (1) b) ovog zakona, kojim je odobrena supsidijarna zaštita, konačno je. Protiv njega može se pokrenuti upravni spor pred Sudom BiH u roku od 15 dana od dana prijema rješenja. Tužba odgađa izvršenje rješenja. Sud BiH odluku po tužbi donosi u roku od 45 dana od dana prijema tužbe.
- Rješenje kojim je zahtjev za azil odbijen u skladu s članom 41. (1) c) a u vezi s članom 44. ovog zakona konačno je. Protiv njega može se pokrenuti upravni spor pred Sudom BiH u roku od 15 dana od dana prijema rješenja. Tužba odgađa izvršenje rješenja. Sud BiH odluku po tužbi donosi u roku od 45 dana od dana prijema tužbe.
- Rješenje kojim je zahtjev za azil odbijen u skladu s članom 41. (1) c) a u vezi s članom 45. ovog zakona konačno je. Protiv njega može se pokrenuti upravni spor pred Sudom BiH u roku od osam dana od dana prijema rješenja. Tužba odgađa izvršenje rješenja. Sud BiH odluku po tužbi donosi u roku od 30 dana od dana prijema tužbe.
- Rješenje kojim je odbijen zahtjev za azil u skladu s članom 41. (1) d) ovog zakona konačno je. Protiv njega može se pokrenuti upravni spor pred Sudom BiH u roku od 15 dana od dana prijema rješenja. Tužba odgađa izvršenje rješenja. Sud BiH odluku po tužbi donosi u roku od 45 dana od dana prijema tužbe.
- Zaključak kojim je obustavljen postupak po zahtjevu za azil u skladu s članom 41. (1) e) ovog zakona konačan je. Protiv njega može se pokrenuti upravni spor pred Sudom BiH u roku od osam dana od dana dostave zaključka. Tužba ne odgađa izvršenje zaključka. Sud BiH odluku po tužbi donosi u roku od 30 dana od dana prijema tužbe.
- Zaključak kojim je odbačen zahtjev za azil u skladu s članom 41. (1) f) ovog zakona konačan je. Protiv ovog zaključka može se pokrenuti upravni spor pred Sudom BiH u roku od osam dana od dana dostave zaključka. Tužba ne odgađa izvršenje zaključka. Sud BiH odluku po tužbi donosi u roku od 30 dana od dana prijema tužbe.

Odjeljak C. Prestanak i ukidanje azila

Član 52.

(Prestanak izbjegličkog statusa ili statusa supsidijarne zaštite)

- Ministarstvo donosi odluku o prestanku izbjegličkog statusa ili statusa supsidijarne zaštite u BiH u sljedećim slučajevima:

- a) ako izbjeglica ili stranac pod supsidijarnom zaštitom dobrovoljno ponovo uživa zaštitu zemlje čiji je državljanin;
  - b) ako je izbjeglica ili stranac pod supsidijarnom zaštitom, nakon što je izgubio državljanstvo neke druge zemlje, dobrovoljno ponovo stekao državljanstvo te zemlje;
  - c) ako je izbjeglica ili stranac pod supsidijarnom zaštitom, nakon što je izgubio državljanstvo i uživa zaštitu zemlje čije je državljanstvo stekao;
  - d) ako se izbjeglica ili stranac pod supsidijarnom zaštitom dobrovoljno vratio radi nastanjenja u zemlju koju je napustio i izvan koje je živio iz straha od progona ili teške povrede;
  - e) ako izbjeglica ili stranac pod supsidijarnom zaštitom, usljed prestanka okolnosti na osnovu kojih mu je priznat status, ne može i dalje odbijati uživanje zaštite zemlje čiji je državljanin ili u kojoj je imao uobičajeno mjesto boravka;
  - f) kada su okolnosti koje su dovele do priznavanja statusa prestale da postoje ili su se promijenile u toliko mjeri da zaštita više nije potrebna;
  - g) ako je izbjeglica ili stranac pod supsidijarnom zaštitom stekao državljanstvo BiH;
  - h) ako se izbjeglica ili stranac pod supsidijarnom zaštitom izričito odrekao statusa;
  - i) ako izbjeglica ili stranac pod supsidijarnom zaštitom boravi van BiH duže od šest mjeseci u kontinuitetu, a o tome nije obavijestio Ministarstvo i
  - j) smrću stranca.
- (2) Ministarstvo će prilikom ocjene uslova iz stava (1) d), e) i f) ovog člana razmotriti da li je promjena okolnosti na osnovu kojih je dodijeljena zaštita značajna i trajnog karaktera.

Član 53.

(Ukidanje izbjegličkog statusa ili statusa supsidijarne zaštite)
Ministarstvo donosi odluku o ukidanju izbjegličkog statusa ili statusa supsidijarne zaštite u BiH u slučajevima kada se ustanovi:

- a) da postoji neki od razloga za isključenje iz čl. 21. i 23. ovog zakona,
- b) da je pogrešno iznošenje ili izostavljanje činjenica, uključujući i korištenje krivotvorenih dokumenata, dovelo do priznanja statusa.

Član 54.

(Postupak prestanka ili ukidanja izbjegličkog statusa ili statusa supsidijarne zaštite)

- (1) Rješenje o prestanku ili ukidanju izbjegličkog statusa ili statusa supsidijarne zaštite donosi Ministarstvo po službenoj dužnosti ili na zahtjev stranke.
- (2) Ako je rješenje iz stava (1) ovog člana doneseno na osnovu člana 53. (1) a), a u postupku se utvrdi da stranac ne može biti vraćen iz razloga propisanih članom 6. (2) ovog zakona, Ministarstvo, po pravosnažnosti rješenja, Službi dostavlja preporuku o zabrani vaćanja stranca.
- (3) Rješenje iz stava (1) ovog člana je konačno. Protiv njega može se pokrenuti upravni spor pred Sudom BiH u roku od 15 dana od dana prijema rješenja. Tužba odgađa izvršenje rješenja. Sud BiH odluku po tužbi donosi u roku od 45 dana od dana prijema tužbe.
- (4) Stranac ne može biti prisilno udaljen iz BiH prije pravosnažnosti odluke iz stava (1) ovog člana.
- (5) U postupku prestanka ili ukidanja statusa izbjeglici ili strancu pod supsidijarnom zaštitom bit će omogućeno da se pismenim ili usmenim putem izjasni o razlozima zbog kojih mu status ne bi trebao prestati, odnosno biti ukinut.

Ministarstvo, prilikom donošenja odluke o prestanku ili ukidanju statusa izbjeglice ili supsidijarne zaštite, uzima u obzir opće i specifične informacije o zemlji porijekla dobivene iz različitih i pouzdanih izvora.

- (6) Izuzetno od stava (4) ovog člana, ako postoje razlozi iz člana 52. (1) g), h) i) i j) ovog zakona, Ministarstvo odluku o ukidanju ili prestanku statusa može donijeti bez izjašnjenja izbjeglice ili lica pod supsidijarnom zaštitom.
- (7) U postupku prestanka ili ukidanja izbjegličkog statusa i statusa supsidijarne zaštite izbjeglica i stranac pod supsidijarnom zaštitom imaju pristup besplatnoj pravnoj pomoći.

Član 55.

(Dostava odluka)

- (1) Odluke iz čl. 41., 43. (5) i (6) i 54. (1) ovog zakona dostavljaju se opunomoćeniku. Ako stranac nema opunomoćenika, odluke se dostavljaju strancu lično.
- (2) Strancu koji nema opunomoćenika i ne boravi na prijavljenoj adresi, a nadležni organ nije obavijestio o promjeni adrese stanovanja, odluke se dostavljaju putem oglasne ploče Ministarstva.
- (3) Ministarstvo, po konačnosti odluke iz čl. 41. (1) a) i 43. (5) i pravosnažnosti odluka iz čl. 41. (1) b) i 43. (6) i 54. (1) ovog zakona, obavještava Ministarstvo za ljudska prava i izbjeglice BiH o donesenim odlukama.
- (4) Ministarstvo, po konačnosti odluka iz čl. 41. (1) a), e) i f) i 43. (5) i pravosnažnosti odluka iz člana 41. (1) b), c) i d) i 41. (6) ovog zakona, obavještava Službu o donesenim odlukama.
- (5) Ministarstvo, po pravosnažnosti odluka iz čl. 41. (1) d) i 54. (2), Službi dostavlja preporuku o zabrani vraćanja stranca, iz razloga propisanih članom 6. (2) ovog zakona.

Član 56.

(Primjena zakona kojim se regulira oblast kretanja i boravka stranaca)

U slučaju kada je Ministarstvo donijelo konačnu odluku iz člana 41. (1) e) i f) ili pravosnažnu odluku iz čl. 41. (1) c), 43. (6) i 54. (1), na stranca se primjenjuje zakon kojim se regulira oblast kretanja i boravka stranaca, ako teritoriju BiH ne napusti u roku određenom odlukom.

POGLAVLJE III. PRIVREMENA ZAŠTITA

Član 57.

(Privremena zaštita)

- (1) Vijeće ministara BiH, na prijedlog Ministarstva, u slučaju masovnog priliva stranaca kojima je potrebna zaštita, donosi odluku kojom se osigurava privremena zaštita tih lica. Prilikom sačinjavanja prijedloga odluke kojom se osigurava privremena zaštita Ministarstvo obavlja konsultacije s UNHCR-om i ostalim relevantnim međunarodnim organizacijama u BiH.
- (2) Odlukom iz stava (1) ovog člana Vijeće ministara BiH odredit će institucije koje će biti nadležne da strancima pod privremenom zaštitom u BiH osiguraju pristup pravima iz člana 62. (1) ovog zakona.
- (3) Uzimajući u obzir ekonomske i druge mogućnosti BiH, te razloge očuvanja javnog poretka, javnog reda i mira ili sigurnosti BiH, Vijeće ministara BiH određuje broj lica kojima će biti pružena privremena zaštita te razloge zbog kojih se taj broj može povećati do izmjene odluke.

Član 58.

(Odobranje privremene zaštite)

Privremena zaštita odobrava se:

- (a) strancima koji masovno dolaze u BiH, a koji su napustili svoju zemlju porijekla i ne mogu se u nju

- vratiti zbog oružanog sukoba ili sistematskog i općeg kršenja ljudskih prava;
- (b) strancima koji su u vrijeme nastanka okolnosti iz tačke a) ovog člana boravili u BiH, a vraćanje u zemlju porijekla im je privremeno onemogućeno zbog nastanka tih okolnosti.

Član 59.

(Nadležnost za odobravanje i vrijeme trajanja privremene zaštite)

- (1) Na osnovu odluke Vijeća ministara BiH iz člana 57. ovog zakona, Ministarstvo odobrava privremenu zaštitu na period od godinu dana uz mogućnost njenog automatskog produženja dva puta na period od šest mjeseci.
- (2) Nakon isteka perioda iz stava (1) ovog člana Vijeće ministara BiH odlukom može produžiti privremenu zaštitu još godinu dana, ako i dalje postoje razlozi zbog kojih je odobrena privremena zaštita.

Član 60.

(Razlozi neodobravanja privremene zaštite)

Privremena zaštita neće biti odobrena strancu ako:

- a) postoje razlozi za isključenje iz člana 21. ovog zakona;
- b) ima izbjeglički status ili status supsidijarne zaštite ili je stranac s odobrenim privremenim ili stalnim boravkom u BiH;
- c) u trećoj zemlji uživa zaštitu, ima državljanstvo ili reguliran boravak.

Član 61.

(Prestanak privremene zaštite)

- (1) Strancu prestaje privremena zaštita protekom perioda na koji je odobrena.
- (2) Izuzetno od stava (1) ovog člana, Vijeće ministara BiH može, u toku perioda na koji je odobrena privremena zaštita, donijeti odluku o prestanku privremene zaštite ako su prestale da postoje okolnosti na osnovu kojih je odobrena.
- (3) Prestanak privremene zaštite ne utiče na pravo stranca da podnese zahtjev za azil.

Član 62.

(Prava i obaveze stranaca pod privremenom zaštitom)

- (1) Stranac pod privremenom zaštitom u BiH ima pravo na:
- a) boravak;
- b) osnovne uslove za život i smještaj;
- c) identifikacioni dokument;
- d) primarnu zdravstvenu zaštitu;
- e) osnovno i srednje obrazovanje;
- f) besplatnu pravnu pomoć;
- g) pristup tržištu rada;
- h) spajanje s porodicom;
- i) staratelja, ako je stranac pod privremenom zaštitom maloljetnik bez pratnje ili poslovno nesposobno lice.
- (2) Obaveze propisane članom 79. ovog zakona se na odgovarajući način primjenjuju na strance kojima je odobrena privremena zaštita.

Član 63.

(Spajanje stranca pod privremenom zaštitom s porodicom)

- (1) Stranac pod privremenom zaštitom ima pravo na spajanje s članovima porodice iz člana 2. (1) k) ovog zakona, koji se nalaze van teritorije BiH.
- (2) Članovima porodice koji ostvaruju pravo na spajanje sa strancem pod privremenom zaštitom bit će odobren status privremene zaštite pod uslovom da je porodični odnos postojao u zemlji porijekla i da ne potpadaju pod klauzule isključenja iz člana 21. ovog zakona.

- (3) Dijete stranca pod privremenom zaštitom rođeno na teritoriji BiH slijedi pravni položaj zakonskog zastupnika.

Član 64.

(Korištenje prava privremene zaštite)

- (1) Stranac pod privremenom zaštitom može podnijeti zahtjev za azil. Tokom postupka po zahtjevu za azil stranac koristi prava iz privremene zaštite.
- (2) Ako nakon provedenog postupka po zahtjevu za azil nije priznat izbjeglički status ni status supsidijarne zaštite, strancu koji ispunjava uslove za privremenu zaštitu ili je već pod privremenom zaštitom bit će omogućena privremena zaštita tokom ostatka vremena dok zaštita traje.

Član 65.

(Podzakonski propis o tehničkim pitanjima privremene zaštite)

- Ministarstvo će, po potrebi, podzakonskim propisima detaljnije regulirati pitanja uređena ovim poglavljem, nakon pribavljenog mišljenja Ministarstva za ljudska prava i izbjeglice BiH i Ministarstva civilnih poslova BiH.

POGLAVLJE IV. OGRANIČENJE KRETANJA

Član 66.

(Razlozi i način ograničenja kretanja)

- (1) Tražitelju azila kretanje se može privremeno ograničiti:
- a) zabranom kretanja izvan imigracionog centra, koji se osniva u skladu sa zakonom kojim se regulira oblast kretanja i boravka stranaca;
- b) zabranom kretanja izvan određenog mjesta.
- (2) Tražitelju azila ograničiti će se kretanje zabranom kretanja izvan imigracionog centra ako mu je izrečena mjera protjerivanja i predstavlja opasnost po sigurnost BiH.
- (3) Tražiocu azila može se ograničiti kretanje zabranom kretanja izvan imigracionog centra ili određenog mjesta ako je:
- a) izrečena mjera protjerivanja i nije utvrđen identitet tražitelja azila;
- b) izrečena mjera protjerivanja a postoje osnovi sumnje da se radi o zahtjevu iz člana 45. (1) ovog zakona;
- c) izrečena mjera protjerivanja.
- (4) Tražitelju azila može se ograničiti kretanje zabranom kretanja izvan određenog mjesta ako:
- a) nije utvrđen identitet tražitelja azila;
- b) postoje osnovi sumnje da se radi o zahtjevu iz člana 45. (1) ovog zakona.
- (5) Ministarstvo će odluku o ograničenju kretanja donijeti cijeneći individualne okolnosti svakog pojedinačnog slučaja i vodeći računa o nužnosti i razmjernosti izrečene mjere i razloga za ograničenje.
- (6) Ako je tražitelju azila kretanje privremeno ograničeno, Ministarstvo obavještava Službu. Tražitelj azila kojem je ograničeno kretanje zabranom kretanja izvan određenog mjesta u obavezi je da se, za vrijeme trajanja izrečene mjere, javlja nadležnoj organizacionoj jedinici Službe ili policijskoj upravi/stanici, na način koji odredi Ministarstvo.
- (7) Maloljetnom tražitelju azila ograničava se kretanje zabranom kretanja izvan imigracionog centra samo u krajnjem slučaju i nakon što Ministarstvo utvrdi da se druge mjere ne mogu primijeniti. Takvo ograničenje traje što je moguće kraće i Ministarstvo će u najkraćem roku maloljetnika smjestiti na adekvatan način.

Član 67.

(Rješenje o privremenom ograničenju kretanja i pravni lijek)

- (1) Ministarstvo donosi rješenje o privremenom ograničenju kretanja tražitelja azila u kojem se navode razlozi, način i vrijeme u kojem traju izrečene mjere ograničenja kretanja.

- (2) Kretanje tražitelja azila može se privremeno ograničiti na period do 90 dana. Ako okolnosti zbog kojih je mjera ograničenja izrečena još uvijek traju, mjera ograničenja kretanja može se produžavati na period do 90 dana. Tražitelju azila kretanje može biti privremeno ograničeno ukupno 180 dana.
- (3) Rješenje o privremenom ograničenju kretanja izvršava se uručenjem rješenja tražitelju azila.
- (4) Protiv rješenja o privremenom ograničenju kretanja tražitelja azila može tužbom pokrenuti upravni spor pred Sudom BiH. Tužba se podnosi u roku od osam dana od dana prijema rješenja. Tužba ne odgađa izvršenje rješenja.
- (5) Sud BiH dužan je ove predmete smatrati hitnim i odluku po tužbi donijeti u roku od osam dana od dana prijema tužbe. Kada je tražitelju azila kretanje ograničeno u imigracionom centru, Sud BiH će, u upravnom sporu, saslušati tražitelja azila.
- (6) Ako je strancu, prije iskazivanja namjere za podnošenje zahtjeva za azil, određen nadzor u skladu s propisima o kretanju i boravku stranaca, iskazivanje namjere ne utiče na izvršenje i tok nadzora.

Član 68.

(Prikupljanje dokaza u postupku ograničenja kretanja)

- (1) Odluku o privremenom ograničenju kretanja tražitelja azila iz sigurnosnih razloga Ministarstvo donosi na osnovu dokaza dostavljenih od nadležnog organa iz člana 18. (2) ovog zakona.
- (2) Ministarstvo utvrđuje postojanje razloga za privremeno ograničenje kretanja tražitelja azila, iz razloga propisanih članom 66. (3) i (4) ovog zakona.

POGLAVLJE V. IDENTIFIKACIONI DOKUMENTI

Član 69.

(Karton tražitelja azila)

- (1) Ministarstvo će tražitelju azila i licima u pratnji, koji su obuhvaćeni zahtjevom za azil, izdati karton tražitelja azila najkasnije u roku od tri dana od obavljanja postupaka iz čl. 35. i 36. ovog zakona.
- (2) Kartonom tražitelja azila ne potvrđuje se nužno identitet tražitelja azila.
- (3) Tražitelj azila kartonom dokazuje pravo boravka na teritoriji BiH dok se o njegovom zahtjevu ne donese konačna odluka iz člana 41. (1) a), e) i f) ili pravosnažna odluka iz člana 41. (1) b), c) i d) ovog zakona te ostvaruje prava propisana članom 76. ovog zakona.
- (4) Karton tražitelja azila izdaje se na rok do tri mjeseca uz mogućnost produženja. Ako tražitelj azila nije smješten u centar za prihvati i smještaj tražitelja azila, rok važenja kartona produžava organizaciona jedinica Službe, uz prethodno pribavljenu saglasnost Ministarstva. Zahtjev za produženje kartona Službi podnosi tražitelj azila najkasnije 15 dana prije isteka prethodnog roka važenja.
- (5) Ako je tražitelju azila kretanje ograničeno, u skladu s članom 67. ovog zakona, činjenica ograničenja kretanja evidentira se na kartonu tražitelja azila.
- (6) Karton tražitelja azila ne može se koristiti za prelazak državne granice.
- (7) Ako se tražitelj azila nalazi u imigracionom centru, pritvoru, zatvoru ili centru za prihvat žrtava trgovine ljudima, Ministarstvo ne izdaje karton tražitelju azila.

Član 70.

(Popunjenost i gubitak kartona tražitelja azila)

- (1) U slučaju popunjenosti rubrika predviđenih za produženje kartona, Ministarstvo tražitelju azila izdaje novi karton.
- (2) U slučaju gubitka kartona tražitelj azila je dužan, najkasnije u roku od tri dana od saznanja za navedenu činjenicu,

gubitak prijaviti organizacionoj jedinici Službe na čijoj teritoriji ima prijavljen boravak ili najbližoj policijskoj upravi/stanici na čijoj teritoriji je uočeno gubljenje kartona. Organizaciona jedinica Službe ili policijska uprava/stanica tražitelju azila izdaje potvrdu o gubitku kartona koju tražitelj azila sa zahtjevom za izdavanje novog kartona dostavlja Ministarstvu.

Član 71.

- (Izbjeglički karton i karton o supsidijarnoj zaštiti)
- (1) Ministarstvo izdaje izbjeglički karton licima kojima je priznat izbjeglički status konačnom odlukom iz člana 41. (1) a) ovog zakona.
  - (2) Ministarstvo izdaje karton o supsidijarnoj zaštiti licima kojima je priznat status supsidijarne zaštite pravosnažnom odlukom iz člana 41. (1) b) ili konačnom odlukom iz člana 43. (5) ovog zakona.

Član 72.

(Određivanje i poništenje jedinstvenog matičnog broja)

- (1) U skladu sa Zakonom o jedinstvenom matičnom broju ("Sl. glasnik BiH", br. 32/01, 63/08, 103/11 i 87/13), Ministarstvo civilnih poslova BiH određuje i dodjeljuje izbjeglicu jedinstveni matični broj (u daljnjem tekstu: JMB). Ministarstvo, u roku od 30 dana od donošenja odluke o priznavanju izbjegličkog statusa, podnosi zahtjev Ministarstvu civilnih poslova BiH za određivanje i dodjeljivanje JMB-a izbjeglici.
- (2) Postupajući po zahtjevu iz stava (1) ovog člana, Ministarstvo civilnih poslova BiH određuje i dodjeljuje JMB izbjeglici u roku od 15 dana od dana podnošenja zahtjeva, o čemu obavještava Ministarstvo. Ministarstvo obavještava izbjeglicu o određenom i dodijeljenom JMB-u.
- (3) Ministarstvo, po pravosnažnosti odluke o prestanku ili ukidanju izbjegličkog statusa iz člana 54. (1) ovog zakona, podnosi zahtjev Ministarstvu civilnih poslova BiH za poništenje određenog i dodijeljenog JMB-a izbjeglici.

Član 73.

(Izdavanje izbjegličkog kartona i kartona o supsidijarnoj zaštiti)

- (1) Rješenje iz člana 41. (1) a) i b) izvršava se izdavanjem izbjegličkog kartona ili kartona o supsidijarnoj zaštiti.
- (2) Zahtjev za izdavanje izbjegličkog kartona i kartona o supsidijarnoj zaštiti Ministarstvu podnosi stranac lično, odnosno staratelj, opunomoćenik ili zakonski zastupnik stranca kojem se karton treba izdati. Uz zahtjev se prilaže prijava prebivališta izbjeglice ili mjesta boravka stranca pod supsidijarnom zaštitom, u skladu s članom 38. ovog zakona.
- (3) Priznatom izbjeglici izdaje se izbjeglički karton. Rok važenja izbjegličkog kartona je tri godine.
- (4) Strancima pod supsidijarnom zaštitom izdaje se karton o supsidijarnoj zaštiti, na rok na koji je odobrena supsidijarna zaštita.
- (5) U postupku ostvarivanja prava propisanih ovim zakonom izbjeglica i stranac pod supsidijarnom zaštitom svoj status dokazuju izbjegličkim kartonom, odnosno kartonom o supsidijarnoj zaštiti.
- (6) Izbjeglički karton i karton o supsidijarnoj zaštiti ne mogu se koristiti za prelazak državne granice.

Član 74.

(Zamjena izbjegličkog kartona i kartona o supsidijarnoj zaštiti)

- (1) Zamjenu izbjegličkog kartona i kartona o supsidijarnoj zaštiti obavlja Ministarstvo.
- (2) Zahtjev za zamjenu izbjegličkog kartona ili kartona o supsidijarnoj zaštiti podnosi stranac s priznatim statusom, odnosno staratelj, zakonski zastupnik ili opunomoćenik stranca kojem je status priznat zbog isteka roka važenja, gubitka, oštećenja ili bitne izmjene izgleda nosioca kartona.

- (3) Zahtjev za zamjenu izbjegličkog kartona ili kartona o supsidijarnoj zaštiti podnosi se 30 dana prije isteka roka važenja ili odmah po nastupanju promjena iz stava (2) ovog člana.
- (4) U slučaju promjene adrese stanovanja, stranac s priznatim statusom, odnosno staratelj, zakonski zastupnik ili opunomoćenik stranca kojem je status priznat dužan je obavijestiti Ministarstvo o promjeni adrese stanovanja radi evidentiranja te činjenice u ranije izdatom kartonu.
- (5) U slučaju gubitka izbjegličkog kartona ili kartona o supsidijarnoj zaštiti stranac je dužan, najkasnije u roku od tri dana od saznanja za navedenu činjenicu, prijaviti gubitak najbližoj organizacionoj jedinici Službe ili policijskoj upravi/stanici, na čijoj teritoriji je uočeno gubljenje kartona. Organizaciona jedinica Službe ili policijska uprava/stanica strancu izdaje potvrdu o gubitku kartona koju stranac, sa zahtjevom za izdavanje novog kartona, dostavlja Ministarstvu.
- (6) Kartoni koje je Ministarstvo za ljudska prava i izbjeglice BiH izdalo izbjeglicama i strancima pod supsidijarnom zaštitom važe do isteka roka na koji su izdati.

Član 75.

(Putna isprava za izbjeglice)

Na lični zahtjev, odnosno zahtjev staratelja, opunomoćenika ili zakonskog zastupnika stranca kome je konačnom odlukom iz člana 41. (1) a) ovog zakona priznat status izbjeglice u BiH Ministarstvo može izdati putnu ispravu, propisanu Konvencijom o statusu izbjeglice iz 1951. godine i Zakonom o putnim ispravama BiH ("Službeni glasnik BiH", br. 4/97, 1/99, 9/99, 27/00, 32/00, 19/01, 47/04, 53/07, 15/08 i 33/08) s rokom važenja od dvije godine.

POGLAVLJE VI. PRAVA I OBAVEZE

Odjeljak A. Prava i obaveze tražitelja azila

Član 76.

(Prava tražitelja azila)

- (1) Tražitelj azila ima pravo na:
  - a) boravak u BiH;
  - b) informiranje u skladu s članom 15. ovog zakona;
  - c) smještaj u centar za tražitelje azila;
  - d) primarnu zdravstvenu zaštitu;
  - e) pristup osnovnom i srednjem obrazovanju;
  - f) pristup tržištu rada;
  - g) pristup besplatnoj pravnoj pomoći;
  - h) praćenje toka postupka na jeziku koji razumije ili za koji se osnovano pretpostavlja da razumije;
  - i) psihosocijalnu pomoć.
- (2) Tražitelj azila ostvaruje navedena prava na osnovu kartona tražitelja azila. Sredstva za troškove koji nastanu na taj način osigurava Ministarstvo u budžetu institucija BiH, odobrenom za ovu namjenu ili putem donacija za azil u BiH.
- (3) Pristup pravu iz stava (1) e) ovog člana ostvaruju maloljetni tražitelji azila najkasnije u roku od tri mjeseca od podnošenja zahtjeva za azil. Maloljetnom tražitelju azila neće biti uskraćeno pravo na srednjoškolsko obrazovanje ako je tokom trajanja postupka po zahtjevu za azil postao punoljetan.
- (4) Tražitelju azila bit će omogućen pristup pravu iz stava (1) f) ovog člana ako Ministarstvo odluku po njegovom zahtjevu nije donijelo u roku od devet mjeseci od podnošenja zahtjeva za azil, a razlozi zbog kojih odluka nije donesena ne mogu se staviti na teret tražitelju azila.
- (5) Ako je donesena odluka iz člana 41. (1) b), c), d) ovog zakona nakon što je tražitelj azila ostvario pravo na rad,

tražitelj azila nastavlja uživati pravo na rad do pravosnažnosti navedenih odluka.

Član 77.

(Obaveze tražitelja azila)

Tražitelj azila obavezan je da:

- a) poštuje javni poredak BiH, zakone i druge propise u BiH te da se pridržava odluka nadležnih organa u BiH;
- b) saraduje s nadležnim organima radi utvrđivanja identiteta;
- c) saraduje s nadležnim organima tokom cijelog postupka po zahtjevu za azil;
- d) podnese dokumente koje ima na raspolaganju, a koji su potrebni za razmatranje zahtjeva;
- e) podnese zahtjev za produženje važenja kartona tražitelja azila, u skladu s članom 69. (4) ovog zakona;
- f) prijavi gubitak kartona na način propisan članom 70. (2) ovog zakona;
- g) prijavi boravište i promjenu adrese stanovanja u skladu s članom 38. (4) ovog zakona i
- h) se pridržava kućnog reda u centru za prihvrat i smještaj tražitelja azila.

Odjeljak B. Prava i obaveze izbjeglice i stranca pod supsidijarnom zaštitom

Član 78.

(Prava izbjeglice i stranca pod supsidijarnom zaštitom)

- (1) Izbjeglica i stranac pod supsidijarnom zaštitom imaju pravo na:
  - a) identifikacioni dokument;
  - b) informiranje u skladu s članom 15. ovog zakona;
  - c) smještaj;
  - d) rad;
  - e) obrazovanje;
  - f) zdravstvenu zaštitu;
  - g) socijalnu pomoć;
  - h) pomoć pri uključivanju u bh. društvo.
- (2) Osim prava iz stava (1) ovog člana, izbjeglica ima pravo na spajanje s porodicom u skladu s članom 13. ovog zakona i pravo na putnu ispravu u skladu s članom 75. ovog zakona. Stranac pod supsidijarnom zaštitom ima pravo na održavanje porodičnog jedinstva u skladu s članom 14. ovog zakona.
- (3) Pristup pravima iz stava (1) a) i stava (2) ovog člana osigurava Ministarstvo.
- (4) Pristup pravima iz stava (1) b), c), d), e), f), g) i h) ovog člana osigurava Ministarstvo za ljudska prava i izbjeglice BiH.

Član 79.

(Obaveze izbjeglice i stranca pod supsidijarnom zaštitom)

Izbjeglica i stranac pod supsidijarnom zaštitom obavezni su da:

- a) poštuju javni poredak BiH, zakone i druge propise u BiH i da se pridržavaju odluka nadležnih organa u BiH;
- b) podnesu zahtjev za zamjenu izbjegličkog kartona ili kartona o supsidijarnoj zaštiti u skladu s članom 74. (2) i (3) ovog zakona;
- c) prijave gubitak kartona na način propisan članom 74. (5) ovog zakona;
- d) prijave promjenu adrese stanovanja u skladu s članom 38. (3) i (4) ovog zakona;
- e) prijave sve promjene koje su od uticaja na ostvarivanje i obim prava propisanih članom 78. ovog zakona;

- f) obavijeste Ministarstvo, u skladu s članom 52. (1) i ovog zakona, ako će izvan BiH boraviti duže od šest mjeseci u kontinuitetu.

POGLAVLJE VII. SLUŽBENE EVIDENCIJE

Član 80.

(Službene evidencije)

- (1) Prema ovom zakonu, Ministarstvo vodi službene evidencije o:
  - a) tražiteljima azila;
  - b) licima kojima je priznat izbjeglički status, status supsidijarne zaštite ili privremena zaštita;
  - c) putnim ispravama za izbjeglice;
  - d) identifikacionim dokumentima.
- (2) Osim službenih evidencija iz stava (1) ovog člana, Ministarstvo može voditi i druge evidencije s ciljem efikasnosti rada ili obrade podataka ako službene evidencije ne uključuju lične podatke.
- (3) Podaci iz službenih evidencija iz stava (1) a) ovog člana sadrže i biometrijske podatke o tražiteljima azila iz člana 36. (1) b) i c) ovog zakona. Podaci iz stava (1) a) ovog člana sadržani su u Centralnoj bazi podataka o strancima, koja se uspostavlja u skladu sa zakonom kojim se regulira oblast kretanja i boravka stranaca.
- (4) Ministarstvo podatke iz stava (1) a) ovog člana unosi u Centralnu bazu podataka o strancima odmah po nastaloj promjeni, a najkasnije narednog radnog dana.

Član 81.

(Podzakonski akti)

- (1) Ministarstvo donosi podzakonski akt kojim propisuje način iskazivanja namjere i podnošenja zahtjeva za azil, izgled i sadržaj obrazaca koji se koriste u postupku, postupak i uslove za dodjelu azila u BiH, izgled, sadržaj i način izdavanja identifikacionih dokumenata kao i druga pitanja vezana za ovu oblast u roku od šest mjeseci od dana stupanja na snagu ovog zakona.
- (2) Ministarstvo civilnih poslova BiH, nakon provedenih konsultacija s Ministarstvom, donosi podzakonski akt kojim propisuje formu, sadržaj, potrebne dokumente koji se prilažu uz zahtjev za izdavanje putne isprave za izbjeglice, postupanje kod izdavanja i druga tehnička pitanja vezana za putne isprave za izbjeglice iz člana 75. ovog zakona u roku od šest mjeseci od dana stupanja na snagu ovog zakona.
- (3) Nakon provedenih konsultacija s Ministarstvom civilnih poslova BiH Ministarstvo donosi podzakonski akt kojim propisuje izgled i sadržaj zahtjeva za izdavanje putne isprave za izbjeglice, dokumente koji se prilažu uz zahtjev za izdavanje putne isprave za izbjeglice i drugim pitanjima, u roku od šest mjeseci od dana stupanja na snagu ovog zakona.
- (4) Na prijedlog Ministarstva, Vijeće ministara BiH donosi podzakonski akt kojim propisuje način upravljanja, uslove finansiranja, standarde funkcioniranja, način osiguranja posebnih uslova za korisnike centra za prihvatanje i smještaj tražitelja azila kao i druga pitanja vezana za rad ove specijalizirane ustanove u roku od šest mjeseci od dana stupanja na snagu ovog zakona.
- (5) Ministarstvo donosi podzakonski akt kojim propisuje sadržaj, način vođenja i korištenja službenih evidencija iz člana 80. stav (1) ovog zakona u roku od šest mjeseci od dana stupanja na snagu ovog zakona.
- (6) Ministarstvo za ljudska prava i izbjeglice BiH, nakon provedenih konsultacija s Ministarstvom i Ministarstvom civilnih poslova BiH, donosi podzakonske akte kojima propisuje način pristupa i ostvarivanja prava izbjeglica i stranaca pod supsidijarnom zaštitom u BiH, iz člana 78. (1)

- b), c), d), e), f), g) i h) ovog zakona, u roku od šest mjeseci od dana stupanja na snagu ovog zakona.

POGLAVLJE VIII. PRIJELAZNE I ZAVRŠNE ODREDBE

Član 82.

(Prestanak važenja prijašnjih propisa)

- (1) Danom stupanja na snagu ovog zakona prestaje da važi POGLAVLJE VII. Međunarodna i privremena zaštita (azil) Zakona o kretanju i boravku stranaca i azilu ("Službeni glasnik BiH", br. 36/08 i 87/12).
- (2) Podzakonski propisi doneseni na osnovu Zakona o kretanju i boravku stranaca i azilu primjenjivat će se u prijelaznom periodu do donošenja novih podzakonskih propisa iz člana 81. ovog zakona, ako nisu u suprotnosti s ovim zakonom.
- (3) Svi predmeti koji do stupanja na snagu ovog zakona nisu pravosnažno okončani bit će završeni po odredbama Zakona o kretanju i boravku stranaca i azilu. U predmetima u kojima do stupanja na snagu ovog zakona nije doneseno prvostepeno rješenje postupak se nastavlja po ovom zakonu.

Član 83.

(Stupanje na snagu ovog zakona)

Ovaj zakon stupa na snagu osmog dana od dana objavljivanja u "Službenom glasniku BiH".

Broj 01,02-02-1-12/15

9. februara 2016. godine

Sarajevo

Predsjedavajuća

Predstavničkog doma

Parlamentarne skupštine BiH

Borjana Krišto, s. r.

Predsjedavajući

Doma naroda

Parlamentarne skupštine BiH

Mr. Ognjen Tadić, s. r.

225

Na temelju članka 55. stavak (2) Poslovnika Zastupničkog doma Parlamentarne skupštine BiH ("Službeni glasnik BiH", br. 79/14, 81/15 i 97/15) i članka 45. stavak (2) Poslovnika Doma naroda Parlamentarne skupštine BiH ("Službeni glasnik BiH", br. 58/14, 88/15 i 96/15), Parlamentarna skupština Bosne i Hercegovine na 23. sjednici Zastupničkog doma, održanoj 12. siječnja 2016. godine, i na 14. sjednici Doma naroda, održanoj 9. veljače 2016. godine, donosi

ZAKLJUČAK O OSNIVANJU PRIVREMENOG ZAJEDNIČKOG POVJERENSTVA OBAJU DOMOVA PARLAMENTARNE SKUPŠTINE BOSNE I HERCEGOVINE ZA PROVOĐENJE PROCEDURE IMENOVANJA JEDNOG PREDSTAVNIKA AKADEMSKE ZAJEDNICE U POVJERENSTVO ZA IZBOR I PRAĆENJE RADA AGENCIJE ZA PREVENCIJU KORUPCIJE I KOORDINACIJU BORBE PROTIV KORUPCIJE

Članak 1.

Osniva se Privremeno zajedničko povjerenstvo obaju domova Parlamentarne skupštine Bosne i Hercegovine za provođenje procedure imenovanja jednog predstavnika akademske zajednice u Povjerenstvo za izbor i praćenje rada Agencije za prevenciju korupcije i koordinaciju borbe protiv korupcije (u daljnjem tekstu: Povjerenstvo).

Članak 2.

U Privremeno zajedničko povjerenstvo iz članka 1. ovoga Zaključka iz Zastupničkog doma imenuju se zastupnici:

1. Mirsad Đonlagić
2. Predrag Kožul
3. Borislav Bojić